

Δέσμευση για την ασφάλεια των τροφίμων στην Ευρώπη

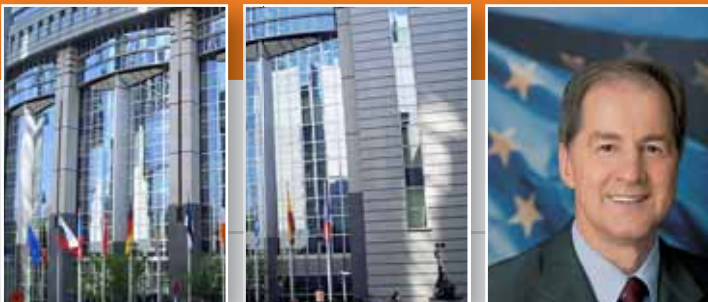
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2009

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΙ	2	3. ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΕ	22
ΠΡΟΛΟΓΟΣ του Jo Leinen	2	Τι τρώει η Ευρώπη;	22
ΠΡΟΛΟΓΟΣ της Ανδρούλλας Βασιλείου	3	Η πρώτη ετήσια έκθεση της EFSA για τα κατάλοιπα των παρασιτοκτόνων	23
ΜΗΝΥΜΑ από την Diána Bánáti	4	Αναφορές σχετικά με τις ζωνοδόσους και τις τροφικές λοιμώξεις σε ολόκληρη την Ευρώπη	23
ΜΗΝΥΜΑ από την Catherine Geslain-Lanéelle	5	Συνδρομή στον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων	24
I. ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ EFSA ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΤΗΣ ΕΕ	6	4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ	25
II. ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ	8	Λαμβάνοντας παγκόσμιες διαστάσεις	25
1. ΠΑΡΟΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ	9	Σφυρηλατώντας στενότερους δεσμούς διεθνώς	25
Επανεξέταση όλων των αιτημάτων για την καλύτερη αντιμετώπιση των ζητημάτων	9	5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΣ	27
Ανανέωση των μελών της Επιστημονικής Επιτροπής και των Επιστημονικών Ομάδων της EFSA	9	Συνεργασία με τα κράτη μέλη στον τομέα της ενημέρωσης	28
Μια πλήρως λειτουργική διαδικασία ανασκόπησης ποιότητας	9	Διάλογος με τους ενδιαφερόμενους	28
Στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη	10	Συμμετοχή στον επιστημονικό διάλογο	29
Πλήρης αξιοποίηση της πανεπιστημιακής αρτιότητας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο	11	Προσέγγιση της επιστημονικής κοινότητας	30
Πρόσκληση των καλύτερων σε ολόκληρη την Ευρώπη	12	Ισχυρή συνεργασία με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ	30
Ενοποίηση της διυπηρεσιακής εμπειρογνομosύνης για τους διαχειριστές κινδύνου	13	Συνεργασία με άλλους οργανισμούς της ΕΕ	30
Υιοθέτηση μιας πολυτομεακής προσέγγισης όσον αφορά τους ρυπαντές στην τροφική αλυσίδα	14	Σφυρηλατώντας στενότερους δεσμούς με την τοπική κοινότητα της EFSA	31
Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της υγείας των ζώων	14	6. ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ	32
Ανάπτυξη νέων μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου των παρασιτοκτόνων	15	Σε περίπτωση κρίσης...	32
Αξιολόγηση του κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των φυτών με στόχο τη διατήρηση της υγείας των φυτών στην Ευρώπη	15	Από τη θεωρία στην πράξη	32
Παροχή επιστημονικής υποστήριξης σε ολόκληρη την EFSA	16	Είμαστε αποδοτικοί και αποτελεσματικοί	33
2. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ	17	III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2010	34
Διαχείριση των αιτήσεων: η περίπτωση των GMO	18	IV. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	36
Αξιολόγηση ισχυρισμών υγείας	18	Παράρτημα I	Οργανόγραμμα
Περαιτέρω βελτίωση της ομότιμης αναθεώρησης δραστικών ουσιών σε προϊόντα φυτοπροστασίας	19	Παράρτημα II	Λίστα ακρωνύμων
Κατευθυντήριες οδηγίες για τους αιτούντες και συζήτηση μαζί τους: το παράδειγμα των πρόσθετων υλών ζωοτροφών	19	Παράρτημα III	Γνώμες και επιστημονικά έγγραφα που εκδόθηκαν το 2009
Αξιολόγηση πρόσθετων υλών τροφίμων	20	Παράρτημα IV	Οικονομική έκθεση
Αξιολόγηση και παροχή κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με υλικά και αρτύματα που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα	21		

CD-ROM ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΤΗΣ EFSA ΓΙΑ ΤΟ 2009

ΠΡΟΛΟΓΟΣ του Jo Leinen

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Μία από τις βασικές προτεραιότητές μου, ως προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων (ENVI), είναι η βελτίωση του υψηλού επιπέδου ασφάλειας των τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με την ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά, τα τρόφιμα μπορούν να πωλούνται ελεύθερα σε όλα τα κράτη μέλη, προσφέροντας μια μεγάλη ποικιλία ειδικών προϊόντων στους ευρωπαίους καταναλωτές. Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η αξιολόγηση αυτών των προϊόντων από έναν ανεξάρτητο φορέα, με σκοπό τη συμμόρφωσή τους με τα υψηλά πρότυπα ασφαλείας της ΕΕ.

Γι' αυτό τον λόγο, η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο εντός της ΕΕ, όχι μόνο στην αξιολόγηση της ασφάλειας των τροφίμων και της διατροφής αλλά και στην εποπτεία της υγείας και ορθής μεταχείρισης των ζώων, καθώς και της φυτοπροστασίας και της υγείας των φυτών.

Η EFSA, μετά από μόνο οκτώ χρόνια ύπαρξης, έχει αναδειχθεί σε καθοριστικό εταίρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε ζητήματα ασφάλειας τροφίμων και υγείας, καθώς και σε μια καθιερωμένη πλέον και αναγνωρισμένη αρχή στους τομείς αυτούς. Οι εργασίες της, ωστόσο, δεν επηρεάζουν μόνο την ΕΕ, αλλά θέτουν πρότυπα και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το Κοινοβούλιο βασίζεται στην επιστημονική συμβολή και τις γνωμοδοτήσεις εμπειρογνομώνων της EFSA για τη θέσπιση ισχυρής νομοθεσίας σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων, η οποία θα προστατεύει τους καταναλωτές από κινδύνους για την υγεία. Πρόσφατες συζητήσεις σχετικά με νέα τρόφιμα, προϊόντα από κλωνοποιημένα ζώα, γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα και πρόσθετες ύλες τροφίμων αποδεικνύουν για άλλη μια φορά τη μεγάλη συνάφεια του έργου της EFSA όσον αφορά την αξιολόγηση κινδύνων που συνδέονται με την τροφική αλυσίδα. Η καταγραφή και διαρκής αξιολόγηση των επανομαζόμενων «ισχυρισμών υγείας» έχει εγείρει το ενδιαφέρον όχι μόνο της άμεσα ενδιαφερόμενης κοινότητας των παραγωγών αλλά και των καταναλωτών, που είναι πλέον περισσότερο ενημερωμένοι σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα. Στο πλαίσιο του κανονισμού για τους ισχυρισμούς υγείας, η EFSA διερευνά κάθε ισχυρισμό που υποβάλλεται και αφορά τη σήμανση, την παρουσίαση ή το μάρκετινγκ των τροφίμων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να διαπιστώσει εάν είναι ακριβής και εάν βασίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία αποδεκτά από την επιστημονική κοινότητα. Αυτό είναι ένα από τα πολλά καλά παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο η Αρχή εργάζεται προς όφελος των πολιτών, διασφαλίζοντας το ότι οι παραγωγοί τηρούν τις υποσχέσεις τους.

Η Ευρώπη αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή και τη βιωσιμότητα. Μαζί με όλη την τροφική αλυσίδα, η γεωργία και η παραγωγή τροφίμων συμβάλλουν στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Στο πλαίσιο της αναζήτησης τρόπων για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, όπως, για παράδειγμα, με τη βελτίωση της απόδοσης των σοδειών ή τις αλλαγές στις ζωοτροφές με σκοπό τη μείωση των εκπομπών μεθανίου, θα αναπτυχθούν νέες τεχνολογίες. Και σε αυτούς τους τομείς, χρειάζεται να εξασφαλίσουμε ότι τα πρότυπα ασφαλείας και υγείας λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.

Το έργο της EFSA περιλαμβάνει μια πολύ μεγάλη ποικιλία επιμέρους εργασιών και οφείλει να ικανοποιεί τις υψηλότερες απαιτήσεις ασφάλειας, προκειμένου να μπορεί να εγγυηθεί την ασφάλεια των καταναλωτών. Ενώ πρόκειται για μια εξαιρετικά απαιτητική απασχόληση, είναι παράλληλα πολύ ευεργετική για τους πολίτες της ΕΕ. Η EFSA έχει δουλέψει με επιτυχία στο παρελθόν, έχοντας καθιερώσει υψηλά πρότυπα για την ασφάλεια των τροφίμων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Jo Leinen

*Πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας
και Ασφάλειας Τροφίμων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*

ΠΡΟΛΟΓΟΣ της Ανδρούλλας Βασιλείου

ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ (2008-2009)

Εμείς, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πιστεύουμε ακράδαντα ότι το πιο σημαντικό συστατικό των τροφίμων είναι η ασφάλεια.

Μια σειρά κρίσεων τη δεκαετία του 1990, όπως αυτές με τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών (BSE) και τις διοξίνες, κλόνισαν ιδιαίτερα την εμπιστοσύνη του καταναλωτή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και, στην πραγματικότητα, σε ολόκληρο τον κόσμο. Το μάθημά μας για την ασφάλεια το πήραμε με σκληρό τρόπο, γεγονός που μας οδήγησε στην αναθεώρηση της γενικής προσέγγισής μας ως προς την ασφάλεια των τροφίμων. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν η εκτεταμένη αναμόρφωση του συστήματος ασφαλείας τροφίμων της ΕΕ. Υπήρξε τόσο επιτυχημένη, που, σήμερα, μας επιτρέπει να είμαστε υπερήφανοι για το ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση απολαμβάνει τα οφέλη ενός από τα πλέον τέλεια και ολοκληρωμένα συστήματα ασφαλείας τροφίμων στον κόσμο.

Αυτή η σημαντική βελτίωση δεν θα ήταν εφικτή χωρίς τη βάση της ισχυρής επιστημονικής συμβολής. Αυτό είναι και το σημείο στο οποίο η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων μπαίνει στο σκηνικό. Η EFSA αποδείχτηκε ικανή να παρέχει τις επιστημονικές γνώμες που χρειάζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση για να στηρίζει τη νομοθεσία της. Για να το θέσουμε με απλά λόγια, η EFSA είναι απαραίτητος εταίρος

στην προσπάθειά μας για τη διασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων.

Από τη δημιουργία της, πριν από επτά χρόνια, η EFSA καθιερώθηκε σταδιακά ως επιστημονικό σημείο αναφοράς. Σήμερα, αποτελεί μια αρχή που χαίρει σεβασμού και αναγνωρίζεται για την επιστημονική της αρτιότητα.

Το 2009 η EFSA αποκρίθηκε με επιτυχία στον μεγάλο αριθμό αιτημάτων της Επιτροπής, ένα όχι εύκολο έργο, δεδομένου του μεγάλου φόρτου εργασίας. Τον περασμένο χρόνο, κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε μια σειρά προκλήσεων και κινδύνων σχετικά με την τροφική αλυσίδα. Το μολυσμένο με μελαμίνη γάλα στην Κίνα αποτελεί μόνο ένα από τα παραδείγματα όπου η συμβολή της EFSA αναγνωρίστηκε σε παγκόσμιο επίπεδο. Ο ρόλος της EFSA στη γρήγορη παροχή επιστημονικών συμβουλών υπήρξε καίριος στην προσπάθειά μας να αντιμετωπίσουμε τόσο τη συγκεκριμένη όσο και άλλες παρόμοιες καταστάσεις.

Η EFSA, όμως, δεν είναι πολύτιμη μόνο για τις επιστημονικές συμβουλές της. Μέσω της συλλογής και της ανάλυσης επιστημονικών δεδομένων, η EFSA μάς δίνει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των κινδύνων που σχετίζονται με τρόφιμα, ενώ παράλληλα μας επιτρέπει να επανεκτιμήσουμε μακροπρό-

θεσμα ζητήματα υπό το φως της επιστημονικής προόδου και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Ως Επίτροπος Υγείας, έχω συνεργαστεί στενά με την EFSA με σκοπό τη δημιουργία μιας ισχυρής επιστημονικής βάσης για τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύεται στη συνέχιση της κοινής πορείας στον δρόμο της στενής συνεργασίας με την EFSA. Άλλωστε, μοιραζόμαστε τους ίδιους στόχους και τις ίδιες ανησυχίες.

Με λίγα λόγια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η EFSA θα συνεχίσουν να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, προκειμένου να διασφαλίσουν ότι το πιο σημαντικό συστατικό θα είναι πάντα στο τραπέζι μας: θα κάνουμε ό,τι καλύτερο μπορούμε για να διατηρήσουμε ασφαλές το φαγητό που τρώμε.

Ανδρούλλα Βασιλείου
Επίτροπος Υγείας της ΕΕ (2008-2009)

ΜΗΝΥΜΑ από την Diána Bánáti

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ EFSA

«Κανείς δεν μπορεί να “σφυρίξει” μόνος του μια συμφωνία. Χρειάζεται ολόκληρη ορχήστρα.»

(H. E. Luccock)

Κύριος στόχος της EFSA είναι η παροχή αξιόπιστης και επιστημονικής πληροφόρησης σχετικά με όλους τους κινδύνους που συνδέονται με την τροφική αλυσίδα. Όραμά μας είναι να γίνουμε ένας παγκοσμίως αναγνωρισμένος ευρωπαϊκός φορέας αναφοράς σχετικά με την αξιολόγηση κινδύνων για την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών, την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων, τη διατροφή, τη φυτοπροστασία και την υγεία των φυτών. Για να το πετύχει αυτό, το 2009 η EFSA συνέχισε να αναπτύσσεται εντός της Ευρώπης αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο, φθάνοντας πιο μακριά από ποτέ, σε στενή συνεργασία με τους εταίρους της στα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη.

Το 2009 το Διοικητικό Συμβούλιο υιοθέτησε τη διεθνή στρατηγική της EFSA, αποτυπώνοντας τους απαραίτητους κεντρικούς στόχους για την ενοποίηση υφιστάμενων και μελλοντικών πρωτοβουλιών με τα κράτη μέλη, τρίτες χώρες και διεθνείς οργανώσεις. Ενθαρρύνουμε, επίσης, την ικανότητα και την εμπειρογνωμοσύνη της Αρχής στην αξιολόγηση κινδύνου. Το 2009, μετά την επιτυχημένη εκστρατεία προσλήψεων που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του 2008 και μέχρι τις αρχές του 2009, εγκρίναμε την υποψηφιότητα 174 ανεξάρτητων επιστημονικών εμπειρογνομόνων για την επανεγκαθίδρυση της Επιστημονικής Επιτροπής της Αρχής και οκτώ εκ των δέκα Επιστημονικών Ομάδων της, με νέες συμβάσεις τριετούς διάρκειας. Επιπλέον, αναγνωρίζοντας τη συμβολή των εμπειρογνομόνων της EFSA, εγκρίναμε μια πρόταση ενίσχυσης της αποζημίωσης εμπειρογνομόνων και υιοθετήσαμε τον προϋπολογισμό 73 εκατ. ευρώ

του 2010, ο οποίος κρίνεται απαραίτητος για το διαρκώς διευρυνόμενο επιστημονικό έργο της EFSA, ειδικότερα όσον αφορά τις αιτήσεις και τη συλλογή δεδομένων.

Γνωρίζουμε ήδη ότι ο φόρτος εργασίας της EFSA αυξάνεται λόγω των αιτημάτων από τους εταίρους μας. Έτσι, τον περασμένο χρόνο, ξεκινήσαμε τις διαπραγματεύσεις για την αξιολόγηση και την εκτίμηση των επιπτώσεων του έργου της EFSA. Μια από τις πιο σημαντικές αποστολές του έργου της EFSA, το 2009, ήταν η επιστημονική τεκμηρίωση ισχυρισμών υγείας και διατροφής, με σκοπό να παρασχεθεί στους καταναλωτές η απαιτούμενη βοήθεια, ώστε να κάνουν ενημερωμένες και εύλογες επιλογές. Το 2010 θα ορίσουμε βασικούς δείκτες μέτρησης της βοήθειας που παρέχουν οι συμβουλές μας στη διαμόρφωση ευρωπαϊκής νομοθεσίας και της συμβολής σε ολόκληρο το σύστημα ασφάλειας τροφίμων.

Πιστεύουμε στη συνεργασία και τον διάλογο και καταβάλλουμε μεγάλη προσπάθεια, κάθε χρόνο, για να ενισχύσουμε περαιτέρω τα δίκτυα αυτά και να στηριχθούμε σε αυτά. Αυτό δεν ισχύει μόνο για τους εταίρους μας αλλά και για το ευρύ σύνολο ενδιαφερομένων μερών που εμπλέκονται στο έργο μας. Έτσι, το 2009 εκτιμήσαμε την κατάσταση και ελέγξαμε τις δραστηριότητες της πλατφόρμας διαβούλευσης ενδιαφερομένων. Το Διοικητικό Συμβούλιο ξεκίνησε μια συζήτηση, δίνοντας έμφαση στην ανάγκη συνέχισης της περαιτέρω δόμησης συνεργασίας με τα κράτη μέλη, προκειμένου να είναι περισσότερο αποτελεσματικό και αποδοτικό.

Τόσο το επικοινωνιακό τοπίο όσο και η ίδια η EFSA άλλαξαν σημαντικά από την υιοθέτηση της στρατηγικής ενημέρωσης της Αρχής, το 2006 για πρώτη φορά. Σε αναγνώριση αυτού, το Συμβούλιο συζήτησε επί ενός χάρτη παρουσίασης του πλαισίου για τη βέλτιστη αναθεώρηση αυτής της στρατηγικής. Ευελπιστούμε στη συνέχιση αυτής της συζήτησης το 2010, προκειμένου να συμβάλουμε στη βελτίωση της πορείας του σημαντικού ενημερωτικού έργου της EFSA.

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, θα ήθελα να μεταφέρω τις ευχαριστίες μου στη διευθύνουσα σύμβουλο κ. Catherine Geslain-Lanéelle, στους 1500 εμπειρογνώμονες που εργάζονται στην Επιστημονική Επιτροπή και τις Επιστημονικές Ομάδες, και στα περισσότερα από 400 μέλη προσωπικού της EFSA για τη διαρκή σκληρή εργασία τους κατά το 2009. Κατάφεραν να αντεπεξέλθουν στον αυξημένο φόρτο εργασίας, συμβάλλοντας στην παροχή ακόμη μεγαλύτερου έργου στους διαχειριστές κινδύνου σε ολόκληρη την Ευρώπη. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για το έργο που προσέφεραν κατά τη διάρκεια του 2009. Ανυπομονώ να συνεχίσω τη συνεργασία μου μαζί τους στην καθοδήγηση της EFSA, καθώς εξελίσσεται σε ένα ζωτικό συστατικό του συστήματος ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ, με διαρκώς αυξανόμενη αναγνώριση.

Καθηγήτρια Diána Bánáti
Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της EFSA

ΜΗΝΥΜΑ από την Catherine Geslain-Lanéelle

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΗΣ EFSA

Το 2009 ήταν μια χρονιά ενίσχυσης της συνεργασίας και του διαλόγου για την EFSA. Στο ενεργητικό μας προστέθηκε άλλη μια επιτυχημένη χρονιά καρποφόρας συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη, τους οργανισμούς της ΕΕ και τους διεθνείς ομολόγους, και συνεχίσαμε τον εποικοδομητικό διάλογο με τους ενδιαφερόμενους. Η δέσμευση της EFSA για την παροχή αποτελεσμάτων υψηλής ποιότητας γνώρισε άνθιση το 2009, με 636 επιστημονικά αποτελέσματα σε σύγκριση με 489 την προηγούμενη χρονιά.

Ορόσημο γι' αυτή την επιδίωξη υπήρξε η πρόοδος της EFSA στην αξιολόγηση προϊόντων, ουσιών και ισχυρισμών που υπόκεινται σε έγκριση. Πιο συγκεκριμένα, αξιολογήσαμε εκατοντάδες ισχυρισμών υγείας, εντός πολύ αυστηρών χρονικών περιθωρίων, πλέον της αξιολόγησης πρόσθετων υλών τροφίμων, γενετικά τροποποιημένων οργανισμών (GMO), αρτυμάτων, παρασιτοκτόνων και πρόσθετων υλών ζωοτροφών.

Η προσέλκυση της προσοχής εταίρων και ενδιαφερομένων μερών συνέχισε να αποτελεί σημαντικό στοιχείο του καθημερινού μας έργου. Για παράδειγμα, το 2009 διοργανώσαμε ένα συνέδριο για να συζητήσουμε και να εξηγήσουμε στα ενδιαφερόμενα μέρη και στους επιστήμονες τον ρόλο μας στην αξιολόγηση κινδύνων των GMO, καθώς και να διασαφίσουμε τη θέση μας ως πάροχος ανεξάρτητων επιστημονικών συμβουλών. Αποδείχθηκε ότι ήταν μια πολύτιμη

ευκαιρία για να ακούσουμε και να μάθουμε, καθώς και για να έρθουμε πιο κοντά με τους επιστήμονες και τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσα από εποικοδομητικές ανοιχτές συζητήσεις, ειδικότερα όσον αφορά την ενίσχυση των κατευθυντήριων οδηγιών για την αξιολόγηση περιβαλλοντικών κινδύνων.

Επεξεργαστήκαμε περαιτέρω την ανταπόκρισή μας και τη δέσμευσή μας για γρήγορη και αποτελεσματική αντίδραση σε επείγουσες καταστάσεις. Το 2009 διενεργήσαμε εκτενείς ασκήσεις προσομοίωσης κρίσεων, καλύπτοντας το φάσμα αξιολόγησης κινδύνων σε περιπτώσεις κρίσης και ενημέρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών μελών σχετικά με κινδύνους. Η συγκεκριμένη θεωρία είχε τεθεί στην πράξη και στο παρελθόν, όταν είχαμε ανταποκριθεί κατεπείγοντως στις άμεσες απειλές για την ασφάλεια των τροφίμων, όπως στις περιπτώσεις νικοτίνης σε μανιτάρια και τυπογραφικής μελάνης σε δημητριακά προγεύματος.

Επίσης, το 2009 κάναμε ένα σημαντικό βήμα για την υλοποίηση του οράματός μας για παγκόσμια αναγνώριση ως ευρωπαϊκού φορέα αναφοράς για την αξιολόγηση κινδύνων σχετικά με τρόφιμα και ζωοτροφές, υιοθετώντας τη διεθνή στρατηγική μας. Αυτή η νέα στρατηγική θα μας βοηθήσει στην κατεύθυνση των εξελίξεων όσον αφορά τη διεθνή προσέγγιση που επιδιώκουμε. Ήδη, από το 2009 αυτό δεν έμεινε μόνο στα λόγια. Είχαμε σημαντικές συναντήσεις με οργανισμούς-κλειδιά που δραστηριοποιούνται στους τομείς

της ασφάλειας των τροφίμων, της υγείας των ζώων και των φυτών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η συνεργασία με τον Οργανισμό Υγείας του Καναδά (Health Canada), την Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων της Νέας Ζηλανδίας (New Zealand Food Safety Authority) και τον Οργανισμό Προτύπων για τα Τρόφιμα Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας (Food Standards Australia New Zealand) υποστηρίζεται πλέον από την ανταλλαγή δελτίων, με σκοπό τη διευκόλυνση της επιστημονικής συνεργασίας επί θεμάτων συλλογής και κοινής χρήσης δεδομένων σχετικά με την αξιολόγηση κινδύνων, ενώ η EFSA υπέγραψε, επίσης, μνημόνιο συνεργασίας με την Ιαπωνία.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, τα επιτεύγματά μας δεν θα ήταν δυνατά χωρίς την αφοσίωση και τον επαγγελματισμό του προσωπικού της EFSA, των επιστημονικών εμπειρογνομόνων και των εταίρων, τόσο στους οργανισμούς της ΕΕ όσο και στα κράτη μέλη, καθώς και όλων των ενδιαφερομένων μερών. Χάρη στη διαρκή δέσμευση και υποστήριξή τους, η EFSA εξακολουθεί να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προστασία της ασφάλειας των τροφίμων και της δημόσιας υγείας. ■

Catherine Geslain-Lanéelle
Διευθύνουσα σύμβουλος της EFSA

I. ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΕΦΣΑ ΣΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΤΗΣ ΕΕ

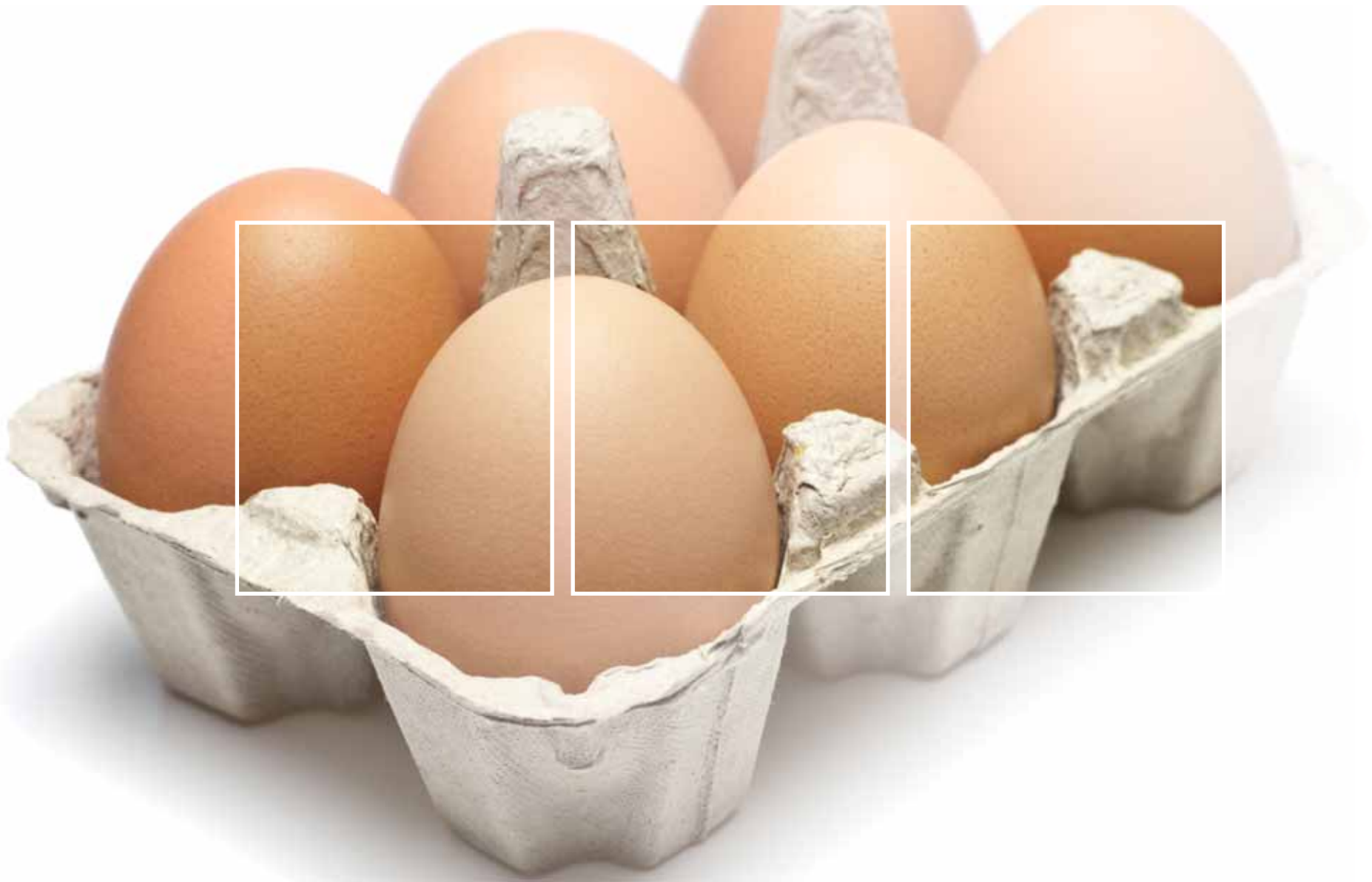
■ Με έτος ίδρυσης το 2002 και ως απόκριση στην κρίση των τροφίμων που υπονόμεισε την εμπιστοσύνη των καταναλωτών όσον αφορά τον τρόπο διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων τη δεκαετία του 1990, η EFSA εισέρχεται στη νέα δεκαετία έτοιμη να παίξει τον ρόλο της στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και της αξιολόγησης κινδύνου, τόσο εντός της ΕΕ όσο και διεθνώς, με αυξητικούς ρυθμούς. Στα πρώτα χρόνια λειτουργίας της, η EFSA επένδυσε στη δημιουργία δεσμών και δικτύων σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενώ, παράλληλα, έθετε στο εσωτερικό της τις βάσεις για τις διεργασίες και τις δομές που τώρα στηρίζουν το έργο της. Η ανάπτυξη των προηγούμενων ετών έδωσε στην Αρχή τη δυνατότητα να ενισχύσει την υποστήριξη των εταίρων της στον τομέα της διαχείρισης κινδύνων, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και σε κράτη μέλη, που βασίζονται στην EFSA για την παροχή συμβουλών και την ενημέρωση πριν από τη λήψη αποφάσεων.

Η αναπτυσσόμενη νομοθεσία της ΕΕ εμπλέκει την EFSA στην υποστήριξη της διαδικασίας έγκρισης, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, ισχυρισμούς υγείας, παρασιτοκτόνα, GMO, αρτύματα, πρόσθετες ύλες τροφίμων και ζωοτροφών. Επιπλέον, η EFSA, ατενίζοντας το μέλλον και προγραμματίζοντας γι' αυτό, έχει ενισχύσει τον διάλογο της με την Επιτροπή αναφορικά με μελλοντικές μεσοπρόθεσμες δραστηριότητες και προτεραιότητες, όπως αυτές αποτυπώνονται στους από κοινού συμφωνημένους χάρτες πορείας.

Το 2009 ήταν η πρώτη χρονιά υλοποίησης του νέου στρατηγικού σχεδίου της EFSA (με χρονικό ορίζοντα την περίοδο 2009–2013). Στόχος του σχεδίου είναι η διαμόρφωση της Αρχής τα επόμενα χρόνια και η προετοιμασία της για τις μελλοντικές προκλήσεις. Με βάση τους κεντρικούς στρατηγικούς τομείς του συγκεκριμένου σχεδίου, η EFSA εστίασε σε έξι στόχους:

- ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αξιολόγηση κινδύνων·
- έγκαιρες αξιολογήσεις υψηλής ποιότητας·
- συλλογή δεδομένων για την ΕΕ·
- δημιουργία διεθνών συνεργασιών·
- επικοινωνία και διάλογος·
- ικανότητα ανταπόκρισης, αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα. ■

II. ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

1. ΠΑΡΟΧΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Ένα από τα δυνατά σημεία της EFSA είναι το ευρύ φάσμα εμπειρογνομosύνης στην αξιολόγηση κινδύνων, το οποίο βρίσκεται εφαρμογή σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα, από τον παραγωγό μέχρι τον καταναλωτή. Η Αρχή καλύπτει όλους τους τομείς ασφάλειας τροφίμων και ζωοτροφών, υγείας και ορθής μεταχείρισης των ζώων, φυτοπροστασίας και υγείας των φυτών. Αυτό της επιτρέπει να αντλεί από μια μεγάλη δεξαμενή γνώσης, προκειμένου να ανταποκριθεί στις προκλήσεις που αναδύονται λόγω του μεταλλασσόμενου πολιτικού περιβάλλοντος και της επιστημονικής προόδου, καθώς και να διασφαλίσει την ασφαλή προμήθεια τροφίμων στους ευρωπαίους καταναλωτές. Αυτό σημαίνει ότι η EFSA μπορεί να προσφέρει ολοκληρωμένες συμβουλευτικές προτάσεις στους διαχειριστές κινδύνου, εφαρμόζοντας όλο και περισσότερο μια διεπιστημονική και ολοκληρωμένη προσέγγιση. Αυτό επιτυγχάνεται όχι μόνο ενσωματώνοντας τη συμβολή εμπειρογνομόνων απ' όλη την Ευρώπη αλλά και με τον συνδυασμό των δυνάμεων της με άλλους οργανισμούς της ΕΕ και τη στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Παράλληλα, η EFSA δομεί, εσωτερικά, μια ολοκληρωμένη και περιεκτική προσέγγιση, ενισχύοντας τις οριζόντιες δομές και διεργασίες και δημιουργώντας δεσμούς μεταξύ των διοικητικών και των επιστημονικών τμημάτων της για μέγιστη αποτελεσματικότητα. Συνολικά, το 2009 η EFSA παρέδωσε 636 επιστημονικά αποτελέσματα, μια αύξηση της τάξεως του 30 % σε σχέση με το 2008.

Επανεξέταση όλων των αιτημάτων για την καλύτερη αντιμετώπιση των ζητημάτων

Κάθε εβδομάδα, η επιτροπή επανεξέτασης αιτημάτων της EFSA εξετάζει όλα τα αιτήματα που αποστέλλονται στην Αρχή. Αυτό επιτρέπει στη διευθύνουσα σύμβουλο της EFSA, στον πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής και στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να έχουν ολοκληρωμένη άποψη επί των εισερχόμενων αιτημάτων, προκειμένου να αντιμετωπίζουν τα ζητήματα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και να κατανέμουν την εργασία στις πλέον αρμόδιες ομάδες ή/και τμήματα. Με αυτό τον τρόπο, οποιαδήποτε πιθανή ανάγκη συνεργασίας μεταξύ τμημάτων ή ενημέρωσης λαμβάνεται έγκαιρα υπόψη. Ως αποτέλεσμα, η EFSA έχει τη δυνατότητα να παρέχει μια όσο το δυνατόν ευρύτερη επισκόπηση μέσω των απαντήσεων της, διασφαλίζοντας την πλήρη ενημέρωση των διαχειριστών κινδύνου.

Ανανέωση των μελών της Επιστημονικής Επιτροπής και των Επιστημονικών Ομάδων της EFSA

Το 2009 η EFSA ανανέωσε, με νέα τριετή σύμβαση, τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και οκτώ εκ των δέκα Επιστημονικών Ομάδων. Αυτή ήταν η δεύτερη ανανέωση μετά το 2002, το έτος ίδρυσης του ευρωπαϊκού εποπτικού φορέα ασφάλειας των τροφίμων.

Για τον σχηματισμό της τελικής λίστας με τους κατάλληλους και υψηλά καταρτισμένους υποψήφιους, εφαρμόστηκε μια διαδικασία επιλογής με αυστηρά κριτήρια. Στη συνέχεια, η διαδικασία επιλογής εξετάστηκε από μια ανεξάρτητη, εξωτερική επιτροπή αξιολόγησης. Το Διοικητικό Συμβούλιο της EFSA διόρισε, συνολικά, 174 ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες.

Συνολικά, υπήρξε αύξηση 7 % στον αριθμό των αιτήσεων, συγκριτικά με την τελευταία πρόσκληση για την ανανέωση των μελών επιστημονικών ομάδων το 2006. Υπάρχουν, πλέον, περισσότερες γυναίκες στις επιστημονικές ομάδες, ενώ, για άλλη μια φορά, η διασπορά εθνικοτήτων είναι μεγάλη. Το 79 % των υφιστάμενων μελών επιστημονικών ομάδων υπέβαλαν νέες αιτήσεις για τις θέσεις τους. Από τα 174 υποψήφια μέλη, τα 101 διορίστηκαν εκ νέου, για δεύτερη ή τρίτη θητεία, υπογραμμίζοντας την ικανότητα της EFSA να προσελκύει και να διατηρεί τους επιστήμονες στους οποίους βασίζεται.

Μια πλήρως λειτουργική διαδικασία ανασκόπησης ποιότητας

Ένα ακόμη ορόσημο για την EFSA, μέσα στο 2009, ήταν η υλοποίηση της τελευταίας φάσης του συστήματος εσωτερικής και εξωτερικής ανασκόπησης για το επιστημονικό έργο της Αρχής. Αυτό συνεφέφερε τον διορισμό ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων για τη διενέργεια εξωτερικών ανασκοπήσεων επί των επιστημονικών αποτελεσμάτων της EFSA.

Το σύστημα ανασκόπησης είναι πλέον πλήρως λειτουργικό και έχει σχεδιαστεί ώστε να παρέχει στην EFSA διαρκή πληροφόρηση σχετικά με την ποιότητα του έργου της. Το σύστημα περιλαμβάνει τρία επίπεδα ανασκόπησης: μια αυτοανασκόπηση όλων των επιστημονικών αποτελεσμάτων από το Τμήμα που παρήγαγε το αποτέλεσμα, μια εσωτερική ανασκόπηση από ανώτερο επιστημονικό προσωπικό τυχαία επιλεγμένων επιστημονικών αποτελεσμάτων κάθε Τμήματος και, από το 2009, μια εξωτερική ανασκόπηση από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Η εσωτερική και η εξωτερική ανασκόπηση αλληλοσυμπληρώνονται: η εσωτερική ανασκόπηση αντλεί από την ευρεία γνώση όλων των τμημάτων της EFSA, ενώ η εξωτερική ανασκόπηση επωφελείται της εμπειρογνωμοσύνης και των απόψεων εξωτερικών και ανεξάρτητων επιστημόνων.

Η Ομάδα Εργασίας Εξωτερικής Ανασκόπησης, με 23 εμπειρογνώμονες, συστάθηκε μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος το 2009 και οργανώθηκε γύρω από τους επτά επιστημονικούς τομείς της EFSA. Η εξωτερική ανασκόπηση είχε ως αποτέλεσμα μια έκθεση που υποβλήθηκε στη διευθύνουσα σύμβουλο της Αρχής τον Δεκέμβριο του 2009.

Μετά την ανάλυση των ευρημάτων και των συστάσεων της έκθεσης αυτής, η EFSA σκοπεύει να χρησιμοποιήσει το αποτέλεσμα με σκοπό τη διαρκή βελτίωση της ποιότητας των επιστημονικών αποτελεσμάτων της και της διαδικασίας εξέλιξής τους.

Στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη

Το Συμβουλευτικό Σώμα της EFSA είναι ένας κεντρικός φορέας της Αρχής, με καθοριστικό ρόλο για την ενίσχυση της συνεργασίας της EFSA με τα κράτη μέλη. Συνδέει την EFSA με τις εθνικές αρχές ασφάλειας τροφίμων και των 27 κρατών μελών της ΕΕ. Ένα από τα καθήκοντα των μελών του είναι να προτείνει εθνικούς εμπειρογνώμονες για συμμετοχή σε συγκεκριμένες συνεδριάσεις και δίκτυα της EFSA για τρία έτη. Τα δίκτυα αυτά συγκεντρώνουν εμπειρογνώμονες που εκπροσωπούν σε δεδομένους τομείς τα κράτη μέλη από τα οποία προέρχονται. Εξειδικευμένα επιστημονικά δίκτυα υπάρχουν στους τομείς της συλλογής δεδομένων (κατανάλωση τροφίμων, ανίχνευση χημικών ουσιών) και της αξιολόγησης κινδύνων (υγεία και ορθή μεταχείριση των ζώων, υγεία των φυτών, BSE). Οι γενικοί στόχοι των εν λόγω επιστημονικών δικτύων είναι να επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να ανταλλάσσουν επιστημονικές πληροφορίες, να συγκεντρώνουν πόρους και να εργάζονται με σκοπό τον συντονισμό των προγραμμάτων εργασίας και τη διευκόλυνση της εναρμόνισης πρακτικών και μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου. Επιπλέον, βάσει κανονισμού της ΕΕ, ανταλλάσσουν απόψεις σχετικά με το έργο της EFSA όσον αφορά τους GMO, τις πρόσθετες ύλες ζωοτροφών και τους ισχυρισμούς υγείας.

Σημαντικό παράδειγμα αυτού είναι η πρόοδος, της οποίας ηγήθηκε η EFSA και το Συμβουλευτικό Σώμα, στη συγκέντρωση δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων (ποιος τρώει

τι και σε ποια επίπεδα), η οποία έδωσε τη δυνατότητα για πιο αποδοτική και ακριβή αξιολόγηση της έκθεσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και συνέβαλε στον ορισμό, σε επιστημονική βάση, στόχων για τη δημόσια υγεία σχετικά με τη διατροφή και την υγεία [βλέπε επίσης *Τι τρώει η Ευρώπη*, σ. 22].

Το 2009 η EFSA διοργάνωνε πιο συχνές συνεδριάσεις με τους εκπροσώπους των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, διευκόλυνε την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Αρχής και των κρατών μελών. Το Συμβουλευτικό Σώμα συνεδρίασε πέντε φορές μέσα στο 2009, με ισχυρή τη συμμετοχή από τα κράτη μέλη και αυξημένο το ενδιαφέρον για την ανταλλαγή πληροφοριών και τον συντονισμό των υπό εξέλιξη εργασιών.

Πλέον των συνεδριάσεων του Συμβουλευτικού Σώματος, πραγματοποιήθηκαν ειδικές συνεδριάσεις επί συγκεκριμένων θεμάτων μεταξύ εθνικών εκπροσώπων. Για παράδειγμα, το 2009 έλαβε χώρα η δεύτερη συνεδρίαση των εθνικών εκπροσώπων για την υγεία των φυτών. Η συνεδρίαση εστίασε στη συλλογή δεδομένων και στους αναδυόμενους κινδύνους για την υγεία των φυτών, ενώ στην Επιστημονική Ομάδα της EFSA με θέμα την Υγεία των Φυτών δόθηκε η ευκαιρία να παρουσιάσει μια ανασκόπηση των δραστηριοτήτων της και να συζητήσει τον αναπτυσσόμενο ρόλο της στο ευρωπαϊκό σύστημα υγείας των φυτών, συμπεριλαμβανομένης της εναρμόνισης μεθοδολογιών για την αξιολόγηση του κινδύνου επιβλαβών οργανισμών των φυτών (βλέπε επίσης σ. 15).

II. ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η Επιστημονική Επιτροπή της EFSA

Επίσης, κατά τη διάρκεια του έτους, η EFSA διοργάνωσε συνεδριάσεις συγκεκριμένου σκοπού, προκειμένου να διατηρηθεί μια συνεπής προσέγγιση σε συγκεκριμένους τομείς και να διασφαλιστεί η ενημέρωση των κρατών μελών και της EFSA σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις σε ολόκληρη την Ευρώπη. Για παράδειγμα, τον Σεπτέμβριο του 2009, οι επιστήμονες της Αρχής διοργάνωσαν ειδική σύσκεψη με εμπειρογνώμονες στον τομέα της διατροφής από τα κράτη μέλη για να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με προσχέδια γνωμών αναφορικά με τις διαιτητικές τιμές αναφοράς (DRV) και τις κατευθυντήριες γραμμές διατροφής με βάση τα τρόφιμα. Οι τιμές DRV υποδεικνύουν την ποσότητα κάθε θρεπτικού συστατικού που χρειάζεται ο άνθρωπος για να έχει καλή υγεία, ανάλογα με την ηλικία και το φύλο. Μπορούν, για παράδειγμα, να χρησιμοποιηθούν ως βάση για τις τιμές αναφοράς στη σήμανση τροφίμων. Μπορούν, επίσης, να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση και τον σχεδιασμό διατροφολογιών, για διατροφικές συστάσεις και για την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών διατροφής με βάση τα τρόφιμα.

Η συνάντηση αυτή έδωσε στην EFSA την ευκαιρία να ενημερώσει τους εθνικούς εμπειρογνώμονες σχετικά με τα σχόλια που είχε λάβει για τα προσχέδια γνωμών κατά την περίοδο των διαβουλεύσεων, να διασαφηνίσει τον επιστημονικό ρόλο στον προσδιορισμό των τιμών DRV και να βοηθήσει τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών να μεταφράσουν τις τιμές αναφοράς σε πρακτικές κατευ-

θυντήριες γραμμές με βάση τα τρόφιμα για τους αντίστοιχους πληθυσμούς.

Τα Συντονιστικά Κέντρα αποτελούν έναν ακόμη μηχανισμό ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της EFSA. Τα Συντονιστικά Κέντρα ενεργούν ως διασύνδεση μεταξύ της EFSA και των εθνικών αρχών ασφάλειας των τροφίμων, υποστηρίζοντας το αντίστοιχο μέλος τους στο Συμβουλευτικό Σώμα. Το 2009 ήταν το δεύτερο έτος πλήρους λειτουργίας των Συντονιστικών Κέντρων. Στα κύρια καθήκοντά τους περιλαμβάνεται η ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών, η υποστήριξη δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του δικτύου που προβλέπεται από το άρθρο 36, καθώς και η προώθηση της βάσης δεδομένων εμπειρογνομόνων της EFSA. Για παράδειγμα, με τη βοήθεια των Συντονιστικών Κέντρων, η βάση δεδομένων εμπειρογνομόνων της Αρχής έλαβε περίπου 2 300 αιτήσεις. Επιπλέον, τα Συντονιστικά Κέντρα ενίσχυσαν την επιστημονική εμβέλεια της EFSA στα κράτη μέλη, με τη διοργάνωση εγχώριων εκδηλώσεων και τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με την EFSA μέσα από τις ιστοσελίδες και το έντυπο υλικό των Συντονιστικών Κέντρων.

Περισσότερα από 550 έγγραφα μεταφορτώθηκαν από κράτη μέλη στην πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών της EFSA, στοιχείο ενθαρρυντικό σε επίπεδο συντονισμού και συνεργασίας. Το συγκεκριμένο εργαλείο θεωρήθηκε χρήσιμο από τα κράτη μέλη για την ενημέρωση των ιδίων και

της EFSA σχετικά με επερχόμενες και υπό εξέλιξη αξιολογήσεις κινδύνων για την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών.

Συνολικά, οι προσπάθειες του 2009 για περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας των κρατών μελών, όπως αποτυπώθηκαν στην ενδιάμεση ανασκόπηση του 2008 για τη στρατηγική συνεργασίας και δικτύωσης της EFSA, φέρνουν τώρα αποτελέσματα για τα αμοιβαία οφέλη της EFSA και των εθνικών αρχών για την ασφάλεια των τροφίμων (βλέπε επίσης σ. 12).

Πλήρης αξιοποίηση της πανεπιστημιακής αρτιότητας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο

Τα σχέδια επιστημονικής συνεργασίας της EFSA (ESCO) είναι ένα ακόμη αποτελεσματικό εργαλείο με το οποίο η EFSA συγκέντρωσε επιστημονικούς πόρους σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και ενίσχυσε τη συνεργασία και τη δικτύωση μεταξύ της Αρχής και των ομολόγων της στα κράτη μέλη το 2009. Σε αντίθεση με τα επιστημονικά δίκτυα, οι ομάδες εργασίας ESCO εργάζονται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα επί συγκεκριμένων θεμάτων, ενώ στη σύνθεσή τους περιλαμβάνονται εθνικοί εμπειρογνώμονες, μέλη των Επιστημονικών Ομάδων ή της Επιστημονικής Επιτροπής και επιστημονικό προσωπικό της EFSA. Οι ομάδες εργασίας ESCO καλύπτουν θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος για την Αρχή και τα κράτη μέλη.

Για παράδειγμα, το 2009 οι ομάδες εργασίας ESCO παρέδωσαν μια έκθεση σχετικά με την ανάλυση των κινδύνων και των οφελών από τον εμπλουτισμό των τροφίμων με φυλικό οξύ και συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με το έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών της EFSA όσον αφορά την αξιολόγηση της ασφάλειας των φυτικών ουσιών και σκευασμάτων που προορίζονται για χρήση ως συμπληρώματα διατροφής (βλέπε επίσης σ. 13). Στην περίπτωση του φυλικού οξέος, η ομάδα εργασίας ESCO κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα οφέλη για την υγεία σε σχέση με τη μείωση του κινδύνου εκδήλωσης του συνδρόμου νευρικού σωλήνα είναι αδιαμφισβήτητα. Ωστόσο, οι διαθέσιμες μελέτες ούτε επιβεβαιώνουν την υπόθεση ότι το συμπλήρωμα φυλικού οξέος μειώνει τον κίνδυνο, για παράδειγμα, καρδιαγγειακών νοσημάτων για τον άνθρωπο ούτε παρέχουν επαρκή δεδομένα που να καθιστούν εφικτή την εκτίμηση των πιθανών επιπτώσεων του φυλικού οξέος στον κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου.

Με σκοπό τον έλεγχο της μεθοδολογίας που περιγράφεται στις κατευθυντήριες οδηγίες της EFSA σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης φυτικών ουσιών, η Αρχή ξεκίνησε ένα σχέδιο ESCO για την επιλογή ενός αριθμού φυτικών σκευασμάτων και την εφαρμογή της μεθοδολογίας στην αξιολόγηση της ασφάλειάς τους. Η δραστηριότητα αυτή ολοκληρώθηκε το 2009. Χάρη στις προσπάθειες εναρμόνισης της EFSA και στην ενσωμάτωση της εμπειρογνομosύνης των κρατών μελών, οι αρμόδιοι φορείς των κρατών μελών έχουν πλέον στα χέρια τους ένα ολοκληρωμένο έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τις φυτικές ουσίες.

Πρόσκληση των καλύτερων σε ολόκληρη την Ευρώπη

Παράλληλα με τα επιστημονικά δίκτυα και τα σχέδια συνεργασίας, η EFSA χρησιμοποιεί συμβάσεις και επιδοτήσεις για την πρόσβασή της στην εμπειρογνομosύνη των κρατών μελών. Χρησιμοποιώντας τις τυπικές διαδικασίες προμηθειών της ΕΕ, οι συμβάσεις δημοσιεύονται για την υποβολή προσφορών, όπως, για παράδειγμα, μέσω ανοιχτών προκηρύξεων ή διαδικασιών διαπραγμάτευσης. Η EFSA μπορεί, επίσης, να παραχωρεί επιδοτήσεις σε οργανισμούς που ορίζονται ως υποψήφιοι από τα κράτη μέλη για την παροχή βοήθειας στην επιτέλεση των καθηκόντων της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 36 του ιδρυτικού κανονισμού της. Οι συγκεκριμένοι οργανισμοί ασχολούνται με δραστηριότητες, όπως η συλλογή δεδομένων, το παρασκευαστικό έργο για την ανάπτυξη επιστημονικών γνώμων και άλλες εργασίες επιστημονικής και τεχνικής υποστήριξης. Αυτό βοηθά την EFSA να ανταποκρίνεται πιο αποτελεσματικά και με μεγαλύτερη ευελιξία στον αυξανόμενο φόρτο εργασίας. Το δίκτυο του άρθρου 36 είναι, επίσης, ένα σημαντικό πρακτικό εργαλείο για την Αρχή αναφορικά με την αξιοποίηση όσο το δυνατόν ευρύτερου φάσματος της επιστημονικής γνώσης των κρατών μελών. Απ' όταν ο κατάλογος κατάλληλων οργανισμών μεγάλωσε και, στη συνέχεια, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της EFSA τον Δεκέμβριο του 2008, το 2009 η Αρχή είχε πλέον τη δυνατότητα πρόσβασης σε μια ακόμα μεγαλύτερη σε σχέση με το παρελθόν γνωσιακή βάση δεδομένων (ο κατάλογος περιλαμβάνει πλέον 371 οργανισμούς, σε

σχέση με τους 243 που περιελάμβανε, από όλα τα κράτη μέλη, πλην ενός).

Το 2009 η EFSA δαπάνησε 6,8 εκατ. ευρώ για συμβάσεις και επιδοτήσεις, έναντι 5,5 εκατ. ευρώ το 2008. Από αυτά, 2,5 εκατ. ευρώ δαπανήθηκαν σε επιδοτήσεις του άρθρου 36 (έναντι 2 εκατ. ευρώ το 2008), ενώ τα υπόλοιπα δαπανήθηκαν σε συμβάσεις προμηθειών. Κατά συνέπεια, το συνολικό χρηματικό ποσό που δαπανήθηκε σε έργα που ανατέθηκαν σε εξωτερικούς συνεργάτες αυξήθηκε κατά 20 % το 2009, ενώ τουλάχιστον διπλασιάστηκε σε σχέση με το 2007 (2,9 εκατ. ευρώ), τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του καταλόγου του άρθρου 36. Τα έργα του άρθρου 36 που ξεκίνησαν το 2009 καλύπτουν μια ποικιλία θεμάτων, μεταξύ των οποίων η αποτοξίνωση πρόσθετων υλών ζωοτροφών από μυκοτοξίνες, κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ορθή μεταχείριση των ζώων και, συγκεκριμένα, με την αξιολόγηση κινδύνων στέγασης και διαχείρισης, η τοξικολογία των εστέρων 3-MCPD, η μοντελοποίηση και η χαρτογράφηση αφλατοξινών σε δημητριακά στην ΕΕ λόγω της κλιματικής αλλαγής, ο εντοπισμός ομάδων παρασιτοκτόνων κοινής αξιολόγησης, η ορθή μεταχείριση και η υγεία σφάγιων πουλερικών και γενετικής επιλογής, μια συγκριτική αξιολόγηση των κινδύνων επιβλαβών οργανισμών για την υγεία των φυτών, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και με χρήση μελετών περιπτώσεων, καθώς και μια πανευρωπαϊκή πιλοτική διατροφική έρευνα.

II. ΑΦΟΣΙΩΜΕΝΟΙ ΣΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Συνάντηση των επικεφαλής των Οργανισμών στην EFSA τον Οκτώβριο του 2009

Δεδομένης της αυξανόμενης σπουδαιότητας των συμβάσεων και των επιδοτήσεων για την παροχή βοήθειας προς την EFSA, η Αρχή εγκαινίασε δύο νέα εργαλεία υποστήριξης πληροφορικής: μια βάση δεδομένων για τους οργανισμούς του άρθρου 36 και έναν χώρο εργασίας εξωτερικού δικτύου για όλα τα μέλη του δικτύου του άρθρου 36. Επίσης, διενήργησε έρευνα μεταξύ των τμημάτων της EFSA και των οργανισμών που διεκπεραιώνουν τις εργασίες ως προς την αξιολόγηση των δύο προγραμμάτων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι επιδοτήσεις και οι συμβάσεις έχουν συμβάλει ουσιαστικά στο επιστημονικό έργο της EFSA και στην προώθηση της δικτύωσης μεταξύ των οργανισμών. Θεωρούνται, επίσης, ως αποτελεσματικά και χρήσιμα εργαλεία τόσο από τα επιστημονικά τμήματα όσο και από τους συμμετέχοντες οργανισμούς. Ωστόσο, μέσα στο 2010, η Αρχή θα συνεχίσει την ανάλυση των αποτελεσμάτων της έρευνας προκειμένου να εντοπίσει τους τομείς στους οποίους τα προγράμματα θα μπορούσαν να βελτιωθούν περαιτέρω.

Ενοποίηση της διυπηρεσιακής εμπειρογνωμοσύνης για τους διαχειριστές κινδύνου

Παράλληλα με την αξιοποίηση του μεγάλου φάσματος γνώσης στο εσωτερικό της EFSA, το 2009 η Αρχή διηύθυνε και συντόνισε την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών εντός του δικτύου συνεργασίας των οργανισμών της ΕΕ, με σκοπό την παροχή περισσότερο ολοκληρωμένων και ευρύτερης προσέγγισης συμβουλών στους διαχειριστές κινδύνου (βλέπε επίσης σ. 30).

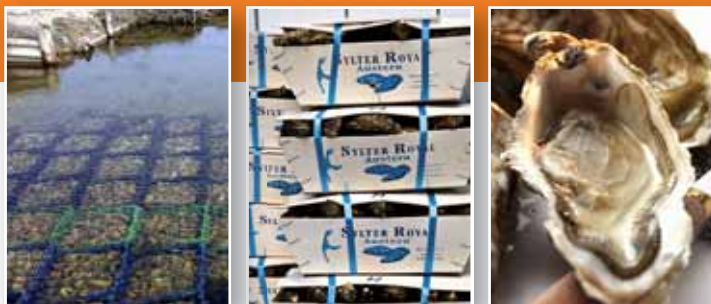
Τον Νοέμβριο του 2009, η Επιστημονική Ομάδα της EFSA με θέμα τις Βιολογικές Πηγές Κινδύνου (BIOHAZ), σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νόσων (ECDC), τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) και την Επιστημονική Επιτροπή για τους αναδυόμενους και τους πρόσφατα εντοπιζόμενους κινδύνους για την υγεία (SCENIHR), της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δημοσίευσε μια κοινή επιστημονική γνώμη για τη μικροβιακή αντοχή. Κεντρικό σημείο ήταν οι λοιμώξεις που μεταδίδονται στους ανθρώπους από τα ζώα και τα τρόφιμα (ζωνόσοι). Οι οργανισμοί συνεργάστηκαν για την κατάρτιση κοινής γνώμης, στηριζόμενοι στα ήδη υπάρχοντα δεδομένα και έγγραφα, προκειμένου να δώσουν απάντηση στο αίτημα συμβουλευτικής υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Συμπέρασμα της επιστημονικής γνώμης ήταν ότι απαιτείται αποτελεσματικότερη επιτήρηση για την καταπολέμηση της αυξανόμενης διάδοσης της αντιμικροβιακής αντοχής στις ζωνοτικές λοιμώξεις.

Οι οργανισμοί συνεργάστηκαν με τον ίδιο τρόπο για την κοινή επιστημονική έκθεση με θέμα τον ανθεκτικό στη μεθικιλίνη χρυσίζοντα σταφυλόκοκκο (MRSA) σε μικρά και μεγάλα ζώα και σε τρόφιμα, η οποία δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο του 2009. Μετά τις ανησυχίες για την αύξηση του MRSA στα μεγάλα ζώα και στα ζώα συντροφιάς, τόσο ο EMA όσο και η EFSA εργάστηκαν επί του θέματος κατόπιν αιτήματος των ιδίων. Στη συνέχεια, η EFSA ενέπλεξε το ECDC, προκειμένου να αξιοποιήσει τη γνώση του επί θεμάτων σχετικά με την ανθρώπινη υγεία. Σύμφωνα με το έγγραφο που συντάχθηκε από κοινού, το συμπέρασμα ήταν ότι, προς το παρόν, δεν υπάρχουν αποδεικτικά

στοιχεία για το ότι η κατανάλωση ή η επαφή με τρόφιμα μολυσμένα με MRSA εγκυμονεί αυξημένο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

Το 2009 η EFSA συνεργάστηκε, επίσης, με τον EMA και τα ευρωπαϊκά κράτη μέλη με θέμα τις φυτικές ουσίες. Τα φυτικά σκευάσματα παράγονται από φυτά, φύκια ή λειχήνες και, πολύ συχνά, κυκλοφορούν στο εμπόριο με διάφορους ισχυρισμούς σχετικά με πιθανά διατροφικά ή σχετικά με την υγεία οφέλη. Η ευθύνη για τη διασφάλιση της ασφάλειας των συγκεκριμένων προϊόντων βαρύνει τους υπεύθυνους επιχειρήσεων τροφίμων και τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Επειδή ορισμένα από αυτά τα προϊόντα θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν και ως τρόφιμα αλλά και ως φάρμακα, η Αρχή διατήρησε στενούς δεσμούς με τον EMA, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη, προκειμένου να αντλήσει από την εμπειρογνωμοσύνη τους.

Το έργο αυτό κατέληξε στην έκδοση κατευθυντήριας οδηγίας για τους ευρωπαίους αξιολογητές κινδύνου, με μια μεθοδολογία με όλες τις λεπτομέρειες του πώς πρέπει να αξιολογείται η ασφάλεια φυτικών ουσιών. Η EFSA συγκέντρωσε, επίσης, πληροφορίες για φυτικές ουσίες που φέρονταν να περιέχουν ουσίες με πιθανό κίνδυνο για την υγεία. Αυτή η συλλογή προορίζεται να βοηθήσει τους κατασκευαστές και τις αρχές για την ασφάλεια των τροφίμων, επισημαίνοντας πιθανά ζητήματα ασφάλειας. Μετά τη δημοσίευση αυτής της κατευθυντήριας οδηγίας από την Επιστημονική Επιτροπή της EFSA, τον Σεπτέμβριο του 2009, η EFSA διοργάνωσε μια ημερίδα με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή,

εθνικές αρχές για την ασφάλεια των τροφίμων, ενδιαφερόμενοι και εκπρόσωποι βιομηχανιών) με σκοπό την παρουσίαση του έργου και την ανάπτυξη κοινής κατανόησης της μεθοδολογίας. Η προστιθέμενη αξία αυτής της περιεκτικής προσέγγισης είναι ότι το τελικό έργο της EFSA έχει ήδη συζητηθεί από διάφορα συναφή μέρη, γεγονός που αυξάνει την αποδοχή του.

Επιπλέον, τον Μάιο του 2009, η EFSA υπέγραψε ένα μνημόνιο συνεννόησης με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων. Αυτό έθεσε τη βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη της ανταλλαγής πληροφοριών, της συνεργασίας και της αμοιβαίας συνεννόησης μεταξύ των δύο οργανισμών, ειδικότερα όσον αφορά τη συνέπεια στην προσέγγιση αξιολόγησης κινδύνων για ουσίες που μπορεί να έχουν επιπτώσεις για την ασφάλεια των τροφίμων.

Όλα αυτά τα παραδείγματα αποδεικνύουν ότι η EFSA δεσμεύεται σε κάθε της επαφή και υποστηρίζει την ανταλλαγή επιστημονικής εμπειρογνομosύνης. Χρησιμοποιώντας μια τόσο πιο ευρεία γνωσιακή βάση, η EFSA, ομόφωνα με άλλους οργανισμούς, μπορεί από καλύτερη πλέον θέση να αντιμετωπίζει μεγαλύτερα ζητήματα, τα οποία, στο σύνολό τους, είναι εκτός των ορίων δραστηριοτήτων της, αλλά που είναι πιθανό, ωστόσο, να επηρεάσουν την ασφάλεια των τροφίμων. Το αποτέλεσμα είναι ότι η διυπηρεσιακή συνεργασία μπορεί να αποτελέσει έναν αποτελεσματικό τρόπο συγκέντρωσης της γνώσης και των πόρων που διαθέτουν οι οργανισμοί του συστήματος της ΕΕ, συμβάλλοντας έτσι σε μια υψηλότερου επιπέδου προστασία των καταναλωτών.

Υιοθέτηση μιας πολυτομεακής προσέγγισης όσον αφορά τους ρυπαντές στην τροφική αλυσίδα

Παράδειγμα του διευρυμένου, πολυτομεακού και συνεργατικού επιστημονικού έργου στο εσωτερικό της EFSA, το 2009, ήταν η αξιολόγηση των θαλάσσιων βιοτοξινών από την Αρχή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε ζητήσει από την EFSA να αξιολογήσει τα ευρωπαϊκά όρια διαφόρων ρυθμισμένων και μη τοξινών, γνωστών ως θαλάσσιων βιοτοξινών, σε μαλάκια, καθώς και τις μεθόδους δοκιμών που είχαν θεσπιστεί βάσει της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

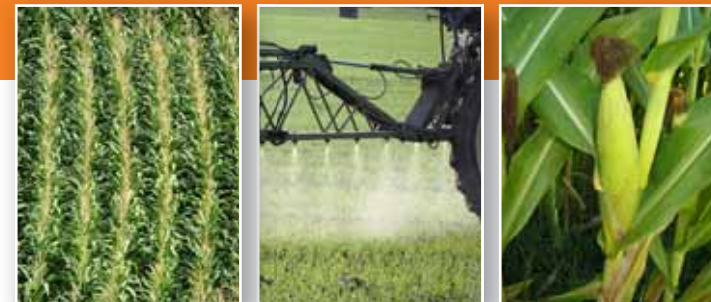
Κατά τη διεξαγωγή αυτής της αξιολόγησης, μια ομάδα Εργασίας της επιστημονικής Ομάδας της Αρχής με θέμα τους Ρυπαντές στην Τροφική Αλυσίδα (CONTAM), με την υποστήριξη των Τμημάτων Συλλογής Δεδομένων και Έκθεσης (DATEX) και CONTAM, συνέλεξε δεδομένα και υπολόγισε την έκθεση στις θαλάσσιες βιοτοξίνες. Αυτό κατέστησε δυνατό για την Ομάδα CONTAM να αξιολογήσει τον πιθανό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία από την παρουσία θαλάσσιων βιοτοξινών σε μαλάκια.

Η εργασία δεν κάλυπτε μόνο τις επιπλοκές για την ανθρώπινη υγεία λόγω κατανάλωσης μαλακίων, αλλά και πτυχές σχετικά με την ορθή μεταχείριση των ζώων. Τα ζητήματα αυτά είχαν εξεταστεί από την Ομάδα κατά την κατάρτιση συστάσεων σχετικά με εναλλακτικές χημικές μεθόδους για τον έλεγχο της παρουσίας των συγκεκριμένων τοξινών, ο οποίος, προς το παρόν, διεξάγεται κυρίως με βιολογικές δοκιμασίες σε ποντίκια.

Στη σύνοψη της γνώμης, η EFSA παρουσίασε συγκεντρωτικά τα συμπεράσματα έξι προηγούμενων αξιολογήσεων κινδύνου σχετικά με τις ρυθμισμένες θαλάσσιες βιοτοξίνες. Χρησιμοποιώντας τα διαθέσιμα δεδομένα κατανάλωσης, οι εμπειρογνώμονες της EFSA όρισαν τα 400 g ως μια ρεαλιστική εκτίμηση για μια μεγάλη μερίδα μαλακίων και χρησιμοποίησαν το στοιχείο αυτό στην αξιολόγηση των επιτρεπτών επιπέδων τοξινών. Η Ομάδα CONTAM αξιολόγησε, επίσης, την επίπτωση της επεξεργασίας στα επίπεδα των θαλάσσιων βιοτοξινών και ξεκίνησε την αξιολόγηση των μη ρυθμισμένων θαλάσσιων βιοτοξινών.

Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της υγείας των ζώων

Άλλο ένα παράδειγμα της ολοκληρωμένης προσέγγισης της EFSA είναι οι γνώμες που δημοσιεύτηκαν σχετικά με τα συστήματα στέγασης και εκτροφής γαλακτοπαραγωγών αγελάδων το 2009. Μια γνώμη, από την Επιστημονική Ομάδα με θέμα τις Βιολογικές Πηγές Κινδύνου, κάλυψε τα ζητήματα ασφάλειας των τροφίμων των συστημάτων στέγασης και εκτροφής γαλακτοπαραγωγών αγελάδων, ενώ άλλες πέντε, από την Επιστημονική Ομάδα με θέμα την Υγεία και την Ορθή Μεταχείριση των Ζώων, εξέτασαν το σύνολο των επιπτώσεων των πλέον συναφών συστημάτων εκτροφής στην ορθή μεταχείριση των γαλακτοπαραγωγών αγελάδων και τις σχετικές νόσους. Αξιολόγησαν τις πιθανές επιπτώσεις της στέγασης, της διατροφής, της διαχείρισης και της γενετικής επιλογής στην ορθή μεταχείριση των γαλακτοπαραγωγών αγελάδων.

Εξετάζοντας το θέμα με μια ολοκληρωμένη προοπτική και, αφού συγκέντρωσαν όλο τον πλούτο των διαθέσιμων δεδομένων, οι ειδικοί της Αρχής διεξήγαγαν, πρώτα, αξιολογήσεις κινδύνου σε τέσσερις υποτομείς (μεταβολικές και αναπαραγωγικές διαταραχές, διαταραχές των μαστών, προβλήματα στα πόδια και κινητικά προβλήματα, καθώς και συμπεριφορικές διαταραχές, φόβος και πόνος) πριν υιοθετήσουν τις πέντε επιστημονικές γνώμες που παρέχουν μια συνολική αξιολόγηση ολόκληρου του θεματικού τομέα.

Η EFSA κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η φύση των συστημάτων εκτροφής και η μακροπρόθεσμη γενετική επιλογή για μεγαλύτερη παραγωγή γάλακτος είναι σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν την υγεία και την ορθή μεταχείριση των γαλακτοπαραγωγών αγελάδων και έκανε συστάσεις σχετικά με τις πρακτικές στέγασης, διατροφής, διαχείρισης και γενετικής επιλογής που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την ορθή μεταχείριση των γαλακτοπαραγωγών αγελάδων.

Ανάπτυξη νέων μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου των παρασιτοκτόνων

Το έργο της EFSA για τις σωρευτικές επιπτώσεις των παρασιτοκτόνων αποτελεί μέρος της ευρύτερης και συλλογικής προσέγγισης της Αρχής και αντιπροσωπεύει, στο σύνολο

του, μια νέα διάσταση των αξιολογήσεων κινδύνου της EFSA. Για το έργο αυτό, η EFSA πρότεινε μεθοδολογίες για την αξιολόγηση των σωρευτικών επιπτώσεων που οφείλονται στην έκθεση του καταναλωτή σε παρασιτοκτόνα, εξετάζοντας, πιο συγκεκριμένα, τα παρασιτοκτόνα με παρόμοια χημική δομή και τοξικές επιπτώσεις.

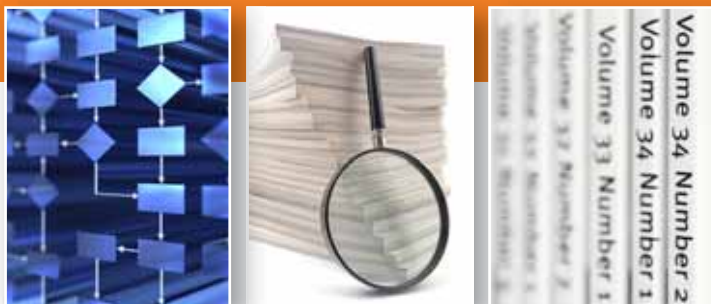
Τον Ιούνιο του 2009, η Επιστημονική Ομάδα της EFSA με θέμα τα Προϊόντα Φυτοπροστασίας και τα Κατάλοιπά τους εξέδωσε μια γνώμη σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής των νέων μεθοδολογιών, με την υλοποίησή τους σε μια ομάδα επιλεγμένων παρασιτοκτόνων βάσει των τοξικολογικών ομοιοτήτων μεταξύ τους. Η Ομάδα διαπίστωσε, επίσης, τα επόμενα βήματα και τα ανοιχτά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν, προκειμένου να μπορεί η σωρευτική αξιολόγηση κινδύνου για τα παρασιτοκτόνα να εφαρμοστεί σε επίπεδο ρουτίνας. Γι' αυτό τον λόγο, το έργο αυτό αποτελεί μέρος της διαρκούς δέσμευσης της EFSA να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή ανάπτυξης μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου, ειδικότερα όσον αφορά τη σωρευτική αξιολόγηση κινδύνου μετά το επιστημονικό συνέδριο με το ίδιο ακριβώς θέμα που διοργανώθηκε το 2006.

Αξιολόγηση του κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των φυτών με στόχο τη διατήρηση της υγείας των φυτών στην Ευρώπη

Οι διαχειριστές κινδύνου της ΕΕ βασίζονται στις αξιολογήσεις κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των

φυτών για την υποστήριξη της λήψης αποφάσεων σχετικά με φυτοϋγειονομικά μέτρα. Αυτό απαιτεί μια διαφανή διαδικασία αξιολόγησης, βάσει επιστημονικών αρχών, προκειμένου να διασφαλιστεί η χρήση μιας αντικειμενικής και συνεπούς προσέγγισης κατά την εκτίμηση των αξιολογήσεων κινδύνου για τη ζωή και την υγεία των φυτών. Κατά συνέπεια αυτού, τον Οκτώβριο του 2009, η Επιστημονική Ομάδα της EFSA με θέμα την Υγεία των Φυτών, δημοσίευσε κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την αξιολόγηση των εγγράφων που συντάσσονται από κράτη μέλη της ΕΕ ή τρίτα μέρη προς τεκμηρίωση αιτημάτων σχετικά με την εξέταση των μέτρων φυτοϋγειονομίας.

Κατά την κατάρτιση αυτών των κατευθυντήριων οδηγιών, η Ομάδα επανεξέτασε τις 36 γνώμες που δημοσιεύτηκαν μεταξύ 2006 και 2008 και έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στη διαδικασία αξιολόγησης των 30 εγγράφων ανάλυσης των κινδύνων επιβλαβών οργανισμών των φυτών που συντάχθηκαν από τη Γαλλία, σχετικά με οργανισμούς που θεωρούνται επιβλαβείς για ορισμένα υπερπόντια γαλλικά διαμερίσματα. Επίσης, η Ομάδα επαλήθευσε ότι τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν από την Ομάδα στην αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών ότι ένας οργανισμός μπορεί να θεωρείται επιβλαβής είναι σε συμφωνία με τα διεθνή πρότυπα για τα φυτοϋγειονομικά μέτρα.

Οι κατευθυντήριες οδηγίες που προέκυψαν περιγράφουν τη διαδικασία, τα κριτήρια και τις κύριες μεθοδολογίες που συνιστώνται από την Ομάδα για χρήση στην αξιολόγηση κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των φυτών, καθώς και στην αξιολόγηση επιλογών διαχείρισης του κινδύνου των επιβλαβών οργανισμών των φυτών. Τέλος, τέτοιου είδους κατευθυντήριες οδηγίες στηρίζουν τον ρόλο της EFSA στην εναρμόνιση των αξιολογήσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη, με στόχο την καλύτερη υποστήριξη των διαχειριστών κινδύνου.

Κατά τη διάρκεια του 2009, η Ομάδα εργάστηκε, επίσης, για την κατάρτιση κατευθυντήριων οδηγιών με στόχο την παροχή ενός εναρμονισμένου πλαισίου για την αξιολόγηση των κινδύνων από τους επιβλαβείς οργανισμούς για τα φυτά και τα φυτικά προϊόντα, καθώς και την αναγνώριση και την αξιολόγηση επιλογών διαχείρισης κινδύνων. Αυτές οι πρόσθετες κατευθυντήριες οδηγίες δημοσιεύθηκαν τον Φεβρουάριο του 2010.

Παροχή επιστημονικής υποστήριξης σε ολόκληρη την EFSA

Το Τμήμα Μεθοδολογίας Αξιολόγησης της EFSA παρείχε υποστήριξη στις περισσότερες από τις Ομάδες της EFSA μέσα στο 2009. Ανέπτυξε νέες προσεγγίσεις για την υποβοήθηση της λήψης αποφάσεων σχετικά με αξιολογήσεις κινδύνου και βοήθησε διάφορες Ομάδες της EFSA στη διαχείριση των δεδομένων για τις επιστημονικές γνώμες τους. Σε αυτό περιλαμβάνονταν, για παράδειγμα, συστηματικές επισκοπήσεις βιβλιογραφίας και δραστηριότητες μοντελοποίησης μετα-ανάλυσης, που χρησιμοποιήθηκαν από την Ομάδα CONTAM στη γνώμη της σχετικά με τις δοσοεξαρτώμενες επιπτώσεις του καδμίου.

Το Τμήμα παρείχε, επίσης, κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή μεθοδολογίας συστηματικής ανασκόπησης αξιολογήσεων για την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών, ως μέσο υποστήριξης στη λήψη αποφάσεων. Οι οδηγίες αυτές αποτέλεσαν τη βάση ημερίδας για τους εμπειρογνώμονες Ομάδων και το προσωπικό της EFSA που πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2010. ■

2. ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Η αξιολόγηση προϊόντων, ουσιών και ισχυρισμών που υπόκεινται στη διαδικασία έγκρισης βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ αναπτύχθηκε σταθερά και αποτελεί πλέον μεγάλο μέρος του φόρτου εργασίας της EFSA. Σε αυτό το επίπεδο, η Αρχή κατέχει σημαντικό ρόλο στο ρυθμιστικό πλαίσιο αναφορικά με την ασφάλεια τροφίμων και ζωοτροφών στην Ευρώπη. Το 2009, για παράδειγμα, οι αιτήσεις αντιστοιχούσαν στο 68 % των επιστημονικών αποτελεσμάτων της EFSA και κατανάλωσαν ένα διαρκώς αυξανόμενο μέρος των πόρων της.

Με δεδομένες τις στενές νομικές προθεσμίες για τη διεξαγωγή αυτών των αξιολογήσεων από την EFSA, το 2009 η EFSA ενίσχυσε περαιτέρω τις εσωτερικές διεργασίες της με την υποστήριξη από εργαλεία πληροφορικής για την παρακολούθηση της προόδου του επιστημονικού έργου της. Για παράδειγμα, το εργαλείο πληροφορικής για τη ροή των εργασιών στην αξιολόγηση κινδύνου βοηθά την Αρχή να παρακολουθεί ολόκληρη τη διαδικασία αξιολόγησης κινδύνου, από την παραλαβή της αποστολής μέχρι την τελική δημοσίευση και πιθανή ενημέρωση. Αυτό βοηθά την EFSA να προσδιορίζει τα χρονικά πλαίσια για τις δημοσιεύσεις, να προβλέπει και να προσδιορίζει τον μελλοντικό φόρτο εργασίας. Επιπλέον, η EFSA και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισήγαγαν, το 2009, τον *χάρτη πορείας*, με σκοπό να βοηθήσουν την EFSA στον προγραμματισμό της κατανομής των πόρων της και στη διαχείριση του επιστημονικού έργου της, όπως, για παράδειγμα, στους τομείς των αρτυμάτων και των παρασιτοκτόνων. Πρόκειται για μια αμοιβαία συμφωνία όσον αφορά την απόδοση προτεραιότητων σχετικά με τον φόρτο εργασίας και τα ρεαλιστικά χρονικά πλαίσια για την αξιολόγηση αιτήσεων, αντλώντας, εν μέρει, πληροφορίες από το εργαλείο ροής εργασιών της

EFSA. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του έτους, με σκοπό την περαιτέρω διευκόλυνση της ροής των εργασιών και της παρακολούθησης της προόδου, η EFSA και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέχισαν τη στενή συνεργασία τους μέσα από τον συστηματικό διάλογο για την πρόοδο και την απόδοση προτεραιότητας σε πολλούς τομείς, όπως τα παρασιτοκτόνα και οι πρόσθετες ύλες τροφίμων και ζωοτροφών.

Επιπλέον, τον Μάιο του 2009, η Επιστημονική Επιτροπή της EFSA δημοσίευσε πρόσθετες κατευθυντήριες οδηγίες προς υποστήριξη της ορθής πρακτικής αξιολόγησης κινδύνου. Οι κατευθυντήριες οδηγίες εστιάζονται στη διαφάνεια της παραγωγής επιστημονικών αποτελεσμάτων από την EFSA. Περιελάμβαναν τις γενικές αρχές που πρέπει να εφαρμόζονται στις επιστημονικές αξιολογήσεις κινδύνου, όπως στις αξιολογήσεις, με σκοπό τη διασφάλιση της διατήρησης της ποιότητας. Οι αρχές καλύπτουν τον εντοπισμό πηγών δεδομένων, τα κριτήρια για τη συμπερίληψη ή τον αποκλεισμό δεδομένων, την εμπιστευτικότητα δεδομένων, υποθέσεις και συγχύσεις. Αυτό αποτελεί συνέχεια των κατευθυντήριων οδηγιών που δημοσιεύτηκαν από την Επιστημονική Επιτροπή το 2006, αναφορικά με τις διαδικαστικές πτυχές των αξιολογήσεων κινδύνου.

Διαχείριση των αιτήσεων: η περίπτωση των GMO

Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα και οι ζωοτροφές ή παράγωγα προϊόντα πρέπει να υποβάλλονται σε αξιολόγηση κινδύνου από την EFSA, με σκοπό την παροχή βοήθειας στους διαχειριστές κινδύνου για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την έγκριση ή τη μη έγκριση της χρήσης τους εντός της ΕΕ. Για τη βελτίωση της υποστήριξης που παρέχει η EFSA στον συγκεκριμένο τομέα, η αξιολόγηση αιτήσεων GMO απλοποιήθηκε περαιτέρω μέσα στο 2009. Ως αποτέλεσμα, ο μέσος χρόνος μεταξύ της παραλαβής μιας νέας αίτησης και της δήλωσης εγκυρότητάς της έγινε 21 εβδομάδες. Επιπλέον, η Ομάδα GMO μείωσε στο μισό, κι ακόμα περισσότερο, τον χρόνο που μεσολαβεί από την επικύρωση μιας αίτησης μέχρι την παράδοση του πρώτου δελτίου στους αιτούντες, με ερωτήσεις ή αιτήματα για την παροχή περισσότερων δεδομένων (στο 96 % των περιπτώσεων, οι αιτούντες υποχρεούνται να παράσχουν περισσότερες πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της ασφάλειας των GMO). Ακόμα και με αυτά τα αιτήματα για περισσότερα δεδομένα, οι νέες επιδόσεις αποτελεσματικότητας επέτρεψαν στην Ομάδα GMO να ιοθετήσει τρεις φορές περισσότερες γνώμες σχετικά με αιτήσεις GMO το 2009 (14 γνώμες με κάλυψη 18 αιτήσεων, συγκριτικά με τέσσερις γνώμες με κάλυψη πέντε αιτήσεων το 2008).

Αξιολόγηση ισχυρισμών υγείας

Η EFSA είναι υπεύθυνη για την επαλήθευση της επιστημονικής τεκμηρίωσης των υποβαλλόμενων ισχυρισμών υγείας, παρέχοντας στοιχεία που χρησιμοποιούνται, στη συνέχεια, ως βάση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη που αποφασίζουν για την έγκριση των ισχυρισμών.

Το 2009 η Επιστημονική Ομάδα της EFSA με θέμα τα Διαιτητικά Προϊόντα, τη Διατροφή και τις Αλλεργίες (NDA) τήρησε όλες τις νομικές προθεσμίες για την αξιολόγηση των πολυάριθμων αιτήσεων ισχυρισμών υγείας που είχε λάβει. Όσον αφορά αιτήσεις ειδικότερων ισχυρισμών υγείας αναφορικά με τη μείωση του κινδύνου νόσων ή της ανάπτυξης των παιδιών ή της υγείας, η EFSA υιοθέτησε 68 γνώμες εντός των στενών νομικών προθεσμιών.

Όσον αφορά ισχυρισμούς υγείας «γενικότερης λειτουργίας», όπως «το κάδμιο είναι καλό για τα οστά σας», το 2009 η Αρχή δημοσίευσε έναν συνδυαστικό κατάλογο με τους περίπου 4 000 ισχυρισμούς υγείας που είχε λάβει μέσα στο 2008 από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Δημοσίευσε, επίσης, τις βιβλιογραφικές αναφορές ($\pm 40\,000$) που έλαβε για περίπου 2 000 ισχυρισμούς που είχαν εισαχθεί στη διαδικασία επιστημονικής αξιολόγησης. Έκτοτε, υιοθέτησε και δημοσίευσε, τον Οκτώβριο του 2009, περί τους 500 ισχυρισμούς που είχαν εξεταστεί στο πλαίσιο 94 γνωμών και, αργότερα μέσα στο έτος, υιοθέτησε άλλους 400 ισχυρι-

σμούς υγείας που πρόκειται να δημοσιευτούν μέσα στο 2010.

Οι νέες υπο-ομάδες εργασίας που δημιουργήθηκαν από την Αρχή για την υποστήριξη των αξιολογήσεων λειτουργικών ισχυρισμών υγείας ξεκίνησαν τη δραστηριότητά τους το 2009 και ανακούφισαν με επιτυχία την κύρια ομάδα εργασίας επί ισχυρισμών και την αρχική Επιστημονική Ομάδα από σημαντικό προπαρασκευαστικό έργο.

Στο πλαίσιο αυτό, εμπειρογνώμονες από την Ομάδα NDA συναντήθηκαν με αιτούντες ισχυρισμών υγείας και ειδικούς βιομηχανιών στις Βρυξέλλες για την ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την παρουσίαση των αιτήσεων για την έγκριση ισχυρισμών υγείας και την παροχή περαιτέρω καθοδήγησης σχετικά με τις αιτήσεις ισχυρισμών.

Περαιτέρω βελτίωση της ομότιμης αναθεώρησης δραστικών ουσιών σε προϊόντα φυτοπροστασίας

Μέχρι το 2009 το Τμήμα Αναθεώρησης των Αξιολογήσεων Κινδύνου των Παρασιτοκτόνων από Ομότιμους Ειδικούς (PRAPeR) της EFSA είχε ολοκληρώσει τις εργασίες του σχετικά με την ομότιμη αναθεώρηση των υφιστάμενων δραστικών ουσιών που χρησιμοποιούνται σε παρασιτοκτόνα. Αυτό θα δώσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη δυνατότητα να αποφασίσει σχετικά με τη λίστα των δραστικών ουσιών που μπορούν να συμπεριληφθούν στα προϊόντα φυτοπροστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Οι αιτούντες των οποίων οι δραστικές ουσίες δεν συμπεριλήφθηκαν στη θετική λίστα μπορούσαν, στη συνέχεια, να υποβάλουν εκ νέου τις αιτήσεις τους προκειμένου να εξεταστούν με μια επιταχυνόμενη διαδικασία.

Η EFSA, προκειμένου να ανταποκριθεί στον υψηλό φόρτο εργασίας κατά τα έτη 2009-2010 και τις προκλητικές προθεσμίες που συνδέονται με τις επαναληπτικές υποβολές αιτήσεων, ξεκίνησε εκτεταμένη αναθεώρηση των διαδικασιών της και, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, απλοποίησε περαιτέρω την προσέγγισή της αναφορικά με την ομότιμη αναθεώρηση. Ενώ οι δραστικές ουσίες εξακολουθούν να υπόκεινται σε πλήρη αξιολόγηση κινδύνου και ομότιμη αναθεώρηση, οι διαβουλεύσεις επιστημονικών εμπειρογνομόνων γίνονται πλέον με πιο συγκεντρωτικό τρόπο, εστιάζοντας ειδικότερα σε ζητήματα σημαντικά ή που χρήζουν ιδιαίτερης διαχείρισης.

Το αποτέλεσμα αυτών των νέων διαδικασιών ήταν ότι η EFSA κατάφερε, μέσα στο 2009, να ολοκληρώσει την ομότιμη αναθεώρηση και να παραδώσει τα συμπεράσματά της για την πρώτη ομάδα εννέα δραστικών ουσιών, μετά από επαναληπτική υποβολή, καθώς και να προωθήσει την ομότιμη αναθεώρηση 42 ακόμη ουσιών για τις οποίες είχαν υποβληθεί επαναληπτικές αιτήσεις. Παράλληλα με αυτό το έργο, η EFSA παρέδωσε τα συμπεράσματά της σχετικά με 19 ακόμη δραστικές ουσίες, στις οποίες περιλαμβάνονται εννέα νέες δραστικές ουσίες, και ολοκλήρωσε την ομότιμη αναθεώρηση της πρώτης ομάδας υφιστάμενων δραστικών ουσιών που περιλαμβάνονται στη θετική λίστα και έχρηζαν ανανέωσης.

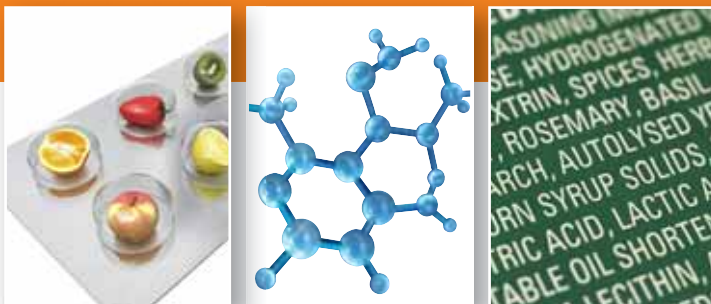
Η στενή επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπήρξε κρίσιμης σημασίας και για την αναθεώρηση, από την Αρχή, των ανώτατων ορίων καταλοίπων (ΑΟΚ) όσον αφορά τα κατάλοιπα παρασιτοκτόνων μέσα ή επάνω σε τρόφιμα ή ζωοτροφές. Τα ΑΟΚ είναι τα ανώτατα νόμιμα επίπεδα συγκέντρωσης καταλοίπων παρασιτοκτόνων στο εσωτερικό ή στην επιφάνεια τροφίμων ή ζωοτροφών, βάσει της ορθής γεωργικής πρακτικής και της κατώτατης έκθεσης του καταναλωτή, προκειμένου να προστατεύονται οι ευάλωτοι καταναλωτές. Το 2009 ήταν η πρώτη χρονιά κατά την οποία ο σχετικός με τα ΑΟΚ κανονισμός εφαρμόστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και που η EFSA (και

όχι τα κράτη μέλη) ήταν υπεύθυνη για την αξιολόγηση του κινδύνου για τους καταναλωτές στη διαδικασία ορισμού των ΑΟΚ. Το 2009 η Αρχή εξέδωσε 76 γνώμες σχετικά με 300 ΑΟΚ για 53 δραστικές ουσίες. Σε αυτή την περίπτωση, ο διάλογος με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βοήθησε, επίσης, στον ορισμό προτεραιοτήτων και στην εστίαση του έργου της EFSA σε ουσίες κρίσιμες για την ασφάλεια των καταναλωτών για τις οποίες έχει προγραμματιστεί πλήρης αναθεώρηση των ΑΟΚ που έχουν θεσπιστεί βάσει της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Τέλος, στον τομέα των προϊόντων φυτοπροστασίας, η καθοδηγητική επιτροπή για τα παρασιτοκτόνα συστάθηκε με σκοπό να καθιερώσει τη συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Κοινό Κέντρο Ερευνών, καθώς και με άλλους οργανισμούς της ΕΕ. Το 2009 η συγκεκριμένη ομάδα συναντήθηκε πέντε φορές και η επιτροπή εξέτασε τρόπους για να γίνει η διαδικασία πιο αποτελεσματική, ενόψει ενός διαρκώς αυξανόμενου φόρτου εργασίας και ενός μεταβαλλόμενου ρυθμιστικού περιβάλλοντος.

Κατευθυντήριες οδηγίες για τους αιτούντες και συζήτηση μαζί τους: το παράδειγμα των πρόσθετων υλών ζωοτροφών

Κατά τη διάρκεια του 2009, η EFSA κατάρτισε κατευθυντήριες οδηγίες, προκειμένου να βοηθήσει τους αιτούντες

στην καλύτερη προετοιμασία των φακέλων τους. Η καλύτερη κατανόηση της διαδικασίας και η παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών βοηθά στην επιτάχυνση της διαδικασίας και οδηγεί σε αιτήσεις καλύτερης ποιότητας.

Για παράδειγμα, το 2009 η EFSA προετοίμασε κατευθυντήριες οδηγίες για την εκ νέου αξιολόγηση υφιστάμενων *πρόσθετων υλών ζωοτροφών* που είχαν ήδη καταχωρηθεί. Η EFSA και, πιο συγκεκριμένα, η Ομάδα FEEDAP θα αξιολογήσουν εκ νέου αυτά τα προϊόντα μέσα στα επόμενα χρόνια. Ως εκ τούτου, η Αρχή δεν ενημέρωσε μόνο το έγγραφο διοικητικών κατευθυντήριων οδηγιών για αιτούντες, συμπεριλαμβανομένης, για πρώτη φορά, της «λίστας ελέγχου πληρότητας» για αιτούντες, αλλά έδωσε, επίσης, την τελική του μορφή στο έγγραφο τεχνικών κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τις αισθητικές πρόσθετες ύλες, ένα έγγραφο με το οποίο η Αρχή ολοκλήρωσε, το 2009, το σύνολο των εγγράφων τεχνικών κατευθυντήριων οδηγιών στον τομέα των πρόσθετων υλών ζωοτροφών. Τα έγγραφα αυτά απευθύνονται, πρωτίστως, σε όλους όσοι εμπλέκονται στην παραγωγή ζωοτροφών, στα ενδιαφερόμενα μέρη και σε άλλους φορείς που ασχολούνται με την ασφάλεια των ζωοτροφών. Επεξηγούν, επίσης, την προσέγγιση της Ομάδας όσον αφορά την επιστημονική αξιολόγηση κινδύνου σχετικά με τις πρόσθετες ύλες ζωοτροφών. Επιπλέον, η Αρχή παρείχε μεγαλύτερη υποστήριξη στους αιτούντες και διεξήγαγε τεχνικές ακροαματικές διαδικασίες με συγκεκριμένους αιτούντες ή/και βιομηχανικές ενώσεις.

Αξιολόγηση πρόσθετων υλών τροφίμων

Στον τομέα των πρόσθετων υλών τροφίμων, η Αρχή δημιούργησε δύο νέες ομάδες, οι οποίες ανέλαβαν το έργο που, στο παρελθόν, επιτελούσε μία μόνο Ομάδα. Ο φόρτος εργασίας επιμερίστηκε σε δύο ομάδες, την Ομάδα με θέμα τις Πρόσθετες Ύλες των Τροφίμων και τις Πηγές Θρεπτικών Ουσιών (ANS) και την Ομάδα με θέμα τα Υλικά που έρχονται σε επαφή με τα Τρόφιμα, τα Ένζυμα, τα Αρτύματα και τα Βοηθητικά Μέσα Επεξεργασίας των Τροφίμων (CEF), που είχε συσταθεί το 2008. Αυτή η νέα οργάνωση της εργασίας βοήθησε την EFSA να τηρήσει την προθεσμία —το 2009— του προγράμματος αξιολόγησης πηγών θρεπτικών ουσιών που χρησιμοποιούνται σε συμπληρώματα διατροφής. Αυτό ήταν ένα σημαντικό επίτευγμα προς υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην κατάρτιση μιας θετικής λίστας με τις εν λόγω πηγές θρεπτικών ουσιών, μέχρι το τέλος του 2009, όπως είχε απαιτηθεί βάσει της νομοθεσίας.

Για την ολοκλήρωση αυτής της πρώτης περιεκτικής αξιολόγησης θρεπτικών ουσιών που προτείνονταν για χρήση σε συμπληρώματα διατροφής εντός της ΕΕ, η EFSA εξέτασε συνολικά 533 αιτήσεις, που κάλυπταν 344 διαφορετικές ουσίες. 186 αιτήσεις αποσύρθηκαν σε διάφορα στάδια κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, ενώ η EFSA δεν έλαβε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την αξιολόγηση άνω του 50 % των υπόλοιπων αιτήσεων. Πιθανές

ανησυχίες για την ασφάλεια διατυπώθηκαν σε σχέση με 39 αιτήσεις. Με αυτή την αξιολόγηση, η Αρχή δεν συνέβαλε μόνο στη διασφάλιση της ασφάλειας των συμπληρωμάτων διατροφής που πωλούνται εντός της ΕΕ, αλλά εξασφάλισε, επίσης, ότι είναι αποτελεσματικά ως προς το να παρέχουν στον ανθρώπινο οργανισμό τις θρεπτικές ουσίες που περιέχονται στα συμπληρώματα. Επιπλέον, η παροχή καλύτερης πληροφόρησης προς τους αιτούντες, όπως η καθιέρωση απαιτήσεων σε επίπεδο δεδομένων για αιτήσεις σχετικά με πρόσθετες ύλες τροφίμων, επιτάχυνε τις διαδικασίες της EFSA. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τις απαιτήσεις σε επίπεδο δεδομένων που κατατέθηκαν από την EFSA κατά την τελική επεξεργασία των νομοθετικών μέτρων σχετικά με αιτήσεις που υποβάλλονται για την αξιολόγηση και την έγκριση πρόσθετων υλών τροφίμων. Στη συνέχεια, μέσα στο 2010, η Ομάδα θα ξεκινήσει την προετοιμασία ενός ξεχωριστού εγγράφου κατευθυντήριων οδηγιών, υποδεικνύοντας τις επιστημονικές διαστάσεις που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την προετοιμασία αιτήσεων σχετικά με πρόσθετες ύλες τροφίμων.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την εκ νέου αξιολόγηση όλων των επιτρεπτών πρόσθετων υλών τροφίμων, διεξήχθησαν τρεις δημόσιες προσκλήσεις για την υποβολή δεδομένων, τον Νοέμβριο του 2009, απευθυνόμενες, κυρίως, σε παραγωγούς πρόσθετων υλών, εταιρείες τροφίμων, εθνικές αρχές και άλλα εμπλεκόμενα μέρη. Στόχος ήταν η κάλυψη

του κενού πληροφόρησης, το οποίο, διαφορετικά, δεν θα επέτρεπε στην Ομάδα να αξιολογήσει σωστά την ασφάλεια των υπό αμφισβήτηση πρόσθετων υλών.

Η Ομάδα ANS κατάφερε, επίσης, να ολοκληρώσει την εκ νέου αξιολόγηση έξι χρωστικών που χρησιμοποιούνταν στην επονομαζόμενη *Μελέτη του Σαουθάμπτον* (Mc Cann κ.ά., 2008), στην οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε ζητήσει από την EFSA να δώσει προτεραιότητα. Πριν από την αξιολόγηση της Αρχής, μια μελέτη που διεξήχθη στο Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον υπέδειξε έναν συσχετισμό ανάμεσα στην πρόσληψη συνδυασμών έξι χρωστικών τροφίμων και του συντηρητικού βενζοϊκού νατρίου και στην υπερκινητικότητα των παιδιών. Τον Νοέμβριο του 2009, η Ομάδα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία δεν τεκμηριώνουν αιτιώδη συνάφεια των έξι χρωστικών με συμπεριφορικές επιπτώσεις. Ωστόσο, για συγκεκριμένους λόγους που συνδέονται με τις ανεπιθύμητες ενέργειες κάθε χρωστικής, η Ομάδα μείωσε την αποδε-

κτή ημερήσια πρόσληψη (ΑΗΠ) τριών χρωστικών (E 104, E 110 και E 124).

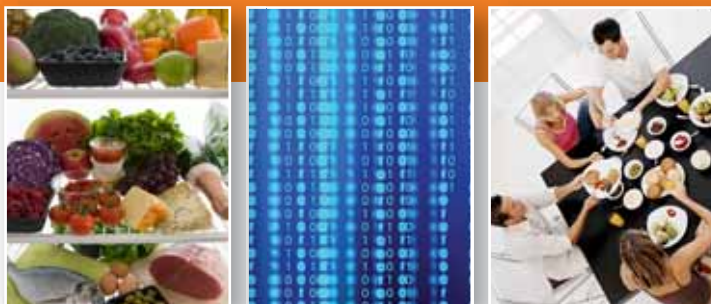
Αξιολόγηση και παροχή κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με υλικά και αρτύματα που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα

Η EFSA διεξήγαγε μια αξιολόγηση σχεδόν 2 600 ουσιών αρτυμάτων που είχαν καταχωρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως υπάρχοντα προϊόντα. Η Αρχή κατάφερε να ολοκληρώσει πολύ μεγάλο μέρος αυτής της εργασίας μέσα στο 2009, με εκκρεμότητες μόνο για ελάχιστα μεμονωμένα ζητήματα που απαιτούν περαιτέρω συντονισμό με άλλους οργανισμούς, όπως ο EMA. Επιπλέον, η Αρχή ανέθεσε σε εξωτερικούς συνεργάτες τη συλλογή δεδομένων και την προετοιμασία συνόψεων για τις ομάδες εργασίας και τις επιστημονικές ομάδες.

Το 2009 η EFSA ξεκίνησε, επίσης, δημόσια διαβούλευση με θέμα ένα προσχέδιο έγγραφο κατευθυντή-

ριων οδηγιών σχετικά με τα αρτύματα τροφίμων, μέσω του οποίου προσδιορίζονται τα δεδομένα που πρέπει να υποβάλλονται για την αξιολόγηση της ασφάλειας νέων αρτυμάτων. Το έγγραφο αυτό αποτελεί καθρέφτη της εμπειρίας που κέρδισε η EFSA κατά την αξιολόγηση των αρτυμάτων που κυκλοφορούν ήδη στην αγορά.

Επιπλέον, η Αρχή δημοσίευσε κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με «δραστικές» και «έξυπνες» ουσίες σε υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα. Τα δραστικά υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα απορροφούν ή ελευθερώνουν ουσίες για τη συντήρηση ή τη βελτίωση της κατάστασης των συσκευασμένων τροφίμων ή την παράταση της διάρκειας ζωής τους, ενώ τα έξυπνα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα παρακολουθούν την κατάσταση του συσκευασμένου τροφίμου ή του περιβάλλοντος και παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη φρεσκότητα των τροφίμων. ■

3. ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΕ

Η ποιότητα της αξιολόγησης κινδύνου από την EFSA δεν εξαρτάται μόνο από τη συγκέντρωση όλου του φάσματος εμπειρογνομosύνης που είναι διαθέσιμη. Εξαρτάται, επίσης, από την ποιότητα, τη συνέπεια, την τοπικότητα και την πληρότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται στις επιστημονικές αναλύσεις, στην παρακολούθηση των κινδύνων και στις διαβουλεύσεις επί των υπό αξιολόγηση κινδύνων. Ως εκ τούτου, η Αρχή κατείχε σημαντικό ρόλο και στη συλλογή, τον συντονισμό και την εναρμόνιση των δεδομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Έχοντας αυτό τον ρόλο, η EFSA συνεργάζεται ειδικότερα με τα κράτη μέλη για τη συλλογή, την ανταλλαγή και την ανάλυση δεδομένων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Γι' αυτό τον σκοπό, μπορεί να στηριχθεί σε ένα στέρεο και αποτελεσματικό δίκτυο μεταξύ των χωρών και των αρμόδιων αρχών. Το έργο της Αρχής σε αυτό τον τομέα περιλαμβάνει την παρακολούθηση των καταλοίπων παρασιτοκτόνων και κτηνιατρικών φαρμάκων, των χημικών ρυπαντών, των ζωνοόσων και των αναδυόμενων κινδύνων, καθώς και τη συλλογή δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων στην Ευρώπη, από τη μία, και τη χρήση των δύο ροών δεδομένων για τον υπολογισμό της έκθεσης, από την άλλη. Η συλλογή αυτών των δεδομένων επιτρέπει, επίσης, στην EFSA να ανταποκρίνεται γρήγορα σε επείγοντα αιτήματα συμβουλευτικής υποστήριξης, βασιζόμενη σε μια βάση έγκυρων αποδεικτικών στοιχείων, προκειμένου να είναι εφικτή η ταχεία αξιολόγηση πιθανών κινδύνων, γεγονός το οποίο, με τη σειρά του, παρέχει στους διαχειριστές κινδύνου τη δυνατότητα να ενεργούν ταχύτερα, εφόσον χρειάζεται.

Τι τρώει η Ευρώπη;

Το κοινό συστατικό όλων των αξιολογήσεων έκθεσης είναι οι πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων. Η συλλογή δεδομένων από την EFSA σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων ξεκίνησε με την ανάπτυξη της «Ευρωπαϊκής συνοπτικής βάσης δεδομένων για την κατανάλωση τροφίμων», από το Τμήμα DATEX. Αυτό το βήμα είχε σαν αποτέλεσμα μια πρώτη επισκόπηση της κατανάλωσης τροφίμων στην Ευρώπη.

Προκειμένου να μπορεί να βελτιώσει τις αξιολογήσεις έκθεσης, η Αρχή, σε συνδυασμό με τα κράτη μέλη, ενεπλάκη στη συλλογή αναλυτικών δεδομένων για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης βάσης δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων, η οποία είχε λάβει την τελική της μορφή μέχρι το τέλος του 2009. Αυτή η ολοκληρωμένη βάση δεδομένων αποτελεί ένα μεγάλο βήμα για την αξιολόγηση της έκθεσης, εφόσον η ποιότητα των διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων μπορεί να έχει σημαντικότερες επιπτώσεις για την έκθεση των σχετικών αξιολογήσεων κινδύνου. Αυτή η νέα ολοκληρωμένη βάση δεδομένων αποτελεί την καλύτερη βάση δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων που είναι διαθέσιμη σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σημαίνει, επίσης, την παγίωση της σχέσης μεταξύ της Αρχής και των κρατών μελών, τα οποία πλέον θέτουν τα δεδομένα τους σε κοινή χρήση.

Η EFSA είναι, αυτή τη στιγμή, στη διαδικασία επέκτασης της ευρωπαϊκής βάσης δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη της ΕΕ χρησιμοποιούν διαφορετικές μεθόδους για τη συλλογή δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη διεξαγωγή αναλύσεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ή συγκρίσεων μεταξύ χωρών. Γι' αυτό τον λόγο, η EFSA, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ, υποστηρίζει την περαιτέρω εναρμόνιση της συλλογής δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η συνέπεια που επιδιώκεται στον τομέα της συλλογής δεδομένων θα βελτιώσει την ακρίβεια και την αξιοπιστία των αξιολογήσεων έκθεσης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και, κατά συνέπεια, των αξιολογήσεων κινδύνου που διεξάγονται από τις επιστημονικές ομάδες της EFSA και άλλους αξιολογητές κινδύνου και επιστημονικούς εμπειρογνώμονες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Τον Δεκέμβριο του 2009, η Επιστημονική Ομάδα Εργασίας της Αρχής με θέμα την Κατανάλωση Τροφίμων και την Έκθεση δημοσίευσε τις γενικές αρχές για τη συλλογή εθνικών δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων, με την προοπτική της υποστήριξης της εναρμόνισης της συλλογής δεδομένων.

Άλλα δεδομένα κατανάλωσης τροφίμων και έκθεσης συλλέγονται από τα κράτη μέλη και αποστέλλονται στην EFSA, με σκοπό την υποστήριξη των δραστηριοτήτων παρακολούθησης της Αρχής και την παραγωγή ετήσιων εκθέσεων συλλογής δεδομένων σχετικά με την έκθεση σε ρυπαντές. Το 2009 δύο ρυπαντές-στόχοι καλύφθηκαν από τις συγκεκριμένες εκθέσεις: το ακρυλαμίδιο (τον Μάιο) και τα φουράνια (τον Ιούνιο). Το ακρυλαμίδιο μπορεί να αναπτυχθεί

σε τρόφιμα πλούσια σε υδατάνθρακα, κατά την επεξεργασία των τροφίμων σε θερμοκρασίες 120 °C ή υψηλότερες. Η ουσία έχει αποδειχθεί γενοτοξική και καρκινογόνος σε εργαστηριακά ζώα. Το φουράνιο μπορεί, και αυτό, να σχηματιστεί στα τρόφιμα κατά τη θερμική τους επεξεργασία και είναι γνωστό ότι μπορεί να παρουσιαστεί, για παράδειγμα, στον καφέ και σε τρόφιμα σε γυάλινη συσκευασία, συμπεριλαμβανομένων των βρεφικών τροφών που περιέχουν κρέας. Ο συγκεκριμένος ρυπαντής έχει αποδειχθεί ως καρκινογόνος σε ζωικές μελέτες.

Εκθέσεις ad hoc σχετικά με την εμφάνιση συγκεκριμένων ρυπαντών είχαν, επίσης, ζητηθεί και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως, για παράδειγμα, για τις διοξίνες σε τρόφιμα και ζωοτροφές. Η EFSA έλαβε από τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη δεδομένα σχετικά με ρυπαντές σε τρόφιμα και προϊόντα ζωοτροφών και εξέδωσε, το 2009, ένα προσχέδιο έκθεσης προς συζήτηση με τα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

Η πρώτη ετήσια έκθεση της EFSA για τα κατάλοιπα των παρασιτοκτόνων

Άλλη μια αρμοδιότητα που ανέθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην EFSA είναι η έκδοση της ετήσιας έκθεσης για τα κατάλοιπα παρασιτοκτόνων στα τρόφιμα, βάσει του νομικού πλαισίου της νέας νομοθεσίας για τα ανώτατα όρια καταλοίπων, που έχει τεθεί σε ισχύ από τον Σεπτέμβριο του 2008, και για την οποία τα κράτη μέλη πρέπει να

παράσχουν τα σχετικά δεδομένα. Τον Ιούλιο του 2009, το Τμήμα PRAPeR της EFSA δημοσίευσε τις πρώτες από αυτές τις εκθέσεις, παρέχοντας μια επισκόπηση των καταλοίπων παρασιτοκτόνων που βρέθηκαν σε δείγματα τροφίμων που κυκλοφόρησαν στην Ευρώπη το 2007, αλλά και μια αξιολόγηση του κινδύνου έκθεσης των καταναλωτών στα κατάλοιπα. Συνολικά, αναλύθηκαν περισσότερα από 74 000 δείγματα σχεδόν 350 διαφορετικών τύπων τροφίμων. Το 4 % των δειγμάτων υπερέβαινε τα νόμιμα ΑΟΚ. Η αξιολόγηση έκθεσης των καταναλωτών οδήγησε σε κάποια κρίσιμη σημασία αποτελέσματα. Με βάση τα συγκεκριμένα ευρήματα, η EFSA εξέδωσε συστάσεις προς εξέταση για τις μελλοντικές δραστηριότητες ελέγχου.

Για την υποστήριξη της κατάρτισης του προσχεδίου της έκθεσης και για τη βελτίωση της συνεργασίας με τα κράτη μέλη, η Αρχή δημιούργησε μια ομάδα εργασίας. Η ομάδα αποτελείται από εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τα κράτη μέλη και έναν εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ομάδα αυτή συζητά όλα τα θέματα που σχετίζονται με την έκθεση παρακολούθησης, ειδικότερα τις απαραίτητες βελτιώσεις που απαιτούνται όσον αφορά τη μορφή των δεδομένων και το επίπεδο των λεπτομερειών που αναφέρονται από την EFSA. Κατά συνέπεια αυτού, το 2009 η Αρχή ανέπτυξε ένα μοντέλο δεδομένων για την αναφορά των αποτελεσμάτων και διεξήγαγε με επιτυχία ένα ολοκληρωμένο πιλοτικό έργο. Μετά την επίσημη υιοθέτηση, το μοντέλο δεδομένων θα εφαρμόζεται για τη συλ-

λογή δεδομένων από τα αποτελέσματα παρακολούθησης του 2009. Η νέα μορφή θα επιτρέψει στην EFSA να διεξάγει μια πιο ακριβή αξιολόγηση έκθεσης των καταναλωτών.

Αναφορές σχετικά με τις ζωνοσους και τις τροφικές λοιμώξεις σε ολόκληρη την Ευρώπη

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, το Τμήμα Συλλογής Δεδομένων για τις Ζωνοσους της EFSA εξέδωσε, το 2009, την *Περιληπτική έκθεση της Κοινότητας σχετικά με τις ζωνοσους και τις τροφικές λοιμώξεις*. Αυτή η σειρά εκθέσεων καταρτίζεται σε στενή συνεργασία με το ECDC, το οποίο παρέχει και αναλύει τα δεδομένα περιπτώσεων νόσων στον άνθρωπο, καθώς και με την ειδική ομάδα για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με ζωνοσους. Αυτό το πανευρωπαϊκό δίκτυο εθνικών εκπροσώπων και διεθνών οργανισμών συνδράμει την EFSA στο έργο της συγκεντρώνοντας και κοινοποιώντας πληροφορίες σχετικά με τις ζωνοσους στις χώρες που εκπροσωπούνται. Οι συγκεκριμένες περιληπτικές εκθέσεις της Κοινότητας χρησιμοποιούνται τόσο από διαχειριστές όσο και από αξιολογητές κινδύνου, καθώς και από άλλους ενδιαφερόμενους σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιο συγκεκριμένα, οι διαχειριστές κινδύνου σε επίπεδο ΕΕ χρησιμοποιούν τις εκθέσεις για να εξετάζουν την ανάγκη περαιτέρω μέτρων ελέγχου στην ΕΕ, καθώς και για να παρακολουθούν τον αντίκτυπο των υφιστάμενων μέτρων εντός της ΕΕ.

Τα πιο σημαντικά ευρήματα της τελευταίας έκθεσης, που δημοσιεύτηκε τον Ιανουάριο του 2010, είναι ότι, το 2008, η καμπυλοβακτηρίωση και η σαλμονέλωση συνέχισαν να είναι οι συχνότερα αναφερθείσες νόσοι ζωονοτικού τύπου στον άνθρωπο, παρόλο που η σαλμονέλωση μειώθηκε σημαντικά για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά. Σημαντική πτώση στην εμφάνιση σαλμονέλας σε όρνιθες ωοπαγωγής παρατηρήθηκε το 2008, λόγω των προγραμμάτων ελέγχου που εφαρμόστηκαν από τα κράτη μέλη. Αυτή μπορεί να ήταν η αιτία της αντίστοιχης πτώσης των λοιμώξεων από σαλμονέλα στον άνθρωπο, που συνδέεται τυπικά με την κατανάλωση αβγών που παρατηρήθηκε την ίδια χρονιά.

Άλλες σημαντικές στιγμές της EFSA για το 2009 ήταν οι εκθέσεις τις επί των αναλύσεων βασικών πανευρωπαϊκών ερευνών σχετικά με δύο ζωονοτικά βακτήρια, τη σαλμονέλα και τον MRSA στους χοίρους αναπαραγωγής. Και τα δύο αυτά βακτήρια ήταν συχνά σε εκμεταλλεύσεις χοίρων αναπαραγωγής σε πολλά κράτη μέλη. Τα αποτελέσματα αυτών των ερευνών θα βοηθήσουν τους διαχειριστές κινδύνου να θέσουν στόχους μείωσης της σαλμονέλας για τους χοίρους αναπαραγωγής και να εξετάσουν την ανάγκη ελέγχου και παρακολούθησης του MRSA στους χοίρους, προκειμένου να προστατευθεί η δημόσια υγεία.

Με σκοπό την εναρμόνιση της συλλογής δεδομένων σχετικά με ζωονόσους σε ολόκληρη την ΕΕ και τη βελτίωση των αναλύσεων της, η EFSA δημοσίευσε, το 2009, δύο εκθέσεις με τις προδιαγραφές για εναρμονισμένες έρε-

νες σχετικά με τους τροφικούς παθογόνους μικροοργανισμούς, βεροτοξινογόνο βακτηρίδιο *Escherichia coli* και *Yersinia*, σαν οδηγό για τα κράτη μέλη. Επιπλέον, η Αρχή εφάρμοσε βελτιωμένες στατιστικές μεθόδους για την ανάλυση των τάσεων των ζωονοτικών παραγόντων στη διάρκεια των χρόνων, όπως και μεθόδους ακόμα καλύτερης επικύρωσης των δεδομένων χρησιμοποιώντας, για πρώτη φορά, ένα νέο σύστημα διαχείρισης δεδομένων.

Συνδρομή στον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων

Το 2009 το Τμήμα Αναδυόμενων Κινδύνων (EMRISK) της EFSA ανέπτυξε νέα εργαλεία για την αποτελεσματική παρακολούθηση και ανάλυση των δεδομένων για τον εντοπισμό νέων ή εκ νέου αναδυόμενων κινδύνων, ειδικότερα από το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (RASFF) της ΕΕ. Αυτή η βάση δεδομένων, που συντηρείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με περιστατικά ασφάλειας τροφίμων που ανακοινώνονται από τα μέλη του δικτύου RASFF.

Άλλη μια σημαντική πηγή δεδομένων για τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων είναι τα μέσα ενημέρωσης. Το EMRISK αξιολόγησε τη χρησιμότητα, για τον συγκεκριμένο σκοπό, ενός εργαλείου παρακολούθησης των μέσων ενημέρωσης που αναπτύχθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα εργαλεία αυτά, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση των εμπορικών δεδομένων,

αποτελούν το πρώτο βήμα για την υλοποίηση της στρατηγικής της EFSA όσον αφορά την αντιμετώπιση αναδυόμενων κινδύνων.

Ένα θέμα, ήδη υπό αντιμετώπιση από το Τμήμα EMRISK της Αρχής, είναι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις αφλατοξίνες (καρκινογόνα χημικά που παράγονται από συγκεκριμένους μύκητες, που εξαπλώνονται κυρίως σε ζεστά και υγρά κλίματα) σε δημητριακά. Λαμβάνοντας ως βάση διάφορα σενάρια κλιματικής αλλαγής, στόχος αυτού του έργου, που ξεκίνησε το 2009, είναι η συγκέντρωση και ανάλυση δεδομένων σχετικά με την παραγωγή αφλατοξίνης για τη δημιουργία προγνωστικών μοντέλων, τον ορισμό σεναρίων και τη δημιουργία χαρτών στους οποίους επισημαίνονται οι περιοχές με πιθανότητα μόλυνσης των σοδειών δημητριακών στο μέλλον. Παρόλο που πρόκειται για ένα έργο με προοπτική δεκαετιών, ένα πιο άμεσο όφελος αυτής της δουλειάς είναι η ανάπτυξη μεθοδολογιών και εργαλείων για την αναμονή της εμφάνισης νέων κινδύνων σε τρόφιμα και ζωοτροφές. ■

Επίσκεψη ιαπωνικής αντιπροσωπείας στην EFSA
τον Δεκέμβριο του 2009

4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

Φυτικά προϊόντα, ζώα, τρόφιμα και προϊόντα ζωοτροφών μεταφέρονται σε ολόκληρο τον κόσμο, σε έναν όλο και πιο πολύ «παγκοσμιοποιούμενο» κόσμο. Το ίδιο και οι σχετικοί κίνδυνοι. Γι' αυτό τον λόγο, εξαιτίας της εμπλοκής της σε διεθνή κλίμακα, προς υποστήριξη της πολιτικής της ΕΕ, η EFSA θεωρεί προεξάρχουσα την ικανότητά της να διατηρεί ασφαλή την ευρωπαϊκή αλυσίδα προμήθειας τροφίμων και να προστατεύει τους καταναλωτές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, η EFSA επιδιώκει τη δημιουργία συνεργασιών με οργανισμούς υπεύθυνους για την ασφάλεια των τροφίμων σε χώρες εκτός της ΕΕ, καθώς και με διεθνείς οργανισμούς, προκειμένου να διασφαλίσει την πρόσβαση σε μια μεγαλύτερη δεξαμενή διεθνών επιστημονικών δεδομένων και πληροφοριών. Αυτό θα επιτρέψει στην Αρχή να συνεχίσει να παρέχει μια ισχυρή βάση για την αξιολόγηση κινδύνων και τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων, να συμμετέχει στην αξιολόγηση κινδύνων διεθνώς, να υποστηρίζει διεθνείς προσπάθειες εναρμόνισης της συλλογής δεδομένων και της αξιολόγησης κινδύνων, καθώς και να προωθεί τη συνέπεια στην ενημέρωση σχετικά με κινδύνους. Επιπλέον, η Αρχή εργάζεται για τη μεγαλύτερη συνειδητοποίηση των δραστηριοτήτων της διεθνώς, προκειμένου να χτίσει τη φήμη της ως ένας οργανισμός που χαίρει εμπιστοσύνης και αναγνώρισης σε παγκόσμιο επίπεδο, ως ο ευρωπαϊκός φορέας αναφοράς για την αξιολόγηση κινδύνων.

Λαμβάνοντας παγκόσμιες διαστάσεις

Η EFSA υιοθέτησε τη στρατηγική της προσέγγιση για τις διεθνείς δραστηριότητές της τον Ιανουάριο του 2009. Ως πρώτο βήμα, η αρχή εκτίμησε την πολλαπλότητα των υφιστάμενων επίσημων και ανεπίσημων συνεργασιών, καθώς και των διεθνών επαφών σε μεμονωμένο επίπεδο. Στη συνέχεια, προκειμένου να θέσει προτεραιότητες μεταξύ των περιοχών και των οργανισμών με τους οποίους η στενή συνεργασία και η ευθυγράμμιση των θέσεων έχουν μεγαλύτερη συνάφεια ως προς την EFSA, η Αρχή όρισε τους πρωτεύοντες συνεργάτες της και τις χώρες-στόχους για την ανάπτυξη μακροπρόθεσμων σχέσεων. Στόχος των σχέσεων αυτών είναι να ενισχυθεί η ικανότητα της Αρχής να διεξάγει αξιολογήσεις κινδύνου βάσει κοινών αντιλήψεων σχετικά με τους κινδύνους και να βελτιώσει την ενημέρωση σχετικά με αυτούς σε διεθνές επίπεδο. Για την EFSA, η ενίσχυση της θέσης της στη διεθνή αρένα είναι απαραίτητη, δεδομένης της διαρκώς αυξανόμενης παγκοσμιοποίησης των κινδύνων που συνδέονται με τα τρόφιμα: Το διεθνές εμπόριο τροφίμων αυξάνεται διαρκώς και, μέσω της παγκόσμιας τροφικής αλυσίδας, είναι πολύ εύκολο να εμφανιστούν κίνδυνοι σε προϊόντα που προέρχονται από απομακρυσμένες χώρες.

Η Αρχή υποστηρίζει τη διεθνή ανταλλαγή δεδομένων και αξιολογήσεων κινδύνου. Συμβάλλει στην ανάπτυξη και εναρμόνιση των μεθοδολογιών και προωθεί την κοινή κατανόηση των αρχών που συνιστούν τη βάση. Η EFSA

επιδιώκει να συμβάλλει και να καθοδηγεί τη θέσπιση διεθνών βέλτιστων πρακτικών, με απώτερο στόχο να αναγνωριστεί παγκοσμίως ως ευρωπαϊκός φορέας αναφοράς για την αξιολόγηση των κινδύνων που συνδέονται με την τροφική αλυσίδα.

Σφυρηλατώντας στενότερους δεσμούς διεθνώς

Το 2009 η EFSA κατάρτισε και άρχισε να υλοποιεί τη διεθνή στρατηγική της, δίνοντας προτεραιότητα στη δράση της με σκοπό τη στήριξη της πολιτικής της ΕΕ, ενώ έθεσε ήδη νέα σημαντικά ορόσημα για τις διεθνείς δραστηριότητές της. Το σημαντικότερο μεταξύ αυτών των επιτευγμάτων ήταν η επισημοποίηση των σχέσεων με τον ιάπωνα αξιολογητή κινδύνου, την Επιτροπή για την Ασφάλεια των Τροφίμων της Ιαπωνίας, με την υπογραφή, τον Δεκέμβριο, ενός μνημόνιου συνεργασίας στον τομέα της συλλογής και ανταλλαγής δεδομένων απαραίτητων για την αξιολόγηση υπαρχόντων και αναδυόμενων κινδύνων. Με τον ίδιο τρόπο, με την αρμόδια αρχή της Νέας Ζηλανδίας, η EFSA δεσμεύτηκε για τη συνεργασία και την ανταλλαγή δεδομένων μέσω της ανταλλαγής δελτίων. Παρόμοιες δραστηριότητες προωθήθηκαν με τον Καναδά και την Αυστραλία. Επιπλέον, η EFSA παρείχε επιστημονική υποστήριξη στην αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ομάδα Codex Alimentarius (κοινός φορέας FAO/ΠΟΥ για την ανάπτυξη διεθνών προτύπων για τα τρόφιμα, κατευθυντήριων

Επίσκεψη κινεζικής αντιπροσωπείας στην EFSA τον Ιανουάριο του 2009

οδηγιών κ.λπ.) και συνέβαλε, ειδικότερα, στη θέση της ΕΕ αναφορικά με τη ρακτοπαμίνη, έναν αυξητικό παράγοντα που χρησιμοποιείται στις ζωοτροφές.

Στις αρχές του 2009, αντιπροσωπεία των κινεζικών αρχών για τη δημόσια υγεία επισκέφτηκε την EFSA. Άλλες διεθνείς επισκέψεις υψηλού επιπέδου στην EFSA, μέσα στο 2009, ήταν η επίσκεψη αντιπροσωπείας της ΠΟΥ, για την παρουσίαση του προγράμματος εργασίας της στον τομέα της ασφάλειας τροφίμων και τη συζήτηση επιστημονικών ζητημάτων, όπως η υγεία και η ορθή μεταχείριση των ζώων, τα παρασιτοκτόνα, οι ζωνοόσοι, η διατροφή, οι πρόσθετες ύλες τροφίμων, οι ρυπαντές, οι γενικές αρχές αξιολόγησης κινδύνου και η ενημέρωση σχετικά με κινδύνους. Κοινό θέμα στη βάση όλων των διεθνών επισκέψεων ήταν ο ορισμός των μελλοντικών δραστηριοτήτων συνεργασίας και τα βήματα εναρμόνισης. Αντιπροσωπείες της EFSA επισκέφτηκαν, επίσης, διεθνείς εταιρείες, όπως, για παράδειγμα, τον Ιούλιο του 2009, όταν μια αντιπροσωπεία επισκέφτηκε ομοσπονδιακούς οργανισμούς των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (ΗΠΑ).

Τέλος, το 2009 η EFSA πήρε διάφορες πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του προενταξιακού προγράμματος της ΕΕ για υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες χώρες, όπως η Τουρκία, η Κροατία και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Κοσσυφοπέδιο, το Μαυροβούνιο και η Σερβία. Στόχος αυτού του

προγράμματος είναι η παροχή βοήθειας στις εθνικές αρχές ασφάλειας τροφίμων των χωρών αυτών στην αξιολόγηση των δικών τους κινδύνων και στην ενημέρωση σχετικά με αυτούς. Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα σκοπεύει στην παροχή βοήθειας για την προετοιμασία της μελλοντικής συμμετοχής των χωρών αυτών στα δίκτυα της EFSA, μέσα από την ανάπτυξη συστημάτων ενημέρωσης και ανταλλαγής πληροφοριών, τη μεταφορά γνώσης σε τομείς που καλύπτονται από την EFSA και την υποστήριξη των δικαιούχων χωρών στις δραστηριότητές τους στον τομέα της ενημέρωσης σχετικά με κινδύνους.

Γι' αυτό τον σκοπό, η EFSA διοργανώνει σεμινάρια κατάρτισης και εκπαιδευτικές αποστολές για τους εμπειρογνώμονες που ορίζονται από τον συντονιστή του αντίστοιχου προγράμματος σε κάθε χώρα. Το 2009 διεξήχθησαν τέσσερα σεμινάρια. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, προσκαλούνται, επίσης, οι υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες χώρες να συμμετάσχουν ως παρατηρητές στις συνεδριάσεις της EFSA με τα κράτη μέλη. Συνέπεια αυτού είναι η διαρκώς αυξανόμενη εμπλοκή των χωρών αυτών στο έργο της EFSA, αποτέλεσμα το οποίο υποστηρίζει τις προσπάθειες διεθνούς εναρμόνισης. ■

5. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Η EFSA σκοπεύει στην ενίσχυση της δημόσιας εμπιστοσύνης προς το σύστημα ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ μέσα από την ενημέρωση και τον διάλογο με τους εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Παραμένει αφοσιωμένη στη διασφάλιση της διαφάνειας μέσα από το έργο της, στη διασφάλιση της εμπέλειας και της δυνατότητας πρόσβασης στα επιστημονικά αποτελέσματά της, καθώς και στην ενίσχυση της συνειδητοποίησης και της κατανόησης του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί η EFSA.

Η EFSA επιδιώκει την προώθηση της συνοχής μεταξύ του δικού της συστήματος ενημέρωσης σχετικά με κινδύνους και αυτών των εταίρων της, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συστήματος ασφάλειας τροφίμων αλλά και πέρα από αυτό. Πρόκειται για έναν κρίσιμο στόχο, παράλληλα με τη διατήρηση της απλότητας και της δυνατότητας πρόσβασης στις ενημερώσεις της και την περαιτέρω αύξηση της εμπέλειας και της κατανόησης του επιστημονικού έργου της. Για να το πετύχει αυτό και να βελτιώσει την προσέγγιση του διεθνούς κοινού σε διάφορες γλώσσες, η EFSA ξεκίνησε το 2009 την υλοποίηση μιας πολύγλωσσας προσέγγισης στον τομέα της ενημέρωσης, δημοσιεύοντας σημαντικές εταιρικές εκδόσεις και έγγραφα στρατηγικής, που διατίθενται και στις 23 επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Το 2009 η Αρχή ξεκίνησε μια έρευνα επί του βασικού κοινού-στόχου, αναγνωρίζοντας την ανάγκη υπολογισμού του αντίκτυπου της ενημέρωσής της και της γενικής συνειδητοποίησης σχετικά με την EFSA. Μετά από μια ποιοτική προσέγγιση, η EFSA διεξήγαγε συνεντεύξεις με υπεύθυνους λήψης

αποφάσεων και ενδιαφερόμενα μέρη στους τομείς της πολιτικής, της επιστήμης και της τροφικής αλυσίδας, σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Τα αποτελέσματα αυτής της εργασίας θα στηρίξουν την Αρχή στην αναθεώρηση της στρατηγικής ενημέρωσης που εφαρμόζει, η οποία ξεκίνησε το 2009. Επιπλέον, θα δώσουν στην Αρχή τη δυνατότητα να βελτιώσει τον οδηγό της EFSA, στον οποίο συνοψίζεται ο ρόλος που επιθυμεί να έχει η EFSA και σκοπός του οποίου είναι η καθοδήγηση στον τομέα της ενημέρωσης για τη δημιουργία μιας συνεπούς και συνεκτικής εικόνας της Αρχής.

Το 2009 οι αποδέκτες της ενημέρωσης της EFSA αυξήθηκαν σημαντικά. Για παράδειγμα, ενισχύθηκε σημαντικά η χρησιμότητα και η δυνατότητα πρόσβασης στον δικτυακό τόπο της EFSA, προσελκύοντας περισσότερες από 2,4 εκατ. επισκέψεις, οι συνδρομητές στο ενημερωτικό δελτίο (*EFSA Highlights*) αυξήθηκαν κατά 20 %, οι σχέσεις με τα μέσα ενημέρωσης ενισχύθηκαν, η ηλεκτρονική ειδησεογραφία ενισχύθηκε κατά περίπου 30 % και οι εκδόσεις διπλασιάστηκαν.

Η Ομάδα Εργασίας του Συμβουλευτικού Σώματος για Θέματα Ενημέρωσης

Συνεργασία με τα κράτη μέλη στον τομέα της ενημέρωσης

Η Ομάδα Εργασίας του Συμβουλευτικού Σώματος για Θέματα Ενημέρωσης (AFCWG) εξακολουθεί να αποτελεί το βασικό μέσο ενίσχυσης των δραστηριοτήτων ενημέρωσης μεταξύ των εθνικών αρχών και της EFSA, καθώς και ανταλλαγής και προώθησης βέλτιστων πρακτικών. Το 2009 η Ομάδα AFCWG ανέπτυξε μια συνολική προσέγγιση και ένα πλαίσιο κατευθυντήριων οδηγιών ενημέρωσης σχετικά με κινδύνους, με σκοπό την υποστήριξη της συνοχής στον τομέα της ενημέρωσης σχετικά με κινδύνους σε ολόκληρη την Ευρώπη, έργο το οποίο θα ολοκληρωθεί μέσα στο 2010.

Η EFSA υποστήριξε τα κράτη μέλη στη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων δημοσιεύοντας στοχευμένα ενημερωτικά δελτία για την προσέγγιση ενδιαφερομένων μερών σε εθνικό επίπεδο και την ενίσχυση της συνεργασίας μέσω της Ομάδας AFCWG. Κοινές εκδηλώσεις διοργανώθηκαν, επίσης, το 2009, από την EFSA και το αντίστοιχο κράτος μέλος, στην Αυστρία, την Ελλάδα και τη Σλοβενία. Τα θέματα των εκδηλώσεων αυτών ήταν διάφορα, μεταξύ των οποίων, η βελτίωση της ικανότητας στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων, η συνεργασία μεταξύ EFSA και κρατών μελών, καθώς και οι δεσμοί μεταξύ επιστήμης και πολιτικής όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων και τη διατροφή.

Διάλογος με τους ενδιαφερόμενους

Το 2009 η EFSA ανανέωσε την πλατφόρμα διαβούλευσης ενδιαφερομένων μερών, υιοθετώντας εκ νέου, για ένα έτος, 24 οργανισμούς ευρωπαϊκής εμβέλειας που εργάζονται σε τομείς που συνδέονται με την τροφική αλυσίδα. Η συγκεκριμένη πλατφόρμα συνεδριάζει τρεις φορές τον χρόνο, με σκοπό τη συνδρομή της EFSA στην ανάπτυξη της συνολικότερης σχέσης της και πολιτικής της όσον αφορά τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η πλατφόρμα αποτελεί έναν σημαντικό διάλογο ενθάρρυνσης του διαλόγου και της δέσμευσης των ενδιαφερομένων μερών, καθώς και προώθησης των καλών σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Αυτή η ανανέωση της πλατφόρμας αντιπροσωπεύει τη σημαντική ενοποίηση των επαφών της Αρχής με τους ενδιαφερόμενους και υπογραμμίζει τη δέσμευσή της για ανοιχτό και διαφανή διάλογο.

Το 2009 η EFSA διεξήγαγε τρεις συνεδριάσεις της ολομέλειας, αντί δύο, κατά τα προηγούμενα έτη. Σε αυτές τις συνεδριάσεις, τα ενδιαφερόμενα μέρη συζήτησαν έγγραφα οριζόντιας στρατηγικής και υπέβαλαν συμβουλές και σχόλια σχετικά με το πρόγραμμα διαχείρισης της EFSA, την ετήσια έκθεσή της και τη στρατηγική ενημέρωσής της. Οι βασικές διαδικασίες της EFSA αποτελούν, επίσης, αντικείμενο συζήτησης της πλατφόρμας. Το 2009, για παράδειγμα, μια ομάδα εργασίας εξέτασε την προσέγγιση της EFSA όσον αφορά τις δημόσιες διαβουλεύσεις επί των επιστημονικών αποτελεσμάτων.

Εκτός από την αύξηση των συνεδριάσεων της ολομέλειας, η EFSA αύξησε, επίσης, τη συχνότητα των συνεδριάσεων της πλατφόρμας επί τεχνικών θεμάτων μέσα στο 2009. Οι συνεδριάσεις αυτές εστίασαν περισσότερο σε επιστημονικά θέματα και κάλυψαν, για παράδειγμα, τομείς όπως η ορθή μεταχείριση των ζώων, τα παρασιτοκτόνα, οι νανοτεχνολογίες και τα νέα τρόφιμα. Επιπλέον, η Αρχή ενθαρρύνει τις διμερείς επαφές με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Το 2009 η EFSA υποδέχτηκε μια αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ενώσεων Καταναλωτών, με επικεφαλής τον νέο του πρόεδρο, σε επίσκεψη στα κεντρικά της γραφεία. Αυτό έδωσε στην EFSA τη δυνατότητα να εξηγήσει τους τρόπους με τους οποίους η Αρχή προστατεύει τους καταναλωτές μέσα από το έργο της στον τομέα της αξιολόγησης κινδύνου, καθώς και να συζητήσει για το έργο της στον τομέα της επιστημονικής συνεργασίας και της ενημέρωσης.

Μια ακόμη εκδήλωση για ενδιαφερόμενα μέρη, μέσα στο 2009, ήταν η συνάντηση με περιβαλλοντικές ΜΚΟ, την οποία διοργάνωσε η EFSA στην Πάρμα, όπου εκπρόσωποι της Γενικής Διεύθυνσης Υγείας και Καταναλωτών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συμμετείχαν ως παρατηρητές. Η συνάντηση αυτή ήταν μια ευκαιρία για την Αρχή να παρουσιάσει το έργο της στον τομέα της αξιολόγησης των κινδύνων των GMO και να ανταλλάξει απόψεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της αμοιβαίας κατανόησης επιχειρημάτων και απόψεων μεταξύ των εμπειρογνομώνων της Ομάδας GMO

και των μελών των περιβαλλοντικών ΜΚΟ. Στον τομέα των ισχυρισμών υγείας, η EFSA συναντήθηκε, τον Ιούνιο του 2009, με ενδιαφερόμενους και κράτη μέλη, προκειμένου να εξηγήσει το έργο της EFSA σε αυτό τον τομέα και τον τρόπο αξιολόγησης των ισχυρισμών, καθώς και για να παρουσιάσει τα διάφορα έγγραφα κατευθυντήριων οδηγιών που παρήγαγε.

Συμμετοχή στον επιστημονικό διάλογο

Η αριστεία στην επιστήμη παραμένει βασική αξία της EFSA. Σημαντικό στοιχείο για τη διατήρηση της αριστείας είναι η συμμετοχή στον διάλογο, στο να ακούει και να μαθαίνει, καθώς και στο να ανταλλάσσει πληροφορίες. Στο πλαίσιο αυτό, η EFSA επιδιώκει, επίσης, να αυξήσει τη συνειδητοποίηση και την κατανόηση του έργου της. Για παράδειγμα, τον Σεπτέμβριο του 2009, η EFSA διεξήγαγε ένα συνέδριο υψηλού επιπέδου για να παρουσιάσει το έργο της και να ανταλλάξει απόψεις σχετικά με τις αξιολογήσεις κινδύνων των GMO για την υγεία του ανθρώπου και των ζώων και για το περιβάλλον. Οι GMO αποτελούν ένα καλό παράδειγμα για το οποίο η Αρχή παρέχει έγκυρες επιστημονικές συμβουλές και πληροφορίες με επιστημονική βάση, διευκολύνει την ανταλλαγή απόψεων, προωθεί την αμοιβαία κατανόηση και μάθηση και δημοσιεύει το έργο της σχετικά με την αξιολόγηση κινδύνων με ανοιχτό και διαφανή τρόπο.

Για πρώτη φορά στην Ευρώπη, αυτό το διήμερο συνέδριο στις Βρυξέλλες συγκέντρωσε διαχειριστές και αξιολογητές κινδύνων από τα κράτη μέλη, καθώς και εκπροσώπους ενδιαφερομένων μερών (συμπεριλαμβανομένων βιομηχανικών, καταναλωτικών και περιβαλλοντικών ομάδων) για να συζητήσουν την κατάσταση και τις μελλοντικές προκλήσεις στον τομέα της αξιολόγησης κινδύνων των GMO. Από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η σπουδαιότητα αυτής της εκδήλωσης αναγνωρίστηκε μέσω της εναρκτήριας ομιλίας του διευθυντή της ΓΔ Υγείας και Καταναλωτών και την ομιλία κλεισίματος του διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος. Συνολικά, οι συμμετέχοντες στο συνέδριο ήταν 150, γεγονός που θεωρήθηκε καλό.

Καλό παράδειγμα, μεταξύ των επιστημονικών εκδηλώσεων που διοργανώθηκαν από την EFSA μέσα στο 2009, είναι το επιστημονικό της συνέδριο για νέα τρόφιμα. Η EFSA διοργανώνει συνέδρια τεχνικής θεματολογίας περίπου δύο φορές τον χρόνο, προσφέροντας στους επιστήμονες τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν απόψεις, εναρμονίζοντας και προωθώντας τις νέες ιδέες. Κατά την περίοδο διεξαγωγής αυτής της εκδήλωσης, η νομοθεσία για νέα τρόφιμα ήταν υπό αναθεώρηση, με τη νέα νομοθεσία να προβλέπει τη συγκέντρωση των αξιολογήσεων κινδύνου στους κόλπους της EFSA. Γι' αυτό τον λόγο, η Αρχή συγκάλεσε

το Συνέδριο προκειμένου να συζητηθούν οι απαιτήσεις σε επίπεδο επιστημονικών πληροφοριών και δεδομένων, αναφορικά με τις αιτήσεις για την έγκριση νέων τροφίμων και συστατικών νέων τροφίμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με αυτό τον τρόπο, η EFSA συγκέντρωσε έγκαιρα τα πολύτιμα σχόλια όλων των ενδιαφερομένων μερών για το σχετικό έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών αναφορικά με την αξιολόγηση της ασφάλειας νέων τροφίμων, προσχέδιο του οποίου πρόκειται να συνταχθεί μέσα στο 2010. Στο Συνέδριο, συμμετείχαν σχεδόν 100 διεθνείς εμπειρογνώμονες στον τομέα της αξιολόγησης ασφάλειας και ρυθμιστικών υποθέσεων, καθώς και κατασκευαστές τροφίμων και άλλοι εμπλεκόμενοι στον τομέα των νέων τροφίμων, από 25 χώρες εντός της ΕΕ αλλά και υπερπόντιες.

The EFSA Journal: Science at your fingertips

Three reasons to subscribe to the European Food Safety Authority's online scientific journal.

1. Easy access to EFSA science, past and present
2. Available free of charge
3. Comprehensive advice from field to plate:

Προσέγγιση της επιστημονικής κοινότητας

Το επιστημονικό κομμάτι της EFSA έθεσε ένα σημαντικό ορόσημο, μέσα στο 2009, με την εγκαίνιαση ενός νέου ιστοχώρου για το *EFSA Journal*, στον εταιρικό διαδικτυακό τόπο της Αρχής. Στόχος αυτής της περαιτέρω ανάπτυξης του *EFSA Journal* ήταν να αυξηθεί η εμβέλεια του επιστημονικού έργου της Αρχής διεθνώς και να αναγνωριστεί το έργο των επιστημονικών εμπειρογνομόνων, των επιστημονικών ομάδων και των ομάδων εργασίας της.

Το «νέο λουκ» του *EFSA Journal* καθιστά πλέον ευκολότερη για τους αναγνώστες την αναζήτηση και έρευνα μεταξύ των επιστημονικών αποτελεσμάτων της EFSA. Επιπλέον, οι αναγνώστες μπορούν εύκολα να εγγραφούν ώστε να λαμβάνουν τα τελευταία τεύχη του *EFSA Journal*, ενώ μπορούν, πολύ απλά, να διαβάζουν τα άρθρα χρησιμοποιώντας υπηρεσίες κοινοπρακτικής (syndication) ηλεκτρονικής ειδησεογραφίας, όπως η υπηρεσία RSS. Το *EFSA Journal* έχει στόχο να ικανοποιεί συστηματικά τα πρότυπα δημοσιεύσεων και να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων για το έργο της EFSA. Αφού ολοκληρωθεί η υλοποίηση του ιστοχώρου του *EFSA Journal*, η EFSA θα υποβάλει αίτηση στις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων για την ευρετηρίαση των άρθρων του *EFSA Journal*, ενισχύοντας περισσότερο την επιστημονική εμβέλεια του έργου της Αρχής.

Ισχυρή συνεργασία με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ

Η επίσκεψη της επιτρόπου Υγείας της ΕΕ Ανδρούλλας Βασιλείου στην EFSA, τον Οκτώβριο του 2009, ήταν ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα της ισχυρής και ενισχυόμενης συνεργασίας μεταξύ της Αρχής και των θεσμικών οργάνων. Απευθυνόμενη στο προσωπικό, η Επίτροπος Βασιλείου χαρακτήρισε την έγκυρη επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη της EFSA ως κλειδί για την παροχή βοήθειας στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων της ΕΕ στη δημιουργία ενός ρυθμιστικού πλαισίου που θα διασφαλίζει μια από τις υψηλότερου επιπέδου ασφάλειες τροφίμων στον κόσμο. Η Επίτροπος αναφέρθηκε, ειδικότερα, στη βελτίωση του σχεδιασμού και στη θέσπιση προτεραιοτήτων ως αποτέλεσμα της στενής σχέσης συνεργασίας μεταξύ της Αρχής και της Επιτροπής, όπως, για παράδειγμα, η συμφωνία «χαρτών πορείας» στον τομέα των αιτήσεων.

Στη διήμερη ατζέντα της επιτρόπου περιλαμβάνονταν αρκετές συνεδρίες για τη συζήτηση των πρόσφατων δραστηριοτήτων της EFSA στους τομείς της κλωνοποίησης, της νανοτεχνολογίας, των GMO και της διατροφής, καθώς και μια συνεδρία με θέμα τις τρέχουσες και μελλοντικές δραστηριότητες αναφορικά με τη συλλογή δεδομένων. Επιδοκιμάζοντας το υπάρχον σύστημα συνεργασίας μεταξύ

της Αρχής και της Επιτροπής, η Επίτροπος έκανε σχόλια για «ακόμη πιο στενή συνεργασία» μεταξύ της EFSA και άλλων θεσμικών οργάνων, ειδικότερα σε θέματα σχετικά με νέες τεχνολογίες και τους GMO. Η Επίτροπος αναγνώρισε, επίσης, την ποιότητα των επιστημονικών συμβουλών της EFSA, που στηρίζουν την ευρωπαϊκή νομοθεσία και αποτελούν τον «ακρογωνιαίο λίθο» της επιτυχίας της Αρχής.

Τον Οκτώβριο, η διευθύνουσα σύμβουλος της EFSA Catherine Geslain-Lanéelle απευθύνθηκε στην ENVI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στις Βρυξέλλες. Η διευθύνουσα σύμβουλος τόνισε τη σπουδαιότητα των διαβουλεύσεων με το Κοινοβούλιο όσον αφορά τις δραστηριότητες και τις προτεραιότητες της EFSA.

Συνεργασία με άλλους οργανισμούς της ΕΕ

Για την EFSA, μια ακόμη σημαντική διάσταση του 2009 ήταν ο ρόλος της Αρχής ως συντονιστή του δικτύου οργανισμών της ΕΕ. Σκοπός αυτού του δικτύου είναι η δημιουργία ενός φόρουμ συζήτησης και συνεργασίας των οργανισμών σε θεσμικό επίπεδο. Επιτρέπει στους οργανισμούς να ανταλλάσσουν εμπειρίες, να αναπτύσσουν από κοινού βέλτιστες πρακτικές, να διοργανώνουν από κοινού προγράμματα κατάρτισης και να προωθούν τη γενική εικόνα και εμβέλεια των οργανισμών της ΕΕ.

Δημιουργήθηκε μια ομάδα εργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, προκειμένου να αντλήσει γνώση από την ανάπτυξη των κανονιστικών αρχών της ΕΕ και να εξετάσει τρόπους με τους οποίους οι οργανισμοί μπορούν να συμβάλουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στο ανανεωμένο θεσμικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε με τη συνθήκη της Λισαβόνας.

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε μια οριζόντια αξιολόγηση του συστήματος των οργανισμών. Αυτό συζητήθηκε στο εσωτερικό του δικτύου και οδήγησε σε σκέψεις σχετικά με το μέλλον των οργανισμών, π.χ. η ανάπτυξη ενός κοινού οράματος για τους οργανισμούς σε επίπεδο διακυβέρνησης, αποτελεσματικότητας, διαχείρισης, και οι σχέσεις τους εντός του συστήματος της ΕΕ.

Υπό το φως αυτής της αξιολόγησης, αναπτύχθηκε, για παράδειγμα, ένα σχέδιο ενημέρωσης με σκοπό να υπογραμμιστεί ο συνολικός ρόλος και η συμβολή των οργανισμών στο σύστημα της ΕΕ. Αυτό οδήγησε, δηλαδή, στην ανάπτυξη ενός διυπηρεσιακού εντύπου προώθησης. Επιπλέον, στη συνεδριάσή τους, τον Οκτώβριο του 2009, οι αρχηγοί των οργανισμών υιοθέτησαν τον χάρτη υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου (IAS), ο οποίος επισημοποιεί τις σχέσεις μεταξύ των οργανισμών της ΕΕ και της IAS όσον αφορά τις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου. Οι επι-

κεφαλής των οργανισμών προσυέγραψαν τον χάρτη αμοιβαίων προσδοκιών IAS, στον οποίο αποτυπώνονται οι εργασιακές διαδικασίες μεταξύ της IAS και των οργανισμών της ΕΕ.

Χειροπιαστό παράδειγμα της διυπηρεσιακής συνεργασίας είναι το δίκτυο επικεφαλής οργανισμών της ΕΕ στους τομείς της ενημέρωσης και των πληροφοριών, του οποίου η EFSA προέδρευσε το 2009. Ένα από τα ορόσημα του συγκεκριμένου δικτύου για το 2009 ήταν η συνάντηση με την τέως Επίτροπο Επικοινωνιών της ΕΕ Margot Wallström, με θέμα το έργο των οργανισμών στον τομέα της ενημέρωσης. Επιπλέον, η Αρχή συνέταξε και διένειμε έναν κατάλογο επικοινωνίας όλου του προσωπικού στον τομέα του διαδικτύου σε όλους τους οργανισμούς, πριν από τη διεξαγωγή μιας έρευνας αναφοράς μεταξύ των οργανισμών, προκειμένου να προσδιοριστούν τα κοινά θέματα για τα οποία απαιτείται περαιτέρω γνώση. Με βάση αυτές τις πληροφορίες, η EFSA διοργάνωσε, στη συνέχεια, ένα σεμινάριο κατάρτισης προσαρμοσμένο στις ανάγκες του προσωπικού των οργανισμών της ΕΕ στον τομέα του διαδικτύου, το οποίο παρείχε, παράλληλα, ευκαιρίες δικτύωσης και ένα φόρουμ για επαγγελματικές συζητήσεις και ανταλλαγές απόψεων. Το σεμινάριο είχε 57 συμμετέχοντες και, σύμφωνα με τα σχόλια, στέφθηκε με απόλυτη επιτυχία.

Σφυρηλατώντας στενότερους δεσμούς με την τοπική κοινότητα της EFSA

Για την EFSA, σημαντικός παράγοντας για την τοπική και περιφερειακή προσέγγιση είναι η επικοινωνία με την κοινότητα στην οποία βρίσκεται η Αρχή και μέσα στην οποία ζει το προσωπικό της. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το κοινό στην Πάρμα και οι τοπικοί και περιφερειακοί υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων να κατανοούν το έργο της EFSA. Με αυτό τον σκοπό, κάθε χρόνο, η EFSA επιδιώκει να βελτιώσει τον τοπικό ρόλο της μέσα από ειδικές εκδηλώσεις. Το 2009 η Αρχή διοργάνωσε τη Festa dell'Europa, σε συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές, για τον εορτασμό της ημέρας της Ευρώπης. Στόχος ήταν να καλλιεργηθεί η κατανόηση της EFSA σε τοπικό επίπεδο και η προώθηση της συνειδητοποίησης της εκλογής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και, γενικότερα, του ευρωπαϊκού έργου. ■

6. ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

Το διαρκώς αυξανόμενο έργο της EFSA επιβεβαιώνει την επιτυχία της Αρχής στον αποδοτικό σχεδιασμό των συστημάτων και των υποδομών διαχείρισής της, στην απλοποίηση των διαδικασιών της με βέλτιστους τρόπους, στην παραγωγική κατανομή των πόρων της και στον επιτυχημένο χειρισμό των φραγμών.

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, έτσι η Αρχή απέδειξε και το 2009 ότι μπορεί πράγματι να αντιδρά γρήγορα σε επείγουσες απειλές για την ασφάλεια των τροφίμων. Το να μαθαίνει από τέτοια περιστατικά και να πραγματοποιεί ασκήσεις προσομοίωσης κρίσεων βοηθά την EFSA να είναι έτοιμη και σε εγρήγορση. Η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα της EFSA δεν επιβεβαιώθηκαν μόνο από τον χειρισμό επειγόντων ζητημάτων αλλά και από το συνεχές και διαρκώς αυξανόμενο έργο της.

Σε περίπτωση κρίσης...

Οι προσομοιώσεις κρίσεων το 2009, οι οποίες περιελάμβαναν δύο ξεχωριστές ασκήσεις, ήταν μέρος της συστημικής προσέγγισης ετοιμότητας για την αντιμετώπιση επειγουσών απειλών για την ασφάλεια των τροφίμων. Στόχος της πρώτης άσκησης ήταν η δοκιμασία των εσωτερικών διαδικασιών της EFSA, με σκοπό την τελειοποίηση της ικανότητάς της να παρέχει ταχεία αξιολόγηση κινδύνου και την υποστήριξη της δημοσίευσης συμβουλών με επαρκή μέτρα ενημέρωσης. Η δεύτερη άσκηση δοκίμασε την ικανότητα της Αρχής να επικοινωνεί και να συνεργάζεται με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.

Οι δύο αυτές προσομοιώσεις μαζί κάλυψαν όλες τις λειτουργίες και ολόκληρη την πορεία δράσης που πρέπει να ολοκληρώσει η Αρχή (να είναι, δηλαδή, όσο το δυνατόν πιο γρήγορη, παρέχοντας παράλληλα αποτελέσματα υψηλής ποιότητας) προκειμένου να διαχειριστεί με επιτυ-

χία μια κρίση. Οι προσομοιώσεις αυτές χρησιμοποιήθηκαν, επίσης, για την ενημέρωση του εγχειριδίου εκτάκτου ανάγκης της EFSA, το οποίο ενημερώθηκε στις αρχές του 2009. Γενικά, οι προσομοιώσεις ήταν μια πολύτιμη άσκηση για το προσωπικό της Αρχής, από την οποία έμαθαν, ενώ, παράλληλα, είχαν την ευκαιρία να δοκιμάσουν τις διαδικασίες και την υποδομή, καθώς και να νιώθουν εξοικειωμένοι υπό πραγματικές συνθήκες κρίσης.

Από τη θεωρία στην πράξη

Εκτός από τις προσομοιώσεις κρίσεων, η EFSA κλήθηκε να αντιμετωπίσει και πραγματικά σενάρια και, συγκεκριμένα, την ανάγκη παροχής επιστημονικών συμβουλών κατεπείγοντως όσον αφορά την παρουσία νικοτίνης σε άγρια μανιτάρια και τυπογραφικής μελάνης σε δημητριακά προγεύματος.

Τον Φεβρουάριο του 2009, ένα εργαστήριο στη Γερμανία εντόπισε υψηλά επίπεδα 4-μεθυλοβενζοφαινόνης (ουσία που χρησιμοποιείται σε τυπογραφικές μελάνες για συσκευασίες τροφίμων) σε δημητριακά προγεύματος. Ως αποτέλεσμα, η EFSA έλαβε αίτημα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ταχεία παροχή συμβουλής. Σε μια πρώτη αξιολόγηση και με βάση τα δεδομένα από τα κράτη μέλη, η Αρχή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η βραχυπρόθεσμη κατανάλωση μολυσμένων δημητριακών προγεύματος δεν εγκυμονεί κίνδυνο για το μεγαλύτερο μερίδιο του πληθυσμού, αλλά ότι απαιτούνταν περισσότερα δεδομένα για τη διεξαγωγή πλήρους αξιολόγησης του κινδύνου, εάν η μόλυνση

τροφίμων με 4-μεθυλοβενζοφαινόνη επρόκειτο να συνεχιστεί. Μετά από αυτό το περιστατικό, η EFSA συνέχισε την έρευνα επί του θέματος και παρείχε περαιτέρω συμβουλευτική υποστήριξη, βασισμένη στην ταχεία αξιολόγηση που είχε παράσχει προηγουμένως. Επίσης, η Αρχή δημιούργησε μια ομάδα εργασίας για μη πλαστικά υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα και συνέταξε κατάλογο με τους εμπειρογνώμονες που θα παρείχαν επιστημονική υποστήριξη.

Επίσης στη Γερμανία το 2009, ανιχνεύθηκε νικοτίνη σε δείγματα μανιταριών μπολέτους. Και πάλι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απευθύνθηκε στην EFSA, ζητώντας μια γνώμη σχετικά με το εάν η συγκεκριμένη παρουσία νικοτίνης μπορούσε να εγείρει ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια. Το αίτημα ελήφθη στις 27 Απριλίου και η προθεσμία για τη δήλωση είχε οριστεί δέκα ημέρες αργότερα, στις 7 Μαΐου. Η Αρχή αποφάνθηκε ότι τα κατάλοιπα που εντοπίστηκαν μπορούσαν, πράγματι, να εγκυμονούν πιθανό κίνδυνο για την υγεία των καταναλωτών. Με βάση τη δήλωση της EFSA, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη κατάρτισαν κατευθυντήριες οδηγίες προκειμένου να διασφαλίσουν το υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών εντός της ΕΕ. Συγκεκριμένα, καταρτίστηκε πρόγραμμα παρακολούθησης και ορίστηκαν, σύμφωνα με προσωρινές κατευθυντήριες οδηγίες, τιμές καταλοίπων για νωπά και αποξηραμένα μανιτάρια.

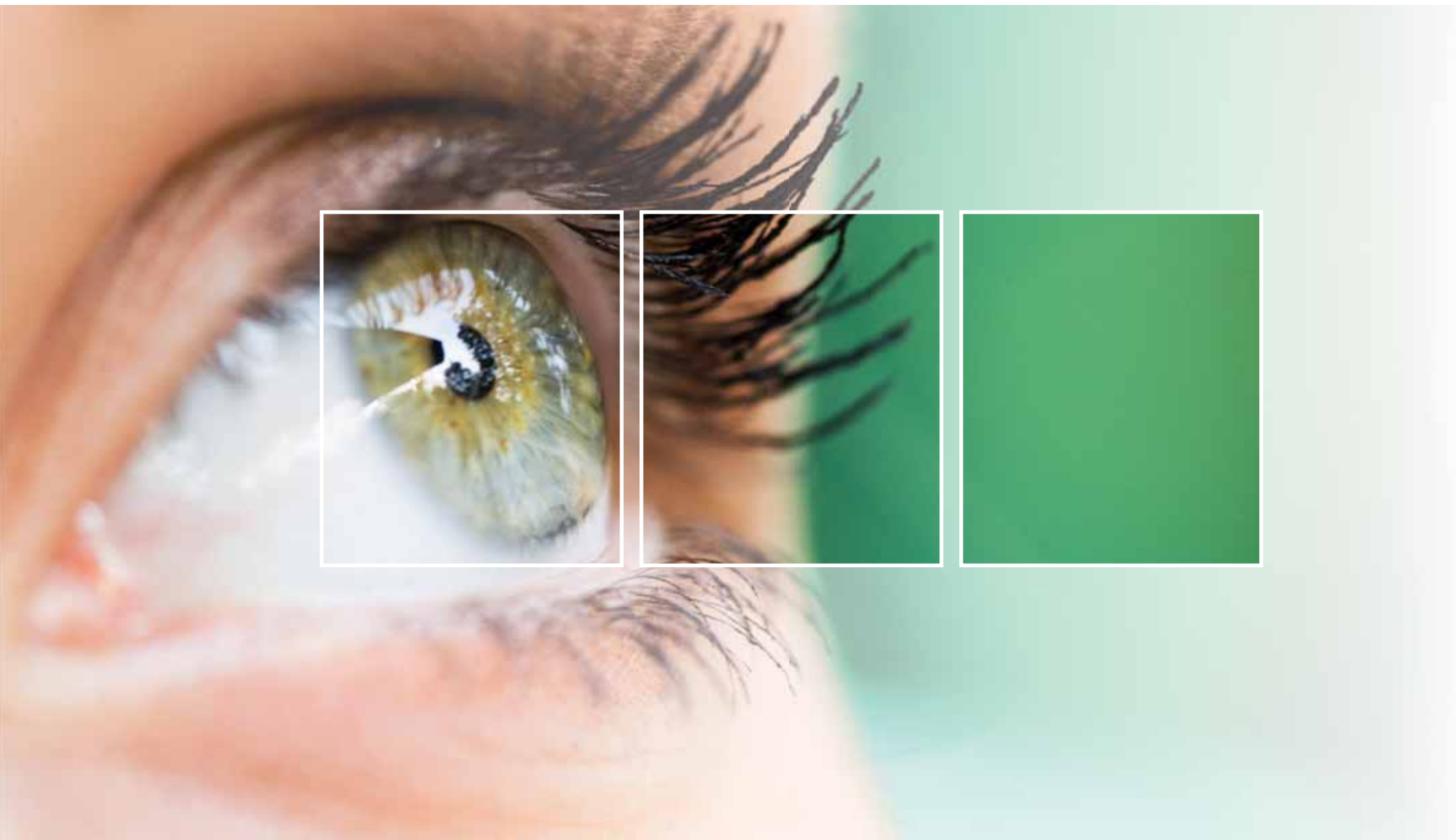
Για τις δύο αυτές επείγουσες περιπτώσεις, η Αρχή κατάφερε να παράσχει γρήγορα συμβουλευτική υποστήριξη, αποφεύγοντας την πρόκληση αδικαιολόγητης ανησυχίας στο κοινό.

Είμαστε αποδοτικοί και αποτελεσματικοί

Ο επιστημονικός φόρτος εργασίας της EFSA συνέχισε να αυξάνεται μέσα στο 2009, με τον αριθμό των αιτημάτων για επιστημονικές συμβουλές, κυρίως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να αυξάνεται από τα περίπου 285 το 2008 στα 317 το 2009. Αντίστοιχα αυξήθηκαν και τα επιστημονικά αποτελέσματα: σύνολο 636 το 2009, συγκριτικά με 489 το 2008, που σημαίνει αύξηση 30 %. Συγκεκριμένα, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, σε συνδυασμό με την αύξηση των πόρων στα τμήματα που διαχειρίζονται τις αιτήσεις (ANS, CEF, FEEDAP, GMO, NDA και PRAPeR) τα τελευταία χρόνια, συνοδεύτηκε από τη σημαντική αύξηση της παραγωγικότητάς τους, από 165 υιοθετημένες γνώμες το 2008 σε 435 το 2009. Επίσης, με σκοπό την υποστήριξη των επιστημονικών ομάδων και την περαιτέρω αύξηση της διεκπεραιωτικής τους ικανότητας, περισσότερες δραστηριότητες ανατέθηκαν σε εξωτερικούς συνεργάτες μέσω συμβάσεων και επιδοτήσεων (βλέπε *Πρόσκληση των καλύτερων σε ολόκληρη την Ευρώπη*, σ. 12), και ο αριθμός των εξωτερικών εμπειρογνομώνων που βοηθούν τις επιστημονικές ομάδες σε ομάδες εργασίας αυξήθηκε. Επιπλέον, η Αρχή συνέχισε

να αυξάνει τη συνειδητοποίηση του επιστημονικού έργου της EFSA μέσα από τις δραστικές σχέσεις της με τα μέσα ενημέρωσης: 34 % των γνώμών της EFSA υποστηρίχθηκαν από δραστηριότητες των μέσων ενημέρωσης μέσα στο 2009. Δημοσιεύσεις σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ, 19 εκδηλώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη και διαρκείς βελτιώσεις του δικτυακού τόπου της EFSA με σκοπό την ενίσχυση της χρηστικότητας και της προσβασιμότητάς του. ■

III. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 2010

Το 2009 η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων συνέχισε να ενσωματώνεται στο σύστημα ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ και η εμπειρία της αυξήθηκε διεθνώς. Για το 2010 η EFSA σκοπεύει να συνεχίσει να δημιουργεί επ' αυτών των επιτευγμάτων, ενισχύοντας το δυναμικό της για την αξιολόγηση κινδύνου στην Ευρώπη, αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα της ενημέρωσης και παγιώνοντας την ελκυστικότητα της για προσωπικό και εμπειρογνώμονες.

Το 2010 ο φόρτος εργασίας της EFSA θα συνεχίσει να αυξάνεται, ιδιαίτερα στον τομέα των εγκρίσεων. Καθώς η απλοποίηση των ροών εργασίας συνεχίζεται, η παραγωγικότητα της EFSA θα οδηγήσει στην αναμενόμενη παραγωγή των περίπου 900 επιστημονικών αποτελεσμάτων. Ενίσχυση του δυναμικού για την αξιολόγηση του κινδύνου στην Ευρώπη σημαίνει ότι τα προγράμματα εργασίας της EFSA θα κοινοποιούνται έγκαιρα στους εθνικούς οργανισμούς, προκειμένου να διευκολυνθεί ο μεσοπρόθεσμος προγραμματισμός τους και να τεθούν προτεραιότητες σε συνεργασία με την Επιτροπή.

Ένα ακόμη σημαντικό έργο της Αρχής για το 2010 είναι να συνεχίσει να ενισχύει τις δραστηριότητές της στον τομέα της συλλογής δεδομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Στόχος θα είναι η περαιτέρω βελτίωση της συνέπειας των δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών, προκειμένου τα δεδομένα να είναι συγκρίσιμα. Παράδειγμα αυτού είναι το έργο *EU Menu — What's on the Menu in Europe?*, που σκοπεύει στην εναρμόνιση της συλλογής δεδομένων σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Δίνοντας προοπτική σε όλο αυτό το έργο, η EFSA θα ανακοινώσει την πρώτη της επιστημονική στρατηγική μέσα στο 2010.

Η στενή συνεργασία της EFSA με τα κράτη μέλη, τα ενδιαφερόμενα μέρη και άλλους παράγοντες στην τροφική αλυσίδα θα συνεχιστεί, προκειμένου να διασφαλιστεί η υποστήριξη της προστασίας των καταναλωτών και της πολιτικής υγείας από τα πλέον έγκυρα επιστημονικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα, καθώς και να διατηρήσει η EFSA την επιρροή της στην ανάπτυξη μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου εντός και εκτός Ευρώπης. Γ' αυτό τον σκοπό, η EFSA θα συνεχίσει να εφαρμόζει τη στρατηγική της προσέγγιση στις διεθνείς της δραστηριότητες.

Με τη νεοδιορισθείσα Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η EFSA θα σφυρηλατήσει ακόμα ισχυρότερους δεσμούς συνεργασίας με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Θεμελιώδης στόχος της Αρχής παραμένει η ενίσχυση της αξιοπιστίας και της εμπιστοσύνης προς την EFSA και το σύστημα ασφάλειας τροφίμων της ΕΕ μέσω της αποτελεσματικής και συνεκτικής ενημέρωσης περί κινδύνων και μέσω του διαλόγου με τους εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η EFSA θα αναθεωρήσει, επίσης, τη στρατηγική ενημέρωσής της, που υιοθετήθηκε για πρώτη φορά το 2006, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές στο τοπίο της ενημέρωσης, καθώς και η ανάπτυξη και εξέλιξη του οργανισμού. Η γενικότερη προσέγγιση σκοπεύει στη συνέχιση των στενών σχέσεων συνεργασίας με τους εθνικούς οργανισμούς για την ασφάλεια των τροφίμων και τα δίκτυα

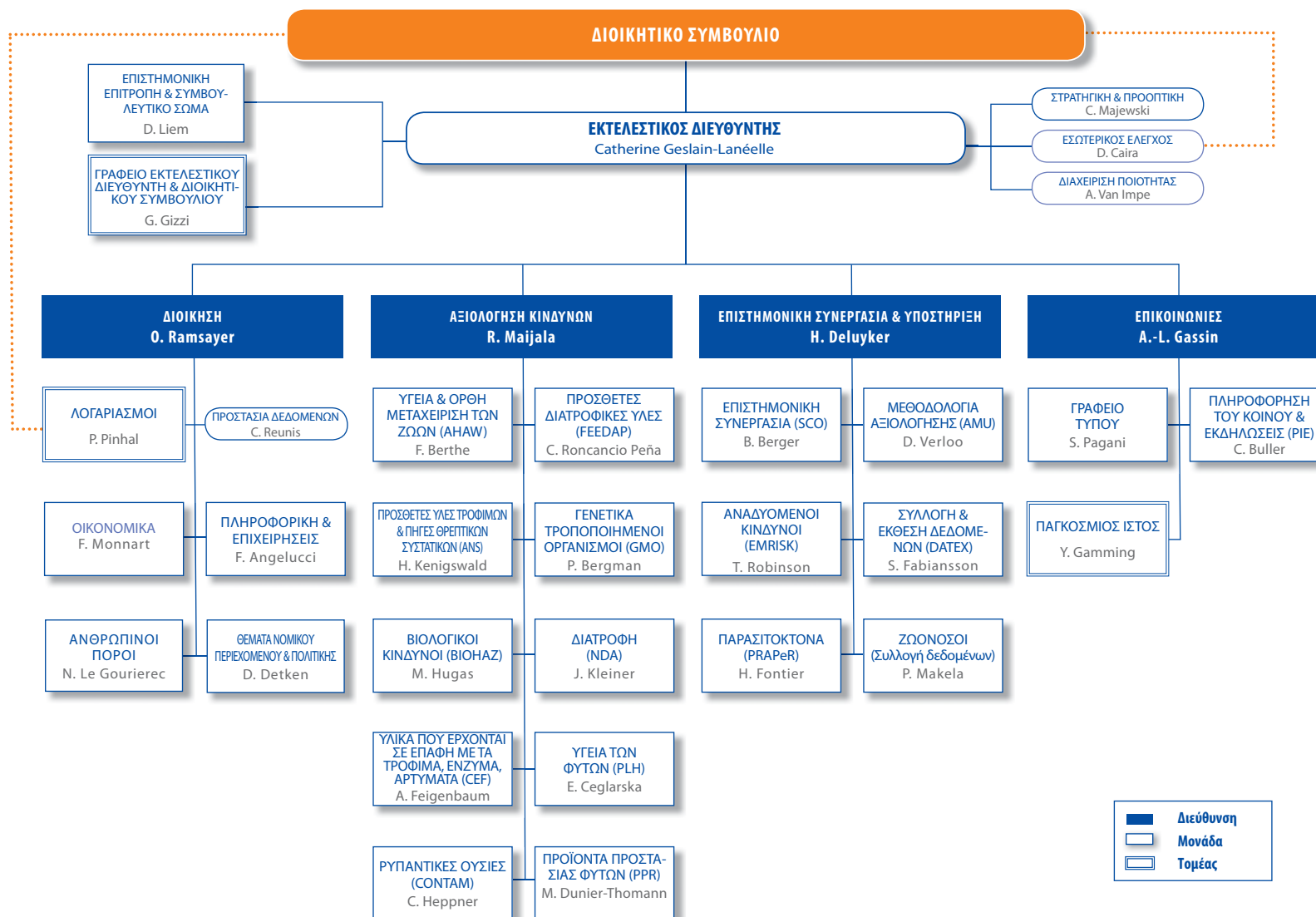
ενδιαφερομένων μερών, βελτιώνοντας, παράλληλα, την απλότητα της ενημέρωσης και διευρύνοντας περαιτέρω την προσέγγιση του κοινού. Η αναθεωρημένη στρατηγική ενημέρωσης θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση και αναμένεται να υποβληθεί στο Διοικητικό Συμβούλιο, για τελική επικύρωση, μέχρι το τέλος του 2010.

Το 2010 η EFSA θα συνεχίσει να ενισχύει τις σχέσεις της με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Γ' αυτό τον σκοπό, θα αναπτύξει ένα κυκλικό πρόγραμμα εργασίας που θα ενημερώνεται διαρκώς. Το πρόγραμμα αυτό θα αποτελεί μια επισκόπηση όλων των δραστηριοτήτων και των εκδηλώσεων που θα διοργανωθούν για τα ενδιαφερόμενα μέρη και σε συνεργασία με αυτούς. Στα παραδείγματα περιλαμβάνονται: ακόμα περισσότερες συνεδριάσεις επί τεχνικών θεμάτων με τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσα στο 2010, μια νέα ομάδα εργασίας που θα προτείνει τρόπους για την περαιτέρω δέσμευση των ενδιαφερομένων και την ενίσχυση της εμπλοκής τους στις δραστηριότητες της EFSA, παράλληλα με τη συμμετοχή τους στις δημόσιες διαβουλεύσεις και στις επιστημονικές εκδηλώσεις της EFSA, καθώς και ο σχηματισμός ομάδων διαβούλευσης.

Συμπερασματικά, η EFSA θα στηριχθεί στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια, προκειμένου να ανταποκριθεί στον διαρκώς αυξανόμενο φόρτο εργασίας, ενώ θα ενισχύσει, παράλληλα, τη στενή συνεργασία της με τους εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Έτσι, θα διασφαλιστεί η ετοιμότητα και η ικανότητα της EFSA να διαδραματίζει τον ρόλο της στην προστασία της ασφάλειας των τροφίμων και της δημόσιας υγείας στην Ευρώπη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι — ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II — ΛΙΣΤΑ ΑΚΡΩΝΥΜΩΝ

ΑΗΠ	Αποδεκτή ημερήσια πρόσληψη	ESCO	Ευρωπαϊκή επιστημονική συνεργασία
ΑΗΑΥ	Επιστημονική Ομάδα με θέμα την Υγεία και την Ορθή Μεταχείριση των Ζώων	FAO	Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για τη Διατροφή και τη Γεωργία
ΑΜΡ	Μικροβιακή αντοχή	FAQ	Έγγραφο συνηθών ερωτήσεων
ΑΜΥ	Τμήμα Μεθοδολογίας Αξιολόγησης	FEEDAP	Επιστημονική Ομάδα με θέμα τις Πρόσθετες Ύλες και τα Προϊόντα ή τις Ουσίες που χρησιμοποιούνται στις Ζωοτροφές
ΑΝΣ	Επιστημονική Ομάδα με θέμα τις Πρόσθετες Ύλες των Τροφίμων και τις Πηγές Θρεπτικών Ουσιών	GMO	Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί
ΑΟΚ	Ανώτατα όρια καταλοίπων	IEP	Πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών
BIOHAZ	Επιστημονική Ομάδα με θέμα τις Βιολογικές Πηγές Κινδύνου	MRSA	Ανθεκτικός στη μεθικιλίνη χρυσίζων σταφυλόκοκκος
BSE	Σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια βοοειδών	NDA	Επιστημονική Ομάδα με θέμα τα Διαιτητικά Προϊόντα, τη Διατροφή και τις Αλλεργίες
CCD	Διαταραχή κατάρρευσης αποικίας	PLH	Επιστημονική Ομάδα με θέμα την Υγεία των Φυτών
CEF	Επιστημονική Ομάδα με θέμα τα Υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, τα Ένζυμα, τα Αρτύματα και τα Βοηθητικά Μέσα Επεξεργασίας των Τροφίμων	PRA	Ανάλυση κινδύνου επιβλαβούς οργανισμού
CONTAM	Επιστημονική Ομάδα με θέμα τους Ρυπαντές στην Τροφική Αλυσίδα	PRAPeR	Τμήμα Αναθεώρησης των Αξιολογήσεων Κινδύνου των Παρασιτοκτόνων από Ομότιμους Ειδικούς
DATEX	Τμήμα Συλλογής Δεδομένων και Έκθεσης	RASFF	Σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές (Ευρωπαϊκή Ένωση)
DRV	Διαιτητικές τιμές αναφοράς	SCO	Τμήμα Επιστημονικής Συνεργασίας
EE	Ευρωπαϊκή Ένωση	TSE	Μεταδοτική σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια
ECDC	Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νόσων	ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
EFSA	Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων	ΠΟΥ	Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας
EMA	Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων	SCENIHR	Επιστημονική Επιτροπή για τους αναδυόμενους και τους πρόσφατα εντοπιζόμενους κινδύνους για την υγεία
EMRISK	Τμήμα Αναδυόμενων Κινδύνων		
ENVI	Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων του ΕΚ		

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ — ΓΝΩΜΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΠΟΥ ΕΚΔΟΘΗΚΑΝ ΤΟ 2009

Το επιστημονικό έργο της EFSA για το 2009

Ομάδα/Τμήμα	Γνώμες Επιστημονικής Επιτροπής/Επιστημονικών Ομάδων αναφορικά με αιτήσεις	Γενικές γνώμες Επιστημονικής Επιτροπής/Επιστημονικών Ομάδων	Δηλώσεις Επιστημονικής Επιτροπής/Επιστημονικών Ομάδων	Κατευθυντήριες οδηγίες Επιστημονικής Επιτροπής/Επιστημονικών Ομάδων	Δηλώσεις της EFSA	Κατευθυντήριες οδηγίες της EFSA	Συμπεράσματα ομόθυμης αναθεώρησης για τα παρασιτοκτόνα	Απολογημένες γνώμες	Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	Εξωτερικές εκθέσεις*
Επιστημονική Επιτροπή (SC)	-	2	-	3	1	-	-	-	7	-
Υγεία και ορθή μεταχείριση των ζώων (AHAW)	-	15	1	1	-	-	-	-	2	7
Πρόσθετες ύλες των τροφίμων και πηγές θρεπτικών ουσιών (ANS)	33	2	37	1	-	-	-	-	-	-
Βιολογικές πηγές κινδύνου (BIOHAZ)	2	16	2	-	2	-	-	-	-	-
Υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, ένζυμα και αρτύματα (CEF)	78	3	-	2	1	-	-	-	2	-
Ρυπαντές στην τροφική αλυσίδα (CONTAM)	-	12	2	-	1	-	-	-	-	2
Πρόσθετες ύλες και προϊόντα ή ουσίες που χρησιμοποιούνται στις ζωτροφές (FEEDAP)	36	3	-	1	-	1	-	-	-	1
Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (GMO)	17	9	1	-	1	-	-	-	16	-
Διαιτητικά προϊόντα, διατροφή και αλλεργίες (NDA)	165	9	-	-	1	2	-	-	-	-
Υγεία των φυτών (PLH)	-	2	1	1	-	-	-	-	-	10
Προϊόντα φυτοπροστασίας και τα κατάλοιπά τους (PPR)	-	8	-	-	-	1	-	-	5	1
Μεθοδολογία αξιολόγησης (AMU)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2
Σύλλογή δεδομένων και έκθεση (DATEX)	-	-	-	-	-	1	-	-	4	2
Αναδυόμενοι κίνδυνοι (EMRISK)	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Παρασιτοκτόνα (PRAPeR)	-	-	-	-	1	-	28	76	1	-
Επιστημονική συνεργασία (SCO)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Ζωνοόσοι (Σύλλογή δεδομένων)	-	-	-	-	-	-	-	-	14	5
Σύνολο	331	81	44	9	8	5	28	76	54	33
Σύνολο επιστημονικών αποτελεσμάτων της EFSA	636									

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Επιστημονική Επιτροπή

Το κύριο αντικείμενο εργασίας της Επιστημονικής Επιτροπής είναι η κατάρτιση επιστημονικών συμβουλών στον τομέα των νέων και των εναρμονισμένων προσεγγίσεων αξιολόγησης κινδύνου σχετικά με τρόφιμα και ζωοτροφές. Παρέχει, επίσης, στρατηγικές συμβουλές στον διευθύνοντα σύμβουλο της EFSA.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γενικές γνώμες της Επιστημονικής Επιτροπής	2
Κατευθυντήριες οδηγίες της Επιστημονικής Επιτροπής	3
Δηλώσεις της EFSA	1
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	7

Περαιτέρω συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με τις επιπτώσεις της κλωνοποίησης των ζώων ζητήθηκε από την Επιστημονική Επιτροπή και, συγκεκριμένα, ζητήθηκε η παροχή περισσότερων λεπτομερειών σχετικά με τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στη γνώμη για την κλωνοποίηση των ζώων, που δημοσιεύτηκε το 2008. Σχετική δήλωση της EFSA δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο του 2009. Ζητήθηκε, επίσης, από την Επιστημονική Επιτροπή να προετοιμάσει ένα έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών για την αξιολόγηση της ασφάλειας εφαρμογών, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής της νανοεπιστήμης και των νανοτεχνολογιών στους τομείς των τροφίμων και των ζωοτροφών. Το έργο ξεκίνησε με την παροχή πρακτικών συστάσεων για την αξιολόγηση του κινδύνου εφαρμογών νανοτεχνολογιών σχετικά με τα τρόφιμα, στον βαθμό που αυτό ήταν εφικτό βάσει της σύγχρονης γνώσης. Οι κατευθυ-

ντήριες οδηγίες θα λάβουν τελική μορφή μέχρι το καλοκαίρι του 2010. Οι Ομάδες GMO και BIOHAZ εξέτασαν προσεγγίσεις αντιμικροβιακής αντίστασης, μια εγκάρσια δραστηριότητα για την EFSA, με την υποστήριξη του προέδρου της Επιστημονικής Επιτροπής, ο οποίος προέδρευσε μιας κοινής ομάδας εργασίας επ' αυτού του θέματος. Η Επιστημονική Επιτροπή υιοθέτησε ένα έγγραφο που εστιάζει στη διαφάνεια των επιστημονικών αποτελεσμάτων που παράγονται από την EFSA. Το συγκεκριμένο έγγραφο αναφέρεται στις γενικές αρχές που θα εφαρμοστούν για τον εντοπισμό πηγών δεδομένων, τα κριτήρια για τη συμπερίληψη ή τον αποκλεισμό δεδομένων, την εμπιστευτικότητα δεδομένων, υποθέσεις και συγχύσεις.

Η Επιστημονική Επιτροπή και οι ομάδες εργασίας της συνέβαλαν στην ανάπτυξη, στην προώθηση και την εφαρμογή νέων και εναρμονισμένων προσεγγίσεων και μεθοδολογιών για την αξιολόγηση κινδύνου στους τομείς της ασφάλειας τροφίμων και ζωοτροφών. Συγκεκριμένα, έλαβε τελική μορφή, μετά από δημόσια διαβούλευση, ένα έγγραφο καθοδήγησης με θέμα τη διαφάνεια στην αξιολόγηση κινδύνου. Άλλο ένα έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τη χρήση της προσέγγισης δόσης αναφοράς έλαβε την τελική του μορφή. Το 2010 θα διοργανωθεί σεμινάριο για την ενίσχυση της εμπειρογνομosύνης της EFSA σε αυτό τον τομέα και τη διασφάλιση της

υλοποίησης μιας εναρμονισμένης προσέγγισης μεταξύ των επιστημονικών ομάδων. Δημοσιεύτηκε, επίσης, η γνώμη σχετικά με τις υπάρχουσες προσεγγίσεις για την αντικατάσταση, τη μείωση και τη βελτίωση των δοκιμών σε ζώα αναφορικά με την αξιολόγηση κινδύνου σε τρόφιμα και ζωοτροφές. Δόθηκε τελική μορφή στις κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την αξιολόγηση της ασφάλειας φυτικών ουσιών και σκευασμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις που είχαν διατυπωθεί από μια Ομάδα Εργασίας ESCO (επιστημονική συνεργασία EFSA) για επιλεγμένες περιπτώσεις. Τον Νοέμβριο του 2009, διοργανώθηκε σεμινάριο για την παρουσίαση του έργου της EFSA στα ενδιαφερόμενα μέρη και κράτη μέλη, καθώς και για τη συζήτηση πιθανών τρόπων προώθησης του ζητήματος. Εργασίες είναι υπό εξέλιξη σχετικά με τη δυνατότητα ευρύτερης εφαρμογής του πλαισίου τοξικολογικών ορίων στις αξιολογήσεις κινδύνου από την EFSA.

Η γνώμη για την αξιολόγηση κινδύνου-οφέλους στα τρόφιμα θα λάβει τελική μορφή το 2010, μετά από δημόσια διαβούλευση. Δημιουργήθηκε μια νέα ομάδα εργασίας για την παροχή σχολιασμού και συστάσεων σχετικά με τις στρατηγικές ελέγχου γονοτοξικότητας στον τομέα των δραστηριοτήτων της EFSA.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Υγεία και ορθή μεταχείριση των ζώων

Η Επιστημονική Ομάδα με θέμα την Υγεία και Ορθή Μεταχείριση των Ζώων (AHAW) παρέχει ανεξάρτητες επιστημονικές συμβουλές σχετικά με όλα τα θέματα που άπτονται των νόσων και της ορθής μεταχείρισης των ζώων. Το έργο της αφορά κυρίως ανησυχίες σχετικά με τα τροφοπαραγωγικά ζώα, συμπεριλαμβανομένων των ψαριών.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γενικές γνώμες	15
Δηλώσεις της Ομάδας AHAW	1
Κατευθυντήριες οδηγίες της Ομάδας AHAW	1
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	2
Εξωτερικές εκθέσεις*	7

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Η Ομάδα AHAW υιοθέτησε 13 επιστημονικές γνώμες σχετικά με θέματα ορθής μεταχείρισης των ζώων, καλύπτοντας την ορθή μεταχείριση των γαλακτοπαραγωγών αγελάδων, την αναισθητοποίηση και τη θανάτωση ειδών ψαριών, γενικές προσεγγίσεις σχετικά με την ορθή μεταχείριση των ψαριών και την ιδέα της ενσυναίσθησης των ψαριών. Επιπλέον, υιοθετήθηκε δήλωση σχετικά με τις ερευνητικές ανάγκες στον τομέα της ορθής μεταχείρισης ψαριών εκτροφής. Υιοθετήθηκαν επιστημονικές γνώμες σχετικά με τη βρουκέλλωση των χοίρων και την επιζωοτική αιμορραγική νόσο. Ολοκληρώθηκε μια εσωτερική επιστημονική έκθεση σχετικά με τη νέα πανδημική γρίπη (H1N1)

σαν πρώτη αντίδραση ετοιμότητας σε συνεργασία με άλλα τμήματα. Βάσει του άρθρου 36, έλαβαν τελική μορφή εξωτερικές εκθέσεις στους τομείς της φυματίωσης της άγριας πανίδας στην ΕΕ, του ιού αιμορραγικού πυρετού Κονγκό Κριμαίας, της επιζωοτικής αιμορραγικής νόσου, της ιογενούς αιμορραγικής σηψαιμίας, της βοναμίας (Bonamia spp.), καθώς και κατευθυντήριες οδηγίες για την αξιολόγηση κινδύνου σχετικά με την ορθή μεταχείριση των ζώων στον τομέα της μεταφοράς. Δημοσιεύτηκαν δύο προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, βάσει του άρθρου 36, σχετικά με τις κατευθυντήριες οδηγίες για την αξιολόγηση κινδύνου στον τομέα της ορθής μεταχείρισης των ζώων (εκτροφή και διαχείριση), καθώς και με τις επιπτώσεις της γενετικής επιλογής κτηνοτροφικών ειδών στην υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων, αντίστοιχα. Διεξήχθη συνεδρίαση επί τεχνικών θεμάτων με τους ενδιαφερόμενους (ΜΚΟ, βιομηχανία, αγροτικές ενώσεις και εμπειρογνώμονες κρατών μελών) σχετικά με τη γενετική επιλογή στον τομέα της αναπαραγωγής κοτόπουλων πάχυνσης, προς υποστήριξη του αιτήματος διερεύνησης των ζητημάτων υγείας και ορθής μεταχείρισης των ζώων σε σχέση με τη γενετική επιλογή κοτόπουλων πάχυνσης. Επιπλέον, δημοσιεύτηκε δημόσια

πρόσκληση για την υποβολή δεδομένων για το συγκεκριμένο αίτημα.

Υιοθετήθηκε έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών για την ορθή πρακτική κατά τη διεξαγωγή επιστημονικών αξιολογήσεων στον τομέα της υγείας των ζώων με τη χρήση μοντελοποίησης. Τον Μάιο, διεξήχθη ειδική συνεδρίαση του Συμβουλευτικού Σώματος με θέμα την υγεία και την ορθή μεταχείριση των ζώων, προκειμένου να συζητηθούν θέματα κοινού ενδιαφέροντος, ενώ προτάθηκε η επανάληψη της διαδικασίας με σκοπό την προώθηση της στενότερης συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και EFSA. Δημοσιεύτηκε τεχνική έκθεση στην οποία παρουσιάστηκε το αποτέλεσμα μιας έρευνας που ανέλαβε το Τμήμα AHAW σχετικά με την οργάνωση, τις προσεγγίσεις και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη στις αξιολογήσεις κινδύνου στον τομέα της υγείας και της ορθής μεταχείρισης των ζώων. Οι εργασίες για την ανάπτυξη μεθοδολογιών αξιολόγησης κινδύνου θα συνεχιστούν, συμπεριλαμβανομένου ενός έργου, βάσει του άρθρου 36, σχετικά με τις αξιολογήσεις κινδύνου όσον αφορά τις εισαγωγές εμπορευμάτων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Πρόσθετες ύλες τροφίμων και πηγές θρεπτικών ουσιών

Η Επιστημονική Ομάδα με θέμα τις Πρόσθετες Ύλες των Τροφίμων και τις Πηγές Θρεπτικών Ουσιών (ANS) διαχειρίζεται αιτήματα σχετικά με την ασφάλεια στη χρήση των πρόσθετων υλών των τροφίμων, των πηγών θρεπτικών ουσιών και άλλων ουσιών που προστίθενται σκόπιμα στα τρόφιμα (για τα αρτύματα και τα ένζυμα, βλέπε σ. 46).

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γνώμες της Ομάδας ANS αναφορικά με αιτήσεις	33
Γενικές γνώμες της Ομάδας ANS	2
Δηλώσεις της Ομάδας ANS	37
Κατευθυντήριες οδηγίες της Ομάδας ANS	1

Συνολικά, υιοθετήθηκαν 72 επιστημονικές γνώμες και δηλώσεις από την Ομάδα ANS, που αντιστοιχούν σε 157 φακέλους αιτήσεων. Για την τελική μορφή της αξιολόγησης των πηγών θρεπτικών ουσιών, υιοθετήθηκαν 23 επιστημονικές γνώμες και 36 επιστημονικές δηλώσεις, που αντιστοιχούν σε 144 φακέλους αιτήσεων. Η αξιολόγηση του κινδύνου άλλων πρόσθετων υλών τροφίμων (π.χ. αξιολόγηση πρόσθετων υλών νέων τροφίμων και εκ νέου αξιολόγηση χρωστικών τροφίμων) συνεχίστηκε και η Ομάδα υιοθέτησε δώδεκα επιστημονικές γνώμες (δέκα γνώμες βάσει αιτήσεων και δύο γενικές γνώμες) και μία δήλωση στον συγκεκριμένο τομέα. Δύο συμβάσεις που εκδόθηκαν το 2008, για την προετοιμασία των εγγράφων προκαταρκτικής αξιολόγησης για την αξιολόγηση πηγών θρεπτικών ουσιών για συμπληρώματα διατροφής, έλαβαν τελική μορφή

τον Μάιο του 2009. Υπογράφηκαν τέσσερις νέες συμβάσεις προς υποστήριξη των υπό εξέλιξη αλλά και των μελλοντικών αιτημάτων εκ νέου αξιολόγησης πρόσθετων υλών τροφίμων. Πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τη γραμματεία της Κοινής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων FAO/ΠΟΥ για τις Πρόσθετες Ύλες Τροφίμων για τη συζήτηση της συνεργασίας.

Δημοσιεύτηκαν τρεις δημόσιες προσκλήσεις για την υποβολή δεδομένων, προκειμένου να συλλεγούν δεδομένα για την εκ νέου αξιολόγηση διαφόρων πρόσθετων υλών τροφίμων που ανήκουν στις λειτουργικές κλάσεις των συντηρητικών, των αντιοξειδωτικών, των γαλακτωματοποιητών, των σταθεροποιητών, των ζελατινοποιητικών παραγόντων και των κηρών.

Η Ομάδα ANS υιοθέτησε μία δήλωση όσον αφορά τις απαιτήσεις δεδομένων για αιτήσεις σχετικά με πρόσθετες ύλες τροφίμων, με σκοπό την παροχή μιας βάσης για τη μελλοντική προετοιμασία κατευθυντήριων οδηγιών όσον αφορά αιτήσεις σχετικά με πρόσθετες ύλες τροφίμων. Τον Μάιο, οριστικοποιήθηκε μία σύμβαση προμηθειών για τη συγκέντρωση σχολίων αναφορικά με τις υπάρχουσες κατευθυντήριες οδηγίες για αιτήσεις σχετικά με πρόσθετες ύλες τροφίμων και προτάσεων για την περαιτέρω ανάπτυξη ενημερωμένων κατευθυντήριων οδηγιών. Για τη σύνταξη των υφιστάμενων κατευθυντήριων οδηγιών πραγματοποιήθηκε διαβούλευση και με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Έχουν προγραμματιστεί νέες κατευθυντήριες οδηγίες για αιτήσεις σχετικά με πρόσθετες ύλες τροφίμων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Βιολογικές πηγές κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών

Η Επιστημονική Ομάδα της EFSA με θέμα τις Βιολογικές Πηγές Κινδύνου (BIOHAZ) ασχολείται με τους βιολογικούς κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια των τροφίμων, τις τροφικές λοιμώξεις, τις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες (TSE), τη μικροβιολογία των τροφίμων, την υγιεινή των τροφίμων και τα σχετιζόμενα ζητήματα διαχείρισης αποβλήτων.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γνώμες της Ομάδας BIOHAZ αναφορικά με αιτήσεις	2
Γενικές γνώμες της Ομάδας BIOHAZ	16
Δηλώσεις της Ομάδας BIOHAZ	2
Δηλώσεις της EFSA	2

Η Ομάδα BIOHAZ υιοθέτησε, συνολικά, το 2009 24 επιστημονικές γνώμες και εκθέσεις. Εκδόθηκε μία κοινή γνώμη σχετικά με τη μικροβιακή αντοχή (AMR) σε συνεργασία με τον EMEA, το ECDC και τη SCENIHR, καθώς και μία κοινή επιστημονική έκθεση σχετικά με τον MRSA σε συνεργασία με το ECDC και τον EMEA. Επιπλέον, η Ομάδα BIOHAZ υιοθέτησε μία γνώμη σχετικά με τον MRSA σε ζώα και τρόφιμα και, μαζί με την Ομάδα GMO, εξέδωσε κοινή γνώμη σχετικά με τη χρήση γονιδίων με AMR ως δεικτών σε γενετικά τροποποιημένα φυτά. Οι υπόλοιπες γνώμες κάλυψαν: τη χρήση βακτηριοφάγων στην παραγωγή τροφίμων, πτυχές ασφάλειας των τροφίμων σε σχέση με την ορθή μεταχείριση των γαλακτοπαραγωγών αγελάδων, το *καμπυλοβακτηρίδιο*, την αντίσταση

της αίγας στη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών, τη σπογγώδη εγκεφαλοπάθεια στους εντερικούς σωλήνες των βοοειδών, τον κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου και των ζώων σε σχέση με την αναθεώρηση του καθεστώτος παρακολούθησης της BSE σε ορισμένα κράτη μέλη και τρεις γνώμες σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα. Το πρώτο πανευρωπαϊκό μοντέλο ολοκληρωμένης ποσοτικής αξιολόγησης του μικροβιολογικού κινδύνου της *σαλμονέλας* στους χοίρους, βάσει του άρθρου 36, ολοκληρώθηκε το 2009.

Πραγματοποιήθηκε σεμινάριο με τους εμπειρογνώμονες και τους ενδιαφερόμενους και η Ομάδα BIOHAZ θα δημοσιεύσει τη γνώμη της βάσει της έκθεσης το 2010.

Πραγματοποιήθηκαν, επίσης, συναντήσεις των ενδιαφερομένων με την Πανευρωπαϊκή Ένωση Εμπόρων Κρέατος και Ζώων Ζών και την Πανευρωπαϊκή Ένωση Επεξεργασίας και Τήξης Λίπους. Ολοκληρώθηκε το έργο εξωτερικής ανάθεσης σχετικά με την πορεία της *σαλμονέλας* στα σφάγια πουλερικών.

Συνεδριάσεις των δικτύων αξιολόγησης μικροβιακού κινδύνου και BSE-TSE πραγματοποιήθηκαν τον Ιούνιο και τον Οκτώβριο του 2009, αντίστοιχα. Υιοθετήθηκε η γνώμη σχετικά με τη συντήρηση του καταλόγου μικροοργανισμών που θεωρούνται ασφαλείς λόγω προϋποθέσεων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, ένζυμα, αρτύματα και βοηθητικά μέσα επεξεργασίας τροφίμων

Η Επιστημονική Ομάδα με θέμα τα Υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, τα Ένζυμα, τα Αρτύματα και τα Βοηθητικά Μέσα Επεξεργασίας των Τροφίμων (CEF) ασχολείται με αιτήματα σχετικά με την ασφάλεια της χρήσης υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, ενζύμων, αρτυμάτων και βοηθητικών μέσων επεξεργασίας, καθώς και με αιτήματα σχετικά με την ασφάλεια των διαδικασιών.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γνώμες της Ομάδας CEF αναφορικά με αιτήσεις	78
Γενικές γνώμες της Ομάδας CEF	3
Κατευθυντήριες οδηγίες της Ομάδας CEF	2
Δηλώσεις της EFSA	1
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	2

Συνολικά, υιοθετήθηκαν 78 γνώμες από την Ομάδα CEF, εκ των οποίων 38 σχετικά με 300 αρτύματα και 29 σχετικά με ουσίες που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα. Επιπλέον, υιοθετήθηκαν έντεκα γνώμες συνολικά σχετικά με αρτύματα καπνιστών τροφίμων. Επείγουσα γνώμη δημοσιεύτηκε με τη μορφή δήλωσης της EFSA σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με την 4-βενζοφαινόνη και την υδροξυ-βενζοφαινόνη που προέρχονται από υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα. Διοργανώθηκαν, συνολικά, οκτώ συνεδριάσεις με τους ενδιαφερόμενους (βιομηχανία, καταναλωτικές οργανώσεις και την Επιτροπή). Η υπό εξέλιξη αξι-

ολόγηση 2 600 αρτυμάτων που κυκλοφορούν στην αγορά υποστηρίχθηκε από δύο συμβάσεις, ενώ υπογράφηκαν δύο νέες συμβάσεις για το προπαρασκευαστικό έργο στον τομέα των υλικών που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα.

Η Ομάδα CEF υιοθέτησε κατευθυντήριες οδηγίες για την αξιολόγηση των ενεργών και έξυπνων συσκευασιών, καθώς και για την αξιολόγηση των ενζύμων για τρόφιμα. Πραγματοποιήθηκαν δημόσιες διαβουλεύσεις για τρία έγγραφα κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τα ένζυμα, τη δραστική και έξυπνη συσκευασία και τα αρτύματα. Διοργανώθηκαν οκτώ συναντήσεις με τη βιομηχανία προ-

κειμένου να συζητηθούν και να διασαφηνιστούν οι προϋποθέσεις που αποτυπώνονται στο έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών για την αξιολόγηση των ενζύμων. Επιπλέον, υιοθετήθηκαν γνώμες για τη διασάφηση του περιθωρίου ασφάλειας που εφαρμόζεται για αξιολογήσεις αρτυμάτων καπνιστών τροφίμων και την αξιολόγηση της διατροφικής έκθεσης αρτυμάτων καπνιστών τροφίμων. Ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση ασφάλειας του διμεθυλαιθέρα διαλύτη εκχύλισης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Ρυπαντές στην τροφική αλυσίδα

Η Επιστημονική Ομάδα με θέμα τους Ρυπαντές στην Τροφική Αλυσίδα (CONTAM) είναι υπεύθυνη για τα αιτήματα που αφορούν τους ρυπαντές στην τροφική και ζωοτροφική αλυσίδα, καθώς και για τις ανεπιθύμητες ουσίες, όπως οι φυσικές τοξικές ουσίες, οι μυκοτοξίνες και τα κατάλοιπα μη εγκεκριμένων ουσιών που δεν καλύπτονται από τις άλλες Ομάδες.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γενικές γνώμες της Ομάδας CONTAM	12
Δηλώσεις της Ομάδας CONTAM	2
Δηλώσεις της EFSA	1
Εξωτερικές εκθέσεις*	2

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Η Ομάδα CONTAM υιοθέτησε 14 επιστημονικά αποτελέσματα (δώδεκα γνώμες και δύο δηλώσεις). Τρεις γνώμες κάλυψαν τις επιπτώσεις μετάλλων, όπως το κάδμιο, το αρσενικό και το ουράνιο. Επιπλέον, οριστικοποιήθηκαν πέντε γνώμες σχετικά με τις ρυθμισμένες τοξίνες των μαλακίων. Η Ομάδα εξέδωσε δήλωση σχετικά με τις επιπτώσεις της επεξεργασίας στις τοξίνες των μαλακίων και άλλη μία δήλωση σχετικά με τις επιπτώσεις στη δημόσια υγεία των αφλατοξινών των καρπών με κέλυφος, με εξαίρεση τα αμύγδαλα, τα φουντούκια και τα φιστίκια. Ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση των κινδύνων για την υγεία των ζώων των φυσικών τοξικών ουσιών φυτών των ζωοτροφών (δύο γνώμες). Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, η Ομάδα CONTAM

αξιολόγησε τα κριτήρια και την ασφάλεια των ουσιών που μεταφέρονται ως φορτία σε εμπορευματοκιβώτια πλοίων, τα οποία, στη συνέχεια, χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά βρώσιμων λιπών και ελαίων εντός της ΕΕ (δύο γνώμες).

Επιπλέον, η Ομάδα CONTAM, σε συνεργασία με το Τμήμα DATEX και το Τμήμα PRAPeR, παρείχε εσπευσμένη συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με τη νικοτίνη σε άγρια μανιτάρια, γεγονός που έδωσε στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εφαρμόσει έγκαιρα μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας. Αναπτύχθηκε με επιτυχία μια βάση δεδομένων σχετικά με κτηνιατρικά φαρμακευτικά προϊόντα που χρησιμοποιούνται σε τρίτες χώρες, στο πλαίσιο ενός

έργου του άρθρου 36. Η βάση δεδομένων διευκολύνει τη δραστηκή προσέγγιση ως προς την προετοιμασία για μελλοντικά αιτήματα σχετικά με τα όρια καταλοίπων ενεργών φαρμακολογικά ουσιών σε τρόφιμα ζωικής προέλευσης. Μέσω ενός έργου του άρθρου 36, συντάχθηκε ένα υποστηρικτικό έγγραφο με συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με την ανάλυση, την εμφάνιση και την τοξικολογία οκτώ μυκοτοξινών και φυσικών φυτικών προϊόντων για τη διευκόλυνση των μελλοντικών αξιολογήσεων κινδύνου.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Πρόσθετες ύλες και προϊόντα ή ουσίες που χρησιμοποιούνται σε ζωοτροφές

Η Επιστημονική Ομάδα FEEDAP της EFSA με θέμα τις Πρόσθετες Ύλες και Προϊόντα ή Ουσίες που χρησιμοποιούνται σε Ζωοτροφές παρέχει ανεξάρτητη επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με την ασφάλεια ή/και την αποτελεσματικότητα πρόσθετων υλών και προϊόντων ή ουσιών που χρησιμοποιούνται σε ζωοτροφές.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γνώμες της Ομάδας FEEDAP αναφορικά με αιτήσεις	36
Γενικές γνώμες της Ομάδας FEEDAP	3
Κατευθυντήριες οδηγίες της Ομάδας FEEDAP	1
Κατευθυντήριες οδηγίες της EFSA	1
Εξωτερικές εκθέσεις*	1

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Συνολικά, υιοθετήθηκαν 36 γνώμες από την Ομάδα FEEDAP, στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1831/2003, στις οποίες περιλαμβάνονται 22 γνώμες σχετικά με νέα προϊόντα ή με την παράταση της χρήσης εγκεκριμένων προϊόντων, μία γνώμη σχετικά με μια εκ νέου αξιολόγηση, τρεις γνώμες που κάλυψαν συνδυαστικά μια νέα χρήση και μια εκ νέου αξιολόγηση, δύο γνώμες για τροποποίηση των όρων έγκρισης ενός μη εγκεκριμένου προϊόντος, μία γνώμη για μια επείγουσα έγκριση και επτά αιτήματα για την αξιολόγηση συμπληρωματικών πληροφοριών που υποβλήθηκαν από αιτούντες μετά την έκδοση γνωμών χωρίς οριστικά συμπεράσματα. Υιοθετήθηκαν επίσης: το μέρος III της γνώμης για τα καροτένια σε σχέση με τα κίτρινα καροτένια, μία γνώμη σχετικά

με τη ρακτοπαμίνη και μία γνώμη σχετικά με τη χρήση ενώσεων κοβάλτιου στη διατροφή των ζώων. Πραγματοποιήθηκαν εννέα τεχνικές ακροαματικές διαδικασίες με βιομηχανικές ενώσεις/αιτούντες, προκειμένου να συζητηθούν θέματα σχετικά με τις αιτήσεις. Διοργανώθηκαν πέντε συνεδριάσεις με τα κράτη μέλη, την Επιτροπή και το Κοινοτικό Εργαστήριο Αναφοράς, προκειμένου να ολοκληρωθεί το προπαρασκευαστικό έργο για την εκ νέου αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων πρόσθετων υλών τροφίμων, σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1831/2003. Επιπλέον, το 2009 ενημερώθηκαν οι διοικητικές κατευθυντήριες οδηγίες προς αιτούντες σχετικά με την παρουσίαση των αιτήσεων για την έγκριση πρόσθετων υλών τροφίμων. Σε συνεργασία με το Τμήμα Πληροφορικής της EFSA, ενεργοποιήθηκε μια διαδικασία προμηθειών για την αναθεώρηση των συστημάτων ηλεκτρονικής υποβολής φακέλων, με σκοπό τη βελτίωση της διαχείρισης, της διανομής, της αρχειοθέτησης και της αξιολόγησης των δεδομένων που περιλαμβάνονται σε αιτήσεις. Παραχωρήθηκε επιδότηση, βάσει του άρθρου 36, για την προετοιμασία μιας σειράς μονογραφιών σχετικά με τον βιολογικό ρόλο, το περιεχόμενο των ζωοτροφών και τις απαιτήσεις στη διατροφή των ζώων αναφορικά με 27 ιχνοστοιχεία και υπερ-ιχνοστοιχεία.

Η Ομάδα FEEDAP ολοκλήρωσε το έγγραφο τεχνικών κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τις αισθητικές πρόσθετες ύλες, με το οποίο ολοκληρώνεται μια σειρά εγγράφων κατευθυντήριων οδηγιών προς αιτούντες αναφορικά με την προετοιμασία και την παρουσίαση αιτήσεων. Παράλληλως η εξωτερική έκθεση ενός έργου του άρθρου 36 σχετικά με τους παράγοντες αποτοξίνωσης από μυκοτοξίνες που χρησιμοποιούνται ως πρόσθετες ύλες ζωοτροφών, η οποία θα χρησιμοποιηθεί από την Ομάδα FEEDAP για την προετοιμασία του εγγράφου κατευθυντήριων οδηγιών. Παραχωρήθηκε επιδότηση, βάσει του άρθρου 36, για την προετοιμασία μιας έκθεσης με σκοπό τη συλλογή και σύνθεση επιστημονικών δεδομένων και πληροφοριών σχετικά με την πιθανότητα μικροοργανισμών και ενζύμων που χρησιμοποιούνται σε τρόφιμα και ζωοτροφές να προκαλούν ευαισθητοποίηση του αναπνευστικού. Η τελική έκθεση για ένα έργο προμήθειας για την προκαταρκτική αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του ψευδάργυρου και του χαλκού που χρησιμοποιούνται στη διατροφή των ζώων αναμένεται τον Ιανουάριο του 2010.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί

Η Επιστημονική Ομάδα με θέμα τους Γενετικά Τροποποιημένους Οργανισμούς (GMO) πραγματοποιεί αξιολογήσεις κινδύνου αναφορικά με τις αιτήσεις για την έγκριση γενετικά τροποποιημένων τροφίμων και ζωοτροφών, παρέχει επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη σε ad hoc αιτήματα από διαχειριστές κινδύνου και εντοπίζει τα επιστημονικά ζητήματα που χρήζουν περαιτέρω προσοχής.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γνώμες της Ομάδας GMO αναφορικά με αιτήσεις	17
Γενικές γνώμες της Ομάδας GMO	9
Δηλώσεις Επιστημονικής Επιτροπής/Επιστημονικών Ομάδων	1
Δηλώσεις της EFSA	1
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	16

Η Ομάδα GMO υιοθέτησε 17 επιστημονικές γνώμες καλύπτοντας 21 φακέλους αιτήσεων. Η EFSA δημοσίευσε δώδεκα τεχνικές εκθέσεις σχετικά με φακέλους αιτήσεων («γενικές γνώμες»), οι οποίες, εκτός από την επιστημονική γνώμη, περιλαμβάνουν σχόλια των κρατών μελών και άλλα έγγραφα που ορίζονται από τον κανονισμό. Συνολικά, 14 από τις επιστημονικές γνώμες που υιοθετήθηκαν κάλυπταν αιτήσεις για την κυκλοφορία γενετικά τροποποιημένων φυτών στην αγορά, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1829/2003, ενώ τρεις ήταν συλλογικές γνώμες με την Ομάδα FEEDAP [βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1831/2003]. Υιοθετήθηκαν, συνολικά, οκτώ γενικές γνώμες,

τρεις σχετικά με την αξιολόγηση των πληροφοριών που υποβάλλονται προς υποστήριξη των ρητρών διασφάλισης που επικαλούνται τα κράτη μέλη (άρθρο 23 της οδηγίας 2001/18/ΕΚ), δύο σχετικά με αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την αξιολόγηση ασφάλειας των γονιδίων αντοχής στα αντιβιοτικά και τρεις σχετικά με αιτήματα επιστημονικής συμβουλευτικής υποστήριξης αναφορικά με γνώμες που είχαν υιοθετηθεί στο παρελθόν βάσει αιτήσεων. Το 2009 η EFSA διοργάνωσε τέσσερις συνεδριάσεις με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη, τρεις με αιτούντες και μία με ΜΚΟ με θέμα συζήτησης τις αιτήσεις.

Η Ομάδα GMO υιοθέτησε προσχέδια επιστημονικών γνώμων αναφορικά με την καθοδήγηση της στατιστικής ανάλυσης των δεδομένων που παράγονται για τη συγκριτική αξιολόγηση της ασφάλειας των τροφίμων και κατευθυντήριες οδηγίες αξιολόγησης κινδύνου των γενετικά τροποποιημένων φυτών που δεν προορίζονται για χρήση σε τρόφιμα ή ζωοτροφές. Και τα δύο υποβλήθηκαν σε δημόσια διαβούλευση, τα σχόλια από την οποία ενσωματώθηκαν στις τελικές εκδόσεις που υιοθετήθηκαν. Η Ομάδα GMO υιοθέτησε ένα έγγραφο με το προσχέδιο κατευθυντήριων οδηγιών προς αιτούντες αναφορικά με την αλλεργιογονι-

κότητα των γενετικά τροποποιημένων φυτών και μικροοργανισμών. Τον Δεκέμβριο του 2009, ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση, ενώ η υιοθέτηση του τελικού εγγράφου έχει προγραμματιστεί για το 2010. Κατά τη διαδικασία κατάρτισης των κατευθυντήριων οδηγιών, πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη (δύο), αιτούντες (μία) και τρίτα μέρη (δύο). Επιπλέον, τον Σεπτέμβριο του 2009 στις Βρυξέλλες, πραγματοποιήθηκε συνέδριο με θέμα την αξιολόγηση του κινδύνου των GMO για την υγεία του ανθρώπου, των ζώων και το περιβάλλον, συγκεντρώνοντας 150 βασικούς παράγοντες από την Ευρώπη αλλά και εκτός αυτής. Για την υποστήριξη του έργου της Ομάδας GMO όσον αφορά την κατάρτιση κατευθυντήριων οδηγιών για την αξιολόγηση του κινδύνου των γενετικά τροποποιημένων ζώων, υπογράφηκαν τρία έργα εξωτερικής ανάθεσης.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Διαιτητικά προϊόντα, διατροφή και αλλεργίες

Η Ομάδα NDA διαχειρίζεται αιτήματα που σχετίζονται με τη διατροφή του ανθρώπου, τα διαιτητικά προϊόντα και τις τροφικές αλλεργίες. Παρέχει, επίσης, συμβουλές επί σχετικών θεμάτων, όπως τα νέα τρόφιμα, οι διαιτητικές συστάσεις σχετικά με τα θρεπτικά στοιχεία και την ενέργεια και ο κανονισμός της ΕΕ σχετικά με ισχυρισμούς διατροφής και υγείας.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γνώμες της Ομάδας NDA αναφορικά με αιτήσεις	165
Γενικές γνώμες της Ομάδας NDA	9
Δηλώσεις της EFSA	1
Κατευθυντήριες οδηγίες της EFSA	2

Το 2009 η Ομάδα NDA υιοθέτησε 174 γνώμες, οι περισσότερες από τις οποίες (125) σχετίζονταν με τους λειτουργικούς ισχυρισμούς του άρθρου 13 παράγραφος 1, καλύπτοντας 937 ισχυρισμούς. Όσον αφορά τους ισχυρισμούς σχετικά με τα παιδιά και τη μείωση του κινδύνου, υιοθετήθηκαν 24 γνώμες, ενώ δέκα γνώμες υιοθετήθηκαν σχετικά με ισχυρισμούς βάσει νέων επιστημονικών ή/και ιδιόκτητων δεδομένων. Στο πλαίσιο της διαδικασίας για την έγκριση ισχυρισμών υγείας, η Ομάδα NDA υιοθέτησε, επίσης, δύο γνώμες σχετικά με τους όρους για τη χρήση ισχυρισμών υγείας σε αιθέρια λιπαρά οξέα, φυτοστερόλες και φυτοστανόλες. Στον τομέα της αξιολόγησης της ασφάλειας νέων τροφίμων, η Ομάδα NDA υιοθέτησε πέντε γνώμες βάσει πέντε αιτήσεων, αντίστοιχα. Επιπλέον, η Ομάδα υιοθέτησε γνώμες αναφορικά με την κατάλληλη ηλικία για

την εισαγωγή συμπληρωματικής διατροφής σε νεογνά και την πιθανή εξαίρεση από τη σήμανση της β-αμυλάσης από το κριθάρι. Όσον αφορά τις διαιτητικές τιμές αναφοράς, η Ομάδα NDA ξεκίνησε δημόσιες διαβουλεύσεις για τα προσχέδια γνωμών της σχετικά με τα λίπη και τους υδατάνθρακες, ενώ διοργάνωσε συνεδρίαση εμπειρογνομόνων με τα κράτη μέλη, προκειμένου να συζητηθούν οι γνώμες αυτές, παράλληλα με τα προσχέδια γνωμών σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές διατροφής με βάση τα τρόφιμα, τις γενικές αρχές για την εξαγωγή και την εφαρμογή διαιτητικών τιμών αναφοράς και τις διαιτητικές τιμές αναφοράς για το νερό. Υιοθετήθηκαν αναθεωρημένες εκδόσεις αυτών των εγγράφων, στις οποίες περιλαμβάνονταν όλα τα σχόλια που κατατέθηκαν. Υιοθετήθηκε, επίσης, συμβουλή σχετικά με τη σήμανση τιμών πρόσληψης αναφοράς για επιλεγμένα θρεπτικά στοιχεία. Υπό το φως της εμπειρίας που απέκτησε από τις αιτήσεις ισχυρισμών υγείας, η EFSA παρείχε περαιτέρω συμβουλευτική υποστήριξη στους αιτούντες με τη μορφή ενός εγγράφου συνηθών ερωτήσεων (FAQ). Το προσχέδιο του εγγράφου FAQ υποβλήθηκε σε δημόσια διαβούλευση και συζητήθηκε σε συνεδρίαση με τους αιτούντες πριν λάβει την τελική του μορφή ως τεχνική έκθεση της EFSA. Τα σχόλια που κατατέθηκαν

τόσο κατά τη δημόσια διαβούλευση όσο και κατά τη συνεδρίαση δημοσιεύτηκαν μαζί με μία σύνοψη που παρουσίαζε τον τρόπο με τον οποίο τα σχόλια είχαν ληφθεί υπόψη. Επίσης, η EFSA πραγματοποίησε συνεδρίαση με τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, προκειμένου να τους ενημερώσει σχετικά με την αξιολόγηση των ισχυρισμών υγείας του άρθρου 13 παράγραφος 1 και, γι' αυτό τον σκοπό, προετοίμασε ένα προσχέδιο ενημερωτικού εγγράφου, το οποίο ενημερώθηκε και δημοσιεύτηκε μετά τη συνεδρίαση ως τεχνική έκθεση της EFSA. Έγινε, επίσης, εξωτερική ανάθεση ενός έργου για τον χαρακτηρισμό των προβιοτικών στο πλαίσιο της αξιολόγησης ισχυρισμών υγείας.

Υπό το φως της επερχόμενης αναθεώρησης του κανονισμού για νέα τρόφιμα, διοργανώθηκε επιστημονικό συνέδριο, προκειμένου να κατατεθούν έγκαιρα τα σχόλια των ενδιαφερομένων μερών για την προετοιμασία αναθεωρημένων επιστημονικών και τεχνικών κατευθυντήριων οδηγιών προς αιτούντες σχετικά με την προετοιμασία αιτήσεων για νέα τρόφιμα.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Υγεία των φυτών

Η Επιστημονική Ομάδα της EFSA με θέμα την Υγεία των Φυτών (PLH) παρέχει επιστημονική συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με τους κινδύνους που ενέχουν οι επιβλαβείς οργανισμοί των φυτών, οι οποίοι μπορούν να αποτελέσουν απειλή για τα φυτά, τα φυτικά προϊόντα ή τη βιοποικιλότητα της ΕΕ.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γενικές γνώμες της Ομάδας PLH	2
Δηλώσεις της Ομάδας PLH	1
Κατευθυντήριες οδηγίες της Ομάδας PLH	1
Εξωτερικές εκθέσεις*	10

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Η Ομάδα PLH υιοθέτησε τέσσερα επιστημονικά αποτελέσματα το 2009, στα οποία περιλαμβάνονται γνώμες σχετικά με την αξιοπιστία και την αποτελεσματικότητα μιας προταθείσας μεθόδου για την επεξεργασία προιονιδίων μολυσμένων από τον νηματώδη σκώληκα των κωνοφόρων *Bursaphelenchus xylophilus* και την αξιολόγηση της ανάλυσης του κινδύνου επιβλαβών οργανισμών (PRA) που πραγματοποιήθηκε από το Ηνωμένο Βασίλειο σχετικά με τον βόμβυκα της δρυός *Thaumetopoea processionea*. Η Ομάδα δημοσίευσε, επίσης, μία δήλωση με τη μορφή επείγουσας απάντησης σε μια πρόταση για την ψυκτική επεξεργασία φυτών φρούλας με σκοπό την εξάλειψη του *Bemisia tabaci* από τις παρτίδες που προορίζονται για αποστολή από τις ΗΠΑ στην ΕΕ. Εκδόθηκαν, επίσης, κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την εκτίμηση των

αξιολογήσεων κινδύνου επιβλαβών οργανισμών για τη λήψη φυτοϋγειονομικών μέτρων από τρίτα μέρη.

Η Ομάδα PLH υιοθέτησε ένα έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών για την αξιολόγηση των PRA που διεξήχθησαν από τρίτα μέρη για τη δικαιολόγηση φυτοϋγειονομικών μέτρων βάσει της οδηγίας 2000/29/EK του Συμβουλίου. Η δεύτερη ειδική συνεδρίαση του Συμβουλευτικού Σώματος με θέμα την υγεία των φυτών πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο και η ατζέντα περιελάμβανε τις απαιτήσεις στον τομέα των δεδομένων, τους αναδεδόμενους κινδύνους και την επιτήρηση των επιβλαβών οργανισμών. Η συνεργασία με το ΚΚΕρ στον τομέα της μοντελοποίησης για την πρόβλεψη της εμφάνισης και της εξάπλωσης επιβλαβών οργανισμών είχε ως αποτέλεσμα

την εγκαίνιαση του ClimPest, ενός πλαισίου μοντελοποίησης της κλιματικής καταλληλότητας των επιβλαβών οργανισμών. Ολοκληρώθηκε ένα έργο του άρθρου 36 σχετικά με τον κατάλογο πηγών δεδομένων για PRA (PRASSIS), ενώ υπογράφηκε πρόσκληση, βάσει του άρθρου 36, για τη συγκριτική προσέγγιση μελετών περιπτώσεων για PRA. Στα τέλη του 2009, συμφωνήθηκε και υπογράφηκε ανανέωση του έργου συνεργασίας με το Agricast και το ΚΚΕρ (Ispra). Το έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών για ένα εναρμονισμένο πλαίσιο αξιολόγησης των κινδύνων οργανισμών επιβλαβών για τα φυτά και τα φυτικά προϊόντα εγκρίθηκε από την Ομάδα και τα σχόλια που κατατέθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση ενσωματώθηκαν στο έγγραφο προς υιοθέτηση και δημοσίευση το 2010.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Προϊόντα φυτοπροστασίας και τα κατάλοιπά τους

Η Ομάδα PPR παρέχει ανεξάρτητη συμβουλευτική υποστήριξη σχετικά με την αξιολόγηση κινδύνου προϊόντων φυτοπροστασίας (ευρύτερα γνωστά ως παρασιτοκτόνα) και τα κατάλοιπά τους, εστιάζοντας στους κινδύνους για τον χρήστη/γεωργό, τον καταναλωτή και το περιβάλλον.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Γενικές γνώμες της Ομάδας PPR	8
Κατευθυντήριες οδηγίες της EFSA	1
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	5
Εξωτερικές εκθέσεις*	1

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Η Ομάδα PPR υιοθέτησε μία γνώμη σχετικά με την αξιολόγηση της σωρευτικής έκθεσης σε μυκητοκτόνα τριαζόλης, καθώς και έξι γνώμες σχετικά με την ενημέρωση των παραρτημάτων II και III της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ. Γνώμες σχετικά με τις επιλογές στόχων προστασίας και την ανάπτυξη οικοπεριοχών έχει προγραμματιστεί να δημοσιευτούν το πρώτο εξάμηνο του 2010.

Η Ομάδα PPR υιοθέτησε μία γνώμη για την αξιολόγηση της έκθεσης στο έδαφος —αυτό σχετίζεται με το υπό κατάρ-

τιση έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με την παραμονή παρασιτοκτόνων στο έδαφος. Το έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με την αξιολόγηση του κινδύνου για τα πτηνά και τα θηλαστικά δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο από μια κοινή Ομάδα Εργασίας με εκπροσώπους των κρατών μελών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της EFSA. Οι εκθέσεις που συντάχθηκαν μέσω επιδοτήσεων του άρθρου 36 χρησιμοποιήθηκαν για το προπαρασκευαστικό έργο της παραγωγής εγγράφων κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τις εκπομπές από συστήματα προστατευμένης καλλιέργειας (π.χ. θερμοκήπια) που έχει προγραμματιστεί να υιοθετηθούν το 2010, την έκθεση των γεωργών, των χειριστών, των παρευρισκόμενων και των κατοίκων, καθώς και για μία γνώμη σχετικά με την καθιέρωση κοινών ομάδων αξιολόγησης των δραστικών ουσιών με σκοπό την αξιολόγηση του σωρευτικού κινδύνου και την αξιολόγηση της τοξικολογικής συνάφειας των μεταβολιτών των παρασιτοκτόνων.

Υπογράφηκε μία σύμβαση εξωτερικής ανάθεσης για το προπαρασκευαστικό έργο σχετικά με τις κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά τη δερματική απορρόφηση. Μέσω συμβάσεων με το ΚΚΕρ, ολοκληρώθηκαν έγγραφα κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τις αρχές αξιολόγησης του τοξικολογικού φορτίου των μεταβολιτών, των προϊόντων υποβάθμισης και αντίδρασης των παρασιτοκτόνων σε τρόφιμα και την παραμονή στο έδαφος (πρόκειται να δημοσιευτούν το πρώτο εξάμηνο του 2010). Το Τμήμα PPR διοργάνωσε δύο ημερίδες με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών για την «τύχη» των παρασιτοκτόνων, μία τον Μάιο στο ΚΚΕρ (Ispra) και μία τον Νοέμβριο στην Πάρμα, με 70 και 60 συμμετέχοντες, αντίστοιχα. Το 2010 θα συνεχιστεί το έργο ενημέρωσης των δύο υφιστάμενων εγγράφων κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με την οικολογική (χερσαία και υδάτινη).

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Μεθοδολογία αξιολόγησης

Το Τμήμα Μεθοδολογίας Αξιολόγησης (AMU) παρέχει τεχνική υποστήριξη στους τομείς της στατιστικής, της μοντελοποίησης, της διαχείρισης δεδομένων και της αξιολόγησης κινδύνου. Ειδικότερα, συμβάλλει στην ανάπτυξη και την εφαρμογή νέων ή βελτιωμένων προσεγγίσεων αξιολόγησης κινδύνου στον τομέα της ασφάλειας τροφίμων και ζωοτροφών.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	1
Εξωτερικές εκθέσεις*	2

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Το Τμήμα AMU παρέχει επιστημονική υποστήριξη για γνώμες των Ομάδων CONTAM, PLH, ANHAW, BIOHAZ και GMO, καθώς και της Επιστημονικής Επιτροπής. Στην υποστήριξη αυτή, περιλαμβάνονταν: υποστήριξη στη διαχείριση δεδομένων για γνώμες της Ομάδας BIOHAZ, επιδημιολογική και στατιστική ανάλυση για τις Ομάδες BIOHAZ, CONTAM και PLH και συστηματικές επισκοπήσεις βιβλιογραφίας με μετα-ανάλυσεις. Παράδειγμα του τελευταίου ήταν η τεχνική έκθεση *Meta-analysis of Dose-Effect Relationship of Cadmium for Benchmark Dose Evaluation* που ενσωματώθηκε στη γνώμη της Ομάδας CONTAM για το κάδμιο.

Τον Δεκέμβριο, το Τμήμα AMU, με την υποστήριξη μιας ομάδας εργασίας εξωτερικών εμπειρογνομόνων, εξέδωσε ένα έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με την εφαρμογή μεθοδολογίας συστηματικής αναθεώρησης των αξιολογήσεων ασφάλειας τροφίμων και ζωοτροφών. Θα δοκιμαστεί κατά τη

διάρκεια σεμιναρίου για τους εμπειρογνώμονες και το προσωπικό της EFSA, τον Φεβρουάριο του 2010. Από το 2003 υπήρξαν εκθέσεις στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ σχετικά με τη σοβαρή θνησιμότητα των μελισσών στις κυψέλες. Το 2006 χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά ο όρος «διαταραχή κατάρρευσης αποικίας» (Colony Collapse Disorder — CCD) για να περιγράψει αυτό το φαινόμενο που χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία απώλεια του ενήλικου πληθυσμού μελισσών από μια αποικία. Ενώ η αιτία του CCD δεν έχει προσδιοριστεί, έχουν προταθεί διάφορες αιτιολογίες.

Με σκοπό τη διερεύνηση περαιτέρω πιθανών συντελεστών κινδύνου, το Τμήμα AMU δημοσίευσε πρόσκληση για ένα έργο ανοιχτό προς όλους τους αρμόδιους οργανισμούς, βάσει του άρθρου 36 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002. Το αποτέλεσμα του έργου αυτού δημοσιεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2009.

Το Τμήμα AMU δημοσίευσε, επίσης, μία έκθεση σχετικά με τα ποσοτικά μοντέλα που περιγράφουν την εξάπλωση, την εγκατάσταση ή την ανάπτυξη επιβλαβών οργανισμών των φυτών στις καλλιέργειες της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων γεωγραφικών και κλιματικών δεδομένων ή/και της φαινολογίας φυτών ως συνυπολογιζόμενων συντελεστών. Στο αποτέλεσμα

του έργου αυτού, το οποίο υποστηρίχθηκε βάσει επιδότησης του άρθρου 36, περιλαμβάνεται, επίσης, ένας δομημένος, ηλεκτρονικός κατάλογος επιλεγμένων και αναλυμένων μοντέλων, πολύτιμων για τη μελλοντική προγνωστική μοντελοποίηση στον τομέα των επιβλαβών οργανισμών των φυτών.

Ενώ τα τρόφιμα πλούσια σε ισοφλαβόνες θεωρούνται μέρος μιας υγιεινής διατροφής, παραμένουν αναπάντητα ερωτήματα σχετικά με τις επιπτώσεις τους για την υγεία, τη μείωση του κινδύνου νόσων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής. Μετά από διαβούλευση με το Συμβουλευτικό Σώμα, προσδιορίστηκε ότι το συγκεκριμένο θέμα συνιστά αντικείμενο ενδιαφέροντος για αρκετά κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, ζητήθηκε από το AMU να συστήσει μια ομάδα εργασίας ESCO, η οποία, το 2010, θα παραδώσει μια έκθεση με την επισκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους και τα οφέλη για την υγεία που συνδέονται με την κατανάλωση ισοφλαβονών. Το Τμήμα AMU παρέχει, επίσης, υποστήριξη αναφορικά με την επιδημιολογία και τη μοντελοποίηση για το DATEX (β-καζομορφίνη-7) και τις βασικές μελέτες ζωνόσων, καθώς και υποστήριξη στη διαχείριση δεδομένων για την ετήσια έκθεση με θέμα τα κατάλοιπα παρασιτοκτόνων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Συλλογή δεδομένων και έκθεση

Το Τμήμα Συλλογής Δεδομένων και Έκθεσης (DATEX) της EFSA ασχολείται με τη συλλογή, τη συρραφή και την ανάλυση δεδομένων σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων και την ανίχνευση χημικών ουσιών στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές για τη διενέργεια αξιολογήσεων σχετικά με την έκθεση σε αυτές σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Κατευθυντήριες οδηγίες της EFSA	1
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	4
Εξωτερικές εκθέσεις*	2

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Σημαντικό εγχείρημα για το Τμήμα Συλλογής Δεδομένων και Έκθεσης (DATEX) ήταν ο σχηματισμός μιας ομάδας εργασίας για την αναθεώρηση των διαθέσιμων επιστημονικών αποδεικτικών στοιχείων των πιθανών επιπτώσεων των β-καζομορφινών και των σχετικών πεπτιδίων στην υγεία, πιο συγκεκριμένα της β-καζομορφίνης-7, μιας αλληλουχίας πεπτιδίων που απαντάται στην πρωτεΐνη του γάλακτος β-καζεΐνη. Κάποιες μελέτες υπέδειξαν ότι η β-καζομορφίνη-7 ενδέχεται να συμβάλλει στην αύξηση του κινδύνου για συγκεκριμένες, μη μεταδιδόμενες νόσους, όπως ο αυτισμός, καρδιαγγειακές παθήσεις και ο διαβήτης τύπου Ι. Η EFSA ανέλαβε αυτό το έργο στο πλαίσιο της τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης πιθανών αναδυόμενων κινδύνων που συνδέονται με την τροφική αλυσίδα. Η ομάδα εργασίας κατέληξε στο συμπέ-

ρασμα ότι δεν τεκμηριώνεται σχέση αιτίας-αιτιατού μεταξύ της διατροφικής πρόσληψης β-καζομορφίνης-7, σχετικών πεπτιδίων ή των πιθανών πρόδρομων πρωτεϊνών και των μη μεταδιδόμενων νόσων.

Μια περιεκτική βάση δεδομένων κατανάλωσης τροφίμων εμπλουτίζεται, στο πλέον δυνατό αναλυτικό επίπεδο, με πληροφορίες που διαθέτουν όλα τα συνεργαζόμενα κράτη μέλη σχετικά με τα παιδιά και τους ενήλικες. Αναμένεται ότι η βάση δεδομένων θα μπορεί να τεθεί σε λειτουργία από το 2010, παρέχοντας τη δυνατότητα για περισσότερο ακριβείς υπολογισμούς της έκθεσης σχετικά με ωφέλιμες ή επιβλαβείς ουσίες και παράγοντες των τροφίμων. Κατά τη διάρκεια του έτους, εκδόθηκαν κατευθυντήριες οδηγίες για την περαιτέρω εναρμόνιση της συλλογής δεδομένων

σχετικά με την κατανάλωση τροφίμων. Σε μια προσπάθεια συνεργασίας με τα κράτη μέλη, η EFSA έκανε ένα σημαντικό βήμα για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας των αξιολογήσεων έκθεσης στον τομέα της ασφάλειας τροφίμων στην Ευρώπη. Ένα έγγραφο προσχέδιων κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τη βέλτιστη διαχείριση δεδομένων κάτω του ορίου ανίχνευσης αναπτύχθηκε από μια ομάδα εργασίας υπό τον συντονισμό του Τμήματος DATEX. Το Τμήμα διερεύνησε τις πάγιες υποθέσεις που χρησιμοποιούνται από ολόκληρη την EFSA για την αξιολόγηση κινδύνου, με σκοπό την εναρμόνιση της χρήσης αυτής στους επιμέρους τομείς. Το έγγραφο θα δημοσιευτεί το 2010.

Κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Τμήμα DATEX ανέλυσε τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από κράτη

>>>

>>>

μέλη σχετικά με το ακρυλαμίδιο και το φουράνιο και εξέδωσε δύο εκθέσεις. Η έκθεση για το ακρυλαμίδιο ήταν μια επισκόπηση των επιπτώσεων των εθελούσιων μέτρων που έλαβε η βιομηχανία για τη μείωση των επιπέδων ακρυλαμιδίου. Παρόλο που είχε παρατηρηθεί η τάση για χαμηλότερη έκθεση, δεν είναι ακόμη σαφές εάν τα μέτρα είχαν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Η έκθεση για το φουράνιο ήταν ένα ενδιάμεσο βήμα για την καλύτερη κατανόηση των επιπέδων φουρανίου στα τρόφιμα και συμπληρώθηκε από δύο έργα που επιδοτήθηκαν βάσει του άρθρου 36 και κάλυπταν τις επιπτώσεις των μεθόδων παρασκευής τροφίμων για τον σχηματισμό φουρανίου και την έκθεση στο φουράνιο μέσω της εισπνοής κατά το μαγείρεμα. Τα σύνολα δεδομένων που προέκυψαν θα δώσουν στην EFSA τη δυνατότητα να παράσχει μια πιο έγκυρη αξιολόγηση

της έκθεσης μέσω διαφόρων οδών, συμπεριλαμβανομένης της εισπνοής. Συντάχθηκε προσχέδιο έκθεσης σχετικά με την παρουσία διοξινών στα τρόφιμα. Επίσης, το Τμήμα βοήθησε για πρώτη φορά την Επιτροπή στην προετοιμασία των στατιστικών στοιχείων για την ετήσια έκθεση των καταλοίπων κτηνιατρικών φαρμάκων.

Το Τμήμα DATEX συνέβαλε σε αρκετές γνώμες, αξιολογώντας τη διατροφική έκθεση σε ένα φάσμα ουσιών και ειδικότερα στους ρυπαντές. Οι πληροφορίες σχετικά με τα επίπεδα θαλάσσιων βιοτοξινών στα θαλασσινά συλλέχθηκαν από την Ομάδα CONTAM, ενώ η ίδια συνέκρινε τα επίπεδα έκθεσης με τις τιμές των κατευθυντήριων οδηγιών με βάση την υγεία. Δύσκολη αποδείχτηκε η συλλογή δεδομένων για το αρσενικό, λόγω του ότι οι διαθέσιμες

πληροφορίες για το ανόργανο αρσενικό, το πλέον τοξικό στοιχείο, ήταν ελάχιστες. Δημιουργήθηκαν αλγόριθμοι βάσει των βιβλιογραφικών πληροφοριών για τον συσχέτισμό των επιπέδων συνολικού αρσενικού με τις εκτιμήσεις για το ανόργανο αρσενικό στις αντίστοιχες ομάδες τροφίμων. Υπολογίστηκε η έκθεση για τους ενήλικες και, για πρώτη φορά, ήταν δυνατή η παροχή αναλυτικών υπολογισμών έκθεσης για διάφορες ηλικιακές ομάδες παιδιών, καλύπτοντας αρκετά κράτη μέλη. Επίσης, παρασχέθηκε υποστήριξη στην Ομάδα CEF για την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου για την αξιολόγηση της έκθεσης σε αρτύματα καπνιστών τροφίμων.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Αναδυόμενοι κίνδυνοι

Το Τμήμα Αναδυόμενων Κινδύνων (EMRISK) της EFSA είναι υπεύθυνο για την ανάπτυξη διαδικασιών παρακολούθησης, συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών και δεδομένων με στόχο τον προσδιορισμό των αναδυόμενων κινδύνων που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών και προοπτική την πρόληψή τους.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	2
Εξωτερικές εκθέσεις*	1

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Η Ομάδα Εργασίας ESCO με θέμα τους αναδυόμενους κινδύνους δημοσίευσε μια ετήσια έκθεση για τους αναδυόμενους κινδύνους, η οποία, μαζί με προηγούμενες εκθέσεις της Επιστημονικής Επιτροπής, αποτελεί τη βάση της πρώτης ετήσιας έκθεσης της EFSA για τους αναδυόμενους κινδύνους που αναμένεται στις αρχές του 2010. Δημοσιεύτηκε μια έκθεση στην οποία περιγράφεται η αξιολόγηση των διαφόρων συστημάτων παρακολούθησης μέσω του διαδικτύου για τον εντοπισμό των αναδυόμενων κινδύνων.

Η έκθεση αυτή περιγράφει την αξιολόγηση ενός εργαλείου παρακολούθησης των μέσων ενημέρωσης, του MedISys, που αναπτύχθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών και τη σύγκρισή του με το ProMED-mail όσον αφορά τη χρησι-

μότητά του για τον εντοπισμό αναδυόμενων κινδύνων. Μέσω ενός έργου εξωτερικής ανάθεσης, παραδόθηκε μια βάση δεδομένων σχετικά με τις βιοενεργές ενώσεις από τα φυτά, ενώ δημοσιεύτηκε πρόσκληση και παραχωρήθηκε επιδότηση για τη μοντελοποίηση, την πρόγνωση και τη χαρτογράφηση της εμφάνισης μυκοτοξινών σε δημητριακά εντός της ΕΕ λόγω της κλιματικής αλλαγής. Το Τμήμα EMRISK είναι, επίσης, υπεύθυνο για τον συντονισμό της ετοιμότητας της EFSA όσον αφορά την ανταπόκριση σε επείγοντα ζητήματα. Γι' αυτό τον σκοπό, ενημερώθηκαν οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από την EFSA για τον χειρισμό επειγόντων αιτημάτων (το Εγχειρίδιο Εκτάκτου Ανάγκης), με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε από τον χειρισμό επειγόντων ζητημάτων και τις εσωτερικές

εκπαιδευτικές ασκήσεις. Το Τμήμα EMRISK συντόνισε μια άσκηση που διεξήχθη με τη συνεργασία κρατών μελών και της ΓΔ Υγείας και Καταναλωτών με στόχο την προσομοίωση της ενημέρωσης σε συνθήκες «κρίσης». Οι ασκήσεις σχεδιάστηκαν και εκτελέστηκαν σε συνεργασία με έναν εξωτερικό σύμβουλο (που ορίστηκε σύμφωνα με τις διαδικασίες προμηθειών) και μια ομάδα εργασίας από εμπειρογνώμονες.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Αναθεώρηση αξιολογήσεων κινδύνου παρασιτοκτόνων από ομότιμους ειδικούς

Το Τμήμα Αναθεώρησης των Αξιολογήσεων Κινδύνου των Παρασιτοκτόνων από Ομότιμους Ειδικούς (PRAPeR) είναι υπεύθυνο για την ομότιμη αναθεώρηση των δραστικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στα προϊόντα φυτοπροστασίας. Οι αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αναθεωρήσεων από ομότιμους ειδικούς, αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να αποφασίσει εάν η ουσία θα πρέπει να συμπεριληφθεί στη θετική λίστα της ΕΕ με τις επιτρεπόμενες ουσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ευρωπαϊκά προϊόντα. Το Τμήμα συμμετέχει, επίσης, στην αξιολόγηση του κινδύνου για τους καταναλωτές που εκτίθενται σε κατάλοιπα παρασιτοκτόνων σε τρόφιμα, στοιχείο που αποτελεί και τη βάση για τον ορισμό των ανώτατων ορίων καταλοίπων (ΑΟΚ) υπό την ευρωπαϊκή νομοθεσία. Το Τμήμα είναι, επίσης, υπεύθυνο για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης με θέμα τα κατάλοιπα των παρασιτοκτόνων.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Δηλώσεις της EFSA	1
Συμπεράσματα ομότιμης αναθεώρησης για τα παρασιτοκτόνα	28
Αιτιολογημένες γνώμες	76
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	1

Την 1η Σεπτεμβρίου του 2008, τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 396/2005. Ως αποτέλεσμα, το Τμήμα PRAPeR συμμετείχε στις διαδικασίες για τον ορισμό και την τροποποίηση των ανώτατων ορίων καταλοίπων (ΑΟΚ) για τα οποία τα κράτη μέλη σκοπεύουν να εγκρίνουν νέες χρήσεις των παρασιτοκτόνων και στο πλαίσιο της θέσπισης ορίων ανοχής σχετικά με τις εισαγωγές [άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005]. Το 2009 υποβλήθηκαν 101 αιτήσεις ΑΟΚ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την τροποποίηση περίπου 400 ΑΟΚ. Σε απόκριση αυτών

των αιτημάτων, η EFSA εξέδωσε 70 αιτιολογημένες γνώμες (καλύπτοντας 76 αιτήματα). Επιπλέον, η EFSA παρείχε τρεις αιτιολογημένες γνώμες αναφορικά με ειδικά αιτήματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε σχέση με δραστικές ουσίες με πιθανό κίνδυνο για την υγεία των καταναλωτών. Στο πλαίσιο του προγράμματος αναθεώρησης των ΑΟΚ [άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005], η EFSA έλαβε υποστηρικτικές πληροφορίες από τα κράτη μέλη για 137 δραστικές ουσίες που τώρα αξιολογούνται από την EFSA. Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ορίστηκε σχέδιο εργασίας για την απόδοση προτεραιότητας και την τελική επεξεργασία των αιτιολογημένων γνώμων. Η τελική επεξεργασία των αναμενόμενων αριθμών αιτιολογημένων γνώμων του άρθρου 12 παράγραφοι 1 και 2, όπως αναφέρεται στο σχέδιο διαχείρισης για το 2009, δεν ήταν δυνατή για τους εξής λόγους:

- καθυστέρηση της υποβολής εγγράφων από τα κράτη μέλη·

- δόθηκε προτεραιότητα στις αιτήσεις ρουτίνας αναφορικά με ΑΟΚ [άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005] και στην κατανομή των διαθέσιμων πόρων εντός του Τμήματος PRAPeR γι' αυτό τον σκοπό·
- ο αριθμός των αιτήσεων ρουτίνας σχετικά με ΑΟΚ και των αιτιολογημένων γνώμων που εκδόθηκαν από την EFSA ως απόκριση στις αιτήσεις αυτές [άρθρο 10 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 396/2005] ήταν μεγαλύτερος απ' ό,τι αναμενόταν, περιορίζοντας ακόμα περισσότερο τη διαθεσιμότητα για αιτήσεις του άρθρου 12.

Το Τμήμα PRAPeR ενημέρωσε τη βάση δεδομένων σχετικά με τις τοξικολογικές τιμές αναφοράς των παρασιτοκτόνων, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες ή τροποποιημένες τιμές που καθιερώθηκαν εντός της ΕΕ ή από διεθνείς φορείς.

Η βάση δεδομένων περιλαμβάνει περισσότερες από 1 100 τιμές ΑΗΠ και 900 τιμές δόσης αναφοράς οξείας έκθεσης. Δημοσιεύτηκε πρόσκληση για την υποβολή προ-

>>>

Αναθεώρηση αξιολογήσεων κινδύνου παρασιτοκτόνων από ομότιμους ειδικούς

>>>

σφορών, με στόχο την ενίσχυση της επιστημονικής βάσης δεδομένων των ΑΟΚ κατόπιν σύστασης της ομάδας Codex Alimentarius. Οι πληροφορίες αυτές είναι απαραίτητες για τη διεξαγωγή ολοκληρωμένων αξιολογήσεων κινδύνου, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προγράμματος αναθεώρησης των ΑΟΚ, βάσει του άρθρου 12, και την ενημέρωση των διαχειριστών κινδύνου σχετικά με το εάν τα ΑΟΚ που ορίστηκαν από την ομάδα Codex Alimentarius είναι ασφαλή για τους ευρωπαίους καταναλωτές. Σε συνεργασία με τα Τμήματα CONTAM, DATEX και EMRISK, το Τμήμα PRAPER προετοίμασε ένα έγγραφο ως απόκριση σε αίτημα για την παροχή επείγουσας επιστημονικής γνώμης σχετικά με τον κίνδυνο για τη δημόσια υγεία λόγω της παρουσίας νικωτίνης σε άγρια μανιτάρια.

Το 2009 η EFSA δημοσίευσε την πρώτη ετήσια έκθεση για τα κατάλοιπα παρασιτοκτόνων για το 2007. Στην έκθεση, συνοψίζονται τα αποτελέσματα των αναλύσεων περίπου 74 000 δειγμάτων, το 2007, από κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις νομικές διατάξεις. Εν συντομία, σύμφωνα με την έκθεση, το 96 % των δειγ-

μάτων που αναλύθηκαν συμμορφώνονταν με τα νόμιμα ΑΟΚ και 4 % αυτών τα υπερέβαιναν, συγκριτικά με ένα 5 % το 2006. Τα δεδομένα αυτά χρησιμοποιήθηκαν για την αξιολόγηση της πραγματικής έκθεσης των καταναλωτών σε κατάλοιπα παρασιτοκτόνων μέσω των τροφίμων. Τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης περιλαμβάνονται στην έκθεση.

Εξαιτίας των ανεπαρκειών που έχουν εντοπιστεί στην τρέχουσα μορφή δημιουργίας αναφορών, η EFSA ανέπτυξε ένα νέο μοντέλο δεδομένων για την υποβολή των αποτελεσμάτων δραστηριοτήτων παρακολούθησης. Αυτή η νέα μορφή δεδομένων δοκιμάστηκε σε ένα πιλοτικό έργο, με τη συμμετοχή έξι κρατών μελών, τα οποία υπέβαλαν τα αποτελέσματα παρακολούθησης που προέκυψαν το 2008 για περίπου 6 εκατομμύρια προσδιορισμούς παρασιτοκτόνων σε 27 000 δείγματα. Το Τμήμα δημοσίευσε πρόσκληση για την υποβολή προσφορών σχετικά με την παροχή επιστημονικής και τεχνικής βοήθειας για το προσχέδιο της επόμενης ετήσιας έκθεσης με θέμα τα κατάλοιπα παρασιτοκτόνων.

Στις δραστηριότητες αναθεώρησης από ομότιμους ειδικούς στον τομέα των παρασιτοκτόνων για το 2009 περιλαμβάνονταν: νέες δραστικές ουσίες, ουσίες που υποβλήθηκαν εκ νέου προκειμένου να συμπεριληφθούν στο παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ μετά από αρχική απόφαση αποκλεισμού τους, ουσίες που περιλαμβάνονται ήδη στο παράρτημα Ι λόγω λήξης της περιόδου συμπεριληψής, ουσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι για τις οποίες τα συμπεράσματα της EFSA πρόκειται να δημοσιευτούν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου του 2010 (πρόκειται για τις επονομαζόμενες «green track» ουσίες, δηλαδή, ουσίες που συμμορφώνονται με τα κριτήρια σαφών ενδείξεων μη επιβλαβών επιπτώσεων) και ουσίες για τις οποίες τα δεδομένα επιβεβαίωσης υποβλήθηκαν μετά τη συμπερίληψή τους. Σειρά επιστημονικών συνεδριάσεων διεξήχθησαν με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων των κρατών μελών σχετικά με νέες και υπάρχουσες δραστικές ουσίες και μικροοργανισμούς που χρησιμοποιούνται ως δραστικές ουσίες. Η EFSA έλαβε αναφορές αξιολόγησης για 50 ουσίες που υποβλήθηκαν εκ νέου και έξι ουσίες για ανανέωση βάσει του παραρτήματος Ι, ενώ ξεκίνησε διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, τους

>>>

>>>

αιτούντες και το ευρύ κοινό για την παροχή σχολιασμών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για μεγάλο μέρος των ουσιών που υποβλήθηκαν εκ νέου, η περίοδος διαβούλευσης εκτείνεται στο 2010. Η EFSA έλαβε, επίσης, αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διοργάνωση αναθεώρησης από ομότιμους ειδικούς, με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη, και την παροχή συμπερασμάτων σχετικά με 20 ουσίες που υποβλήθηκαν εκ νέου και έξι ουσίες για ανανέωση στο παράρτημα Ι. Προκειμένου να ανταποκριθεί στις στενές προθεσμίες στο πλαίσιο των προγραμμάτων επαναληπτικών υποβολών και ανανεώσεων, το Τμήμα PRAPeR αύξησε τη χρήση τηλεδιασκέψεων, διοργανώνοντας, για παράδειγμα, 23 τηλεδιασκέψεις με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών. Επίσης, η EFSA προσκλήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταθέσει σχολιασμό επί της αξιολόγησης των δεδομένων επιβεβαίωσης που υπέβαλαν τα ισηγούμενα κράτη μέλη σχετικά με εννέα ουσίες.

Συνολικά, το Τμήμα PRAPeR παρέδωσε συμπεράσματα σχετικά με 28 ουσίες το 2009, στις οποίες περιλαμβάνονταν εννέα νέες δραστικές ουσίες, εννέα ουσίες που υποβλήθηκαν εκ νέου και επτά υπάρχουσες δραστικές ουσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, αλλά για τις οποίες είχε αναβληθεί η αναθεώρηση από ομότιμους ειδικούς. Ο αριθμός είναι μικρότερος από τον αναμενόμενο για τους εξής λόγους: η Επιτροπή δεν είχε ζητήσει από την EFSA να συντάξει προσχέδια συμπερασμάτων σχετικά με τα δεδομένα επιβεβαίωσης απρόσμενες καθυστερήσεις τόσο σχετικά με την ανανέωση του παραρτήματος Ι όσο και με τα προγράμματα επαναληπτικών υποβολών· επίσης, κατόπιν συμφωνίας με την Επιτροπή, μετάθεση της προθεσμίας για την πλειονότητα των ουσιών «green track» στο 2012. Ως αποτέλεσμα, και ο αριθμός των δημόσιων διαβουλεύσεων που ξεκίνησαν το 2009 ήταν, επίσης, μικρότερος από τον αναμενόμενο.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Επιστημονική συνεργασία

Στόχος του Τμήματος Επιστημονικής Συνεργασίας (SCO) είναι να προάγει την επιστημονική συνεργασία, τα έργα και την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών μεταξύ της EFSA και των εθνικών οργανισμών για την ασφάλεια των τροφίμων των κρατών μελών της ΕΕ.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Εξωτερικές εκθέσεις (*)	2

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Το Δίκτυο Συντονιστικών Κέντρων, που ξεκίνησε το 2007, συνέχισε το έργο του στον τομέα της υποστήριξης των μελών του Συμβουλευτικού Σώματος. Γι' αυτό τον σκοπό, υπογράφηκαν πολυετείς συμφωνίες Συντονιστικών Κέντρων και με τα 27 κράτη μέλη με σκοπό την καθιέρωση του υπάρχοντος δικτύου. Τον Σεπτέμβριο του 2009, οι τρεις υποψήφιοι για ένταξη στην ΕΕ χώρες εγκαινίασαν τη συμμετοχή τους στο Δίκτυο Συντονιστικών Κέντρων. Πολλά Συντονιστικά Κέντρα, ειδικότερα σε χώρες της Κεντρικής Ευρώπης, διοργάνωσαν εκδηλώσεις προκειμένου να ενισχυθεί η συνειδητοποίηση του έργου των κρατών μελών και της EFSA. Το SCO προετοίμασε μια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες των Συντονιστικών Κέντρων το 2009. Στις προτεραιότητες του Δικτύου Συντονιστικών Κέντρων, περιλαμβανόταν η ανταλλαγή δεδομένων σχετικά με εκπαιδευτικές δραστηριότητες και έργα, όπως η συλλογή δεδομένων και η χρηματοδότηση ερευνών.

Ο εκτενής κατάλογος των οργανισμών του άρθρου 36 που υποστηρίζουν την EFSA περιλαμβάνει, πλέον, 370 οργανι-

σμούς, και το πρόγραμμα εργασίας για το 2010 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της EFSA το 2009, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη υλοποίησή του. Το 2009 τα Συντονιστικά Κέντρα εκπαιδεύτηκαν ώστε να έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν την υποστήριξη των οργανισμών του άρθρου 36 στις χώρες τους, ενώ αναπτύσσονται εργαλεία πληροφορικής για τη βελτίωση της δικτύωσης. Συντάχθηκε έκθεση αξιολόγησης, βασισμένη σε μια έρευνα σχετικά με τις δραστηριότητες που καλύπτονται από τα προγράμματα επιδοτήσεων και προμηθειών της EFSA. Η βάση δεδομένων εμπειρογνομόνων της EFSA συνέχισε να μεγαλώνει και τώρα περιλαμβάνει 2 000 εμπειρογνώμονες από περισσότερες από 60 χώρες. Η ανάπτυξη αυτή οφείλεται στις δραστηριότητες συνεργασίας που ξεκίνησαν με τα κράτη μέλη και τους διεθνείς οργανισμούς αυτή τη χρονιά, με σκοπό την ενίσχυση της χρήσης αυτής της βάσης δεδομένων. Κατά τη διάρκεια του 2009, εκδόθηκαν πέντε εκθέσεις τακτικών δραστηριοτήτων σχετικά με το έργο της βάσης δεδομένων εμπειρογνομόνων.

Η Ομάδα Εργασίας ESCO με θέμα «Ανάλυση των κινδύνων και των οφελών από τον εμπλουτισμό των τροφίμων με φολικό οξύ» ολοκλήρωσε το έργο της. Η έκθεσή της, η οποία περιελάμβανε τα αποτελέσματα μιας επιστημονικής εκδήλωσης στην Ουψάλα, εκδόθηκε και υποβλήθηκε από τη διευθύνουσα

σύμβουλο στην Επιστημονική Επιτροπή, προκειμένου να εξεταστεί από την Ομάδα NDA. Η πλατφόρμα ανταλλαγής πληροφοριών (IEP) παρέχει ένα εργαλείο για τα κράτη μέλη και την EFSA για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με δραστηριότητες αξιολόγησης κινδύνου που αναλαμβάνονται από οργανισμούς των κρατών μελών με αποστολή παρόμοια με αυτήν της EFSA. Μέχρι σήμερα, η IEP έχει δημοσιεύσει περισσότερα από 400 επιστημονικά έγγραφα. Επιπλέον, παρέχει πληροφορίες σχετικά με προγράμματα εργασίας και συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με χώρες. Ξεκινώντας από τον Απρίλιο, εννέα μηνιαίες εκθέσεις παρασχέθηκαν στους χρήστες.

Τον Δεκέμβριο, εγκαινιάστηκε ένας νέος διαδικτυακός χώρος για το *EFSA Journal*, με σκοπό να διευκολυνθεί η συμπερίληψή του στις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων. Στόχος της βελτίωσης του *EFSA Journal* είναι η παροχή ενός σημείου δημοσιοποίησης του επιστημονικού έργου της EFSA με εμβέλεια και επιρροή στο πλαίσιο της επιστημονικής κοινότητας και, ταυτόχρονα, σε συμμόρφωση με τη βέλτιστη πρακτική στον τομέα των ακαδημαϊκών εκδόσεων. Η Περιληπτική έκθεση του 12ου συνεδρίου (καμπυλοβακτηρίδιο) δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο. Από τις 19 έως τις 20 Νοεμβρίου, περίπου 100 επιστήμονες και ενδιαφερόμενοι από 25 χώρες συμμετείχαν στο 13ο επιστημονικό συνέδριο της EFSA What's new on Novel Foods στο Άμστερνταμ.

Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

Συλλογή δεδομένων ζωνοόσων

Το Τμήμα Ζωνοόσων αναλύει και αναφέρει δεδομένα σχετικά με ζωνοόσους, τη μικροβιακή αντοχή, τους μικροβιολογικούς ρυπαντές και τις τροφικές λοιμώξεις. Τα δεδομένα υποβάλλονται από τα κράτη μέλη και άλλες αναφερόμενες χώρες, σύμφωνα με την οδηγία 2003/99/ΕΚ.

Επιστημονικά αποτελέσματα 2009	Αριθμός
Επιστημονικές ή τεχνικές εκθέσεις της EFSA	14
Εξωτερικές εκθέσεις*	5

* Εκθέσεις που καταρτίζονται για την EFSA από εξωτερικούς συνεργάτες βάσει συγκεκριμένων διαδικασιών της EFSA.

Η εναρμόνιση της παρακολούθησης και της αναφοράς ζωνοόσων εντός ΕΕ συνεχίστηκε το 2009, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων που λαμβάνονται και αναλύονται σε επίπεδο Κοινότητας. Συγκεκριμένα, τέσσερις εκθέσεις σχετικά με τις προδιαγραφές για την εναρμονισμένη παρακολούθηση και αναφορά από τα κράτη μέλη των ζωνοτικών παρασίτων (*Trichinella*, *Echinococcus*, *Cysticercus* και *Sarcocystis*) δημοσιεύτηκαν ως αποτέλεσμα ενός επιδοτούμενου, σύμφωνα με το άρθρο 36, έργου. Επιπλέον, το Τμήμα συντόνισε δύο ακόμη επιδοτούμενα, βάσει του άρθρου 36, έργα με στόχο την εναρμόνιση της παρακολούθησης και αναφοράς σχετικά με τη λύσσα και τον πυρετό Q στα ζώα, καθώς και των μεθόδων έρευνας ζωνοτικών παραγόντων σε τρόφιμα μεταξύ των κρατών μελών. Επιπλέον, το ίδιο το Τμήμα, με την υποστήριξη της Ειδικής Ομάδας για τη Συλλογή Δεδομένων για τις Ζωνοόσους και

των εξωτερικών ομάδων εργασίας, εξέδωσε προδιαγραφές για εναρμονισμένες έρευνες σχετικά με δύο ζωνοτικούς παθογόνους οργανισμούς, βεροτοξινογόνο *E.coli* και *Yersinia enterocolitica*, σε ζώα και τρόφιμα. Οι συγκεκριμένες προδιαγραφές προορίζονται για την καθοδήγηση των κρατών μελών στις εθνικές δραστηριότητες παρακολούθησης, επισημαίνοντας τη σπουδαιότητα του ορθού σχεδιασμού των ερευνών. Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, καταρτίστηκαν οι τεχνικές προδιαγραφές για μια πανευρωπαϊκή έρευνα σχετικά με τη λιστέρια, έναν σημαντικό τροφικό παθογόνο μικροοργανισμό, σε τρόφιμα έτοιμα προς βρώση, που θα πραγματοποιηθεί το 2010.

Τα δεδομένα των ετήσιων αναφορών σχετικά με τις ζωνοόσους των κρατών μελών και τριών βασικών πανευρωπαϊκών ερευνών που διεξήχθησαν το 2008 επικυρώθηκαν με επιτυχία, χρησιμοποιώντας ένα νέο σύστημα διαχείρισης δεδομένων SAS με δυνατότητα αυτόματης επικύρωσης των δεδομένων. Ιδιαίτερη προσπάθεια καταβλήθηκε για τη βελτίωση των αναλύσεων των δεδομένων ζωνοόσων και βασικών ερευνών σε ετήσια βάση, τόσο στον τομέα της πληροφορικής όσο και της μεθοδολογίας. Γι' αυτό τον

σκοπό, αναπτύχθηκαν αποθήκες δεδομένων βασισμένες στο web και συστήματα GIS (γεωγραφικών πληροφοριών) προκειμένου να γίνει πιο εύκολη η διαχείριση των δεδομένων και η πρόσβαση σε αυτά. Επιπλέον, η ανάπτυξη στατιστικών και χωρικών αναλύσεων των δεδομένων σχετικά με ζωνοόσους, καθώς και αναλύσεων των χρονικών τάσεων, υποστηρίχθηκε περαιτέρω από δύο ομάδες εργασίας εμπειρογνομόνων, οι οποίες παρείχαν συστάσεις όσον αφορά τις καταλληλότερες μεθόδους που πρέπει να εφαρμοστούν στη μελλοντική ανάπτυξη. Η βελτιωμένη αναλυτική μεθοδολογία είχε χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν στην Περιληπτική έκθεση της Κοινότητας σχετικά με τις ζωνοόσους (2008) και στην Περιληπτική έκθεση σχετικά με τις τροφικές λοιμώξεις (2007) οι οποίες είχαν καταρτιστεί σε συνεργασία με το ECDC. Για ακόμη μία φορά, η σαλμονέλα και το καμπυλοβακτηρίδιο ήταν οι πλέον συχνά αναφερόμενοι ζωνοτικοί παθογόνοι οργανισμοί στην ΕΕ. Δημοσιεύτηκαν δύο εκθέσεις αναφορικά με τις βασικές πανευρωπαϊκές έρευνες για τον MRSA και τη σαλμονέλα στους χοίρους αναπαραγωγής. Σε όλες τις εκθέσεις, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στη σαφή ενημέρωση σχετικά με τα ευρήματα και τις αναλύσεις.

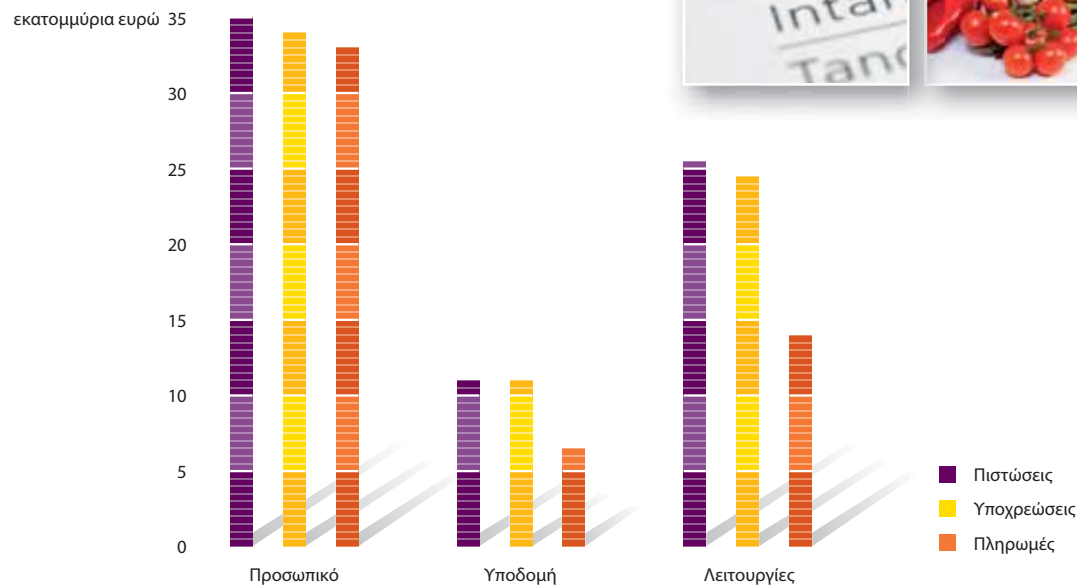
Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στο συνοδευτικό CD-ROM.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV — ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

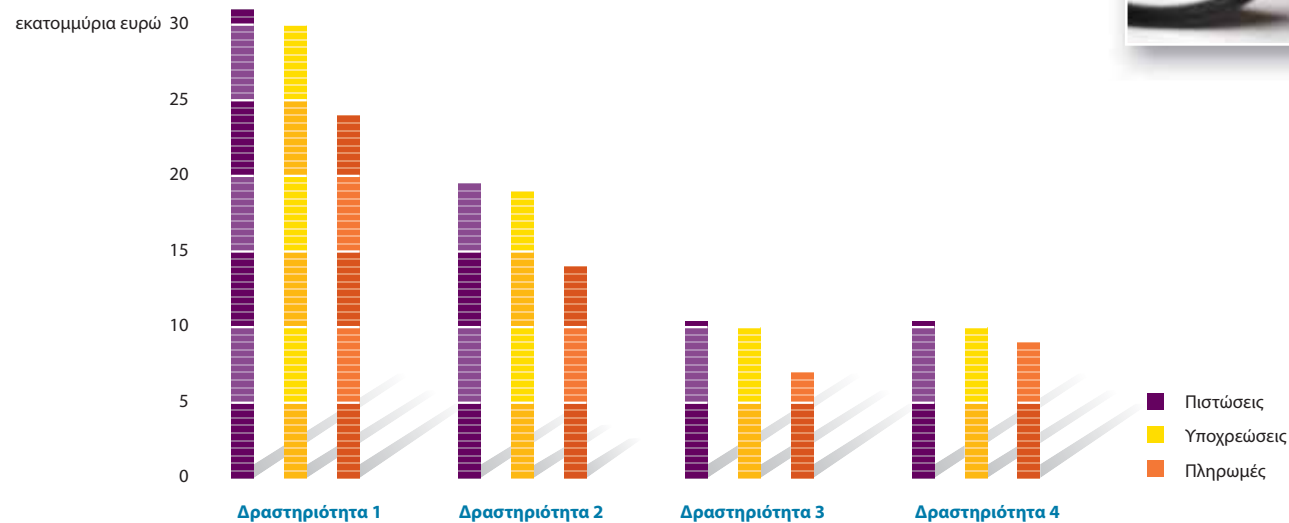
Εκτέλεση προϋπολογισμού 2009

- Δεσμεύτηκαν 68,92 εκατ. ευρώ ή το 97,1 % του προϋπολογισμού των 70,96 εκατ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος προένταξης. Το επίπεδο δέσμευσης ήταν 1 % κάτω του στόχου που είχε τεθεί για το έτος, δηλαδή 98 %.
- Καταβλήθηκαν 53,47 εκατ. ευρώ ή το 75,4 % επί των συνολικών πιστώσεων. Αυτό το επίπεδο πληρωμών ισούται με 3 % κάτω του στόχου των 55,6 εκατ. ευρώ.
- 9,5 εκατ. ευρώ πιστώσεων πληρωμών μεταφέρθηκαν στο 2010 ή 13 % του εκτελεσμένου προϋπολογισμού (24,4 % το 2008).

Τίτλος	Πίστωση (εκατ. ευρώ)	Υποχρεώσεις (εκατ. ευρώ)	Ανάληψη	Πληρωμές (εκατ. ευρώ)	Καταβληθείσες	RAL (εκατ. ευρώ)
Προσωπικό	34,77	33,81	97 %	33,12	95 %	0,69
Υποδομή	10,75	10,69	99 %	6,30	59 %	4,40
Λειτουργίες	25,44	24,42	96 %	14,05	55 %	10,37
Εκ των οποίων, για προένταξη	0,51	0,35	69 %	0,23	46 %	0,11
Συνολο	70,96	68,92	97 %	53,47	75 %	15,45

Εκτέλεση προϋπολογισμού βάσει δραστηριοτήτων — 2009

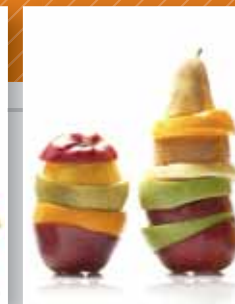
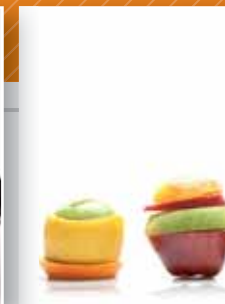
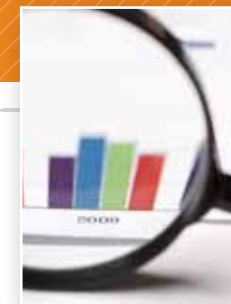
Δραστηριότητα	Πιστώσεις (εκατ. ευρώ)	Υποχρεώσεις (εκατ. ευρώ)	Ανάληψη	Πληρωμές (εκατ. ευρώ)	Καταβληθείσες	RAL (εκατ. ευρώ)
Δραστηριότητα 1	30,72	29,84	97 %	24,05	78 %	5,79
Δραστηριότητα 2	19,52	19,04	98 %	13,58	70 %	5,46
Δραστηριότητα 3	10,42	9,96	96 %	7,18	69 %	2,78
Δραστηριότητα 4	10,30	10,09	98 %	8,67	84 %	1,42
Συνολο	70,96	68,92	97 %	53,47	75 %	15,45

Δραστηριότητα 1: Παροχή καθοδήγησης και επιστημονικών συμβουλών

Δραστηριότητα 2: Μεθοδολογίες αξιολόγησης κινδύνου

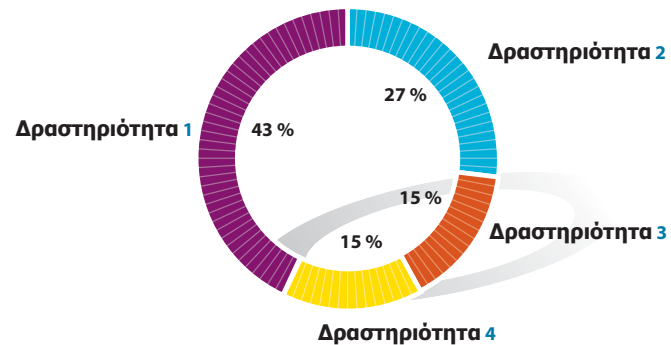
Δραστηριότητα 3: Επικοινωνία και διάλογος

Δραστηριότητα 4: Διαχείριση και διοίκηση

Πιστώσεις ΠΒΔ 2009

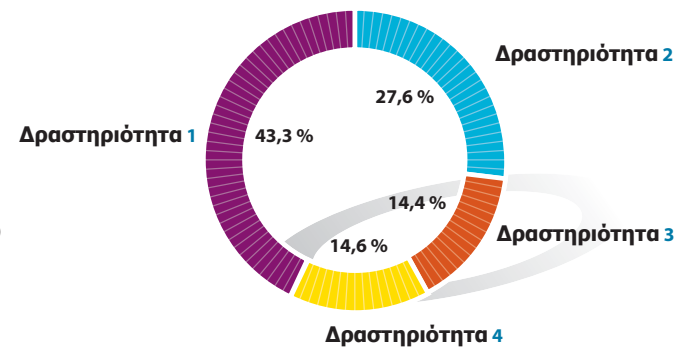
Δραστηριότητα 1: Παροχή καθοδήγησης και επιστημονικών συμβουλών

Δραστηριότητα 2: Μεθοδολογίες αξιολόγησης κινδύνου

Δραστηριότητα 3: Επικοινωνία και διάλογος

Δραστηριότητα 4: Διαχείριση και διοίκηση

Εκτέλεση ΠΒΔ 2009

© Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων, 2010

ISBN 978-92-9199-210-2

doi:10.2805/34856

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται υπό τον όρο ότι γίνεται αναφορά στην πηγή,
εκτός και αν δηλώνεται διαφορετικά.

Οι απόψεις και οι θέσεις που διατυπώνονται στο παρόν έντυπο δεν
αντιπροσωπεύουν απαραίτητα, από νομικής πλευράς, την επίσημη θέση
της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων.
Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων δεν φέρει καμία ευθύνη
για τυχόν σφάλματα ή ανακρίβειες που ενδεχομένως υπάρχουν στο κείμενο.

